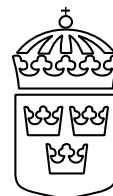

Regeringens skrivelse

2016/17:114

Strategisk exportkontroll 2016 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden

Skr. 2016/17:114

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 16 mars 2017

Stefan Löfven

Morgan Johansson
(Utrikesdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för den svenska exportkontrollpolitiken i fråga om krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden under år 2016. Skrivelsen innehåller också en redovisning av den export som har förekommit under året. Dessutom beskrivs samarbetet inom EU och i andra internationella forum i frågor som rör strategisk exportkontroll av såväl krigsmateriel som produkter med dubbla användningsområden.

Innehållsförteckning

1	Regeringens skrivelse om strategisk exportkontroll	3
2	Krigsmateriel	6
2.1	Bakgrund och regelverk	6
2.2	Försvarsexportens roll ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv	10
2.3	Samarbetet inom EU om exportkontroll av krigsmateriel.....	12
2.4	Övrigt internationellt samarbete om exportkontroll av krigsmateriel.....	18
3	Produkter med dubbla användningsområden	21
3.1	Bakgrund och regelverk	21
3.2	Samarbete inom de internationella exportkontrollregimerna	24
3.3	Samarbetet inom EU om produkter med dubbla användningsområden.....	28
3.3.1	FN:s säkerhetsråds resolution 1540 och <i>Proliferation Security Initiative (PSI)</i>	30
4	Ansvariga myndigheter	31
4.1	Inspektionen för strategiska produkter	31
4.2	Strålsäkerhetsmyndigheten.....	34
5	Statistik och begrepp.....	36
Bilaga 1	Export av krigsmateriel	40
Bilaga 2	Export av produkter med dubbla användningsområden.....	63
Bilaga 3	Regelverk i urval	133
Bilaga 4	Förklaringar.....	140
Bilaga 5	Förkortningar.....	142
Bilaga 6	Vägledning till andra källor.....	144
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 2017	145

1 Regeringens skrivelse om strategisk exportkontroll

Skr. 2016/17:114

I denna skrivelse redovisar regeringen sin politik när det gäller den strategiska exportkontrollen under år 2016 – dvs. exportkontrollen av krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden.

Kontrollen av export av krigsmateriel är nödvändig för att uppfylla både våra nationella målsättningar och våra internationella åtaganden, genom att säkerställa att de produkter som förs ut ur Sverige går till för oss acceptabla mottagarländer enligt fastställda riktlinjer. Krigsmateriel får enligt 1 §, andra stycket, krigsmateriellagen (1992:1300) endast exporteras om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik. Tillståndsprövningen sker i enlighet med de svenska riktlinjerna för krigsmaterielexport, EU:s gemensamma ståndpunkt om vapenexport samt Förenade nationernas vapenhandelsfördrag (eng. *Arms Trade Treaty, ATT*).

De multilaterala avtalen och instrumenten om nedrustning och icke-spridning av massförstörelsevapen är viktiga uttryck för det internationella samfundets strävan att förhindra spridning av sådana vapen. Genom att kontrollera handeln med produkter med dubbla användningsområden (PDA), vilken främst handlar om teknik som kan användas för framställning av massförstörelsevapen, kan spridningen motverkas. Det är ett arbete vars målsättningar Sverige fullt ut delar. Av detta skäl krävs en strikt och effektiv nationell exportkontroll. Exportkontrollen är ett centralt instrument som möjliggör för enskilda stater att uppfylla sina internationella åtaganden på icke-spridningsområdet.

Detta är trettio tredje gången som regeringen i en skrivelse till riksdagen redogör för sin politik på exportkontrollområdet. Den första skrivelsen om strategisk exportkontroll överlämnades år 1985. Sverige var då ett av de första länder i Europa som på ett öppet sätt började redovisa det gångna årets aktiviteter på detta område.

Skrivelsen har sedan dess utvecklats från en kortfattad sammanställning av svensk krigsmaterielexport till en omfattande redogörelse för svensk exportkontrollpolitik i sin helhet. Fler statistiska uppgifter kan i dag lämnas tack vare bättre informationsbehandlingssystem och en öppnare politik. Parallellt med den svenska redovisningen har medlemsstaterna i EU sedan år 2000 gradvis utvecklat en gemensam och detaljerad redovisning. Regeringen eftersträvar kontinuerligt ökad öppenhet på exportkontrollområdet.

Förutom att bidra till parlamentarisk insyn i Sveriges exportkontrollpolitik syftar skrivelsen till att utgöra underlag till en bredare diskussion om frågor relaterade till exportkontroll av krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden.

Skrivelsen består av tre delar och ett statistikavsnitt. Den första delen består av en redogörelse för svensk exportkontroll av krigsmateriel. Den andra behandlar svensk exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden. I den tredje delen redogör regeringen för ansvariga

Skr. 2016/17:114 myndigheter på området. Därefter följer bilagor där statistik över bl.a. svensk krigsmaterielexport och export av produkter med dubbla användningsområden redovisas. Inspektionen för strategiska produkter (ISP) och Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) bidrar, på begäran av regeringen, med underlag till skrivelsen. Statistiken i skrivelsen kompletterar den information som lämnas i myndigheternas egna publikationer.

Viktigare händelser under året

Det svenska exportkontrollregelverket uppdateras kontinuerligt, bl.a. inom ramen för samarbetet inom EU. Möjligheterna att framgångsrikt hantera de många problem och utmaningar som präglar icke-spridningsarbetet förbättras därigenom.

FN:s vapenhandelsfördrag konsoliderade under 2016 sin verksamhet bl.a. genom upprättandet av ett sekretariat i Geneve, tre permanenta arbetsgrupper för fördragsarbete mellan statspartsmötena samt en fond för stöd till statsparter som behöver hjälp att genomföra fördraget. Sverige fortsatte under 2016 att ansvara för samordningen av vapenhandelsfördragets rapporterings- och transparensarbete, som ordförande för en av de nya permanenta arbetsgrupperna. Sverige har också fortsatt att delta aktivt i arbetet för att stödja statsparternas genomförande av fördraget och för att främja en ytterligare anslutning till fördraget. Vid slutet av 2016 hade fördraget 91 statsparter, vilket innebar en ökning med 12 länder under året.

Under 2016 gjordes också en av de återkommande översynerna av FN:s vapenhandelsregister (eng. *UN Register of Conventional Arms, UNROCA*). Sverige ledde som ordförande den grupp av medlemstatsexperter som genomförde översynen och återrapporterade resultatet vid generalförsamlingens första utskott under hösten.

Under 2016 innehade Sverige också det roterande ordförandeskapet för Wassenaar-arrangemangets allmänna arbetsgrupp (eng. *General Working Group, GWG*). Ordförandeskapet har inneburit ansvar för att leda det praktiska förhandlingsarbetet och förbereda beslut inför arrangemangets årliga plenarmöte. Detta innebar under 2016 extra insatser för att leda den återkommande översynsprocess som sker i Wassenaar-arrangemanget vart femte år.

I juni 2015 överlämnade Kommittén för översyn av exportkontrollen av krigsmateriel (KEX) sitt slutbetänkande Skärpt exportkontroll av krigsmateriel (SOU 2015:72) till regeringen. Under 2016 slutfördes arbetet med att sammanställa remissynpunkterna och en fortsatt beredning har skett inom Regeringskansliet för att omhänderta kommitténs förslag.

Efter en omfattande översyn som pågått sedan 2011 lade den Europeiska kommissionen i september 2016 fram ett förslag till omarbetning av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden (den s.k. PDA-förordningen). Under hösten inledde medlemsstaterna

förhandlingar om förslaget i den ansvariga rådsarbetsgruppen, WPDU (eng. *Working Party on Dual-use Goods*). Skr. 2016/17:114

Under hösten 2016 avslutade kommissionen också översynen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (det s.k. ICT-direktivet) i enlighet med artikel 17 i direktivet. Den 30 november presenterades resultatet som en del av meddelandet om den europeiska handlingsplanen för försvar (eng. *The European Defence Action Plan*, Fakta PM 2016/17:FPM46). Europeiska rådet välkomnade i december 2016 kommissionens förslag om en europeisk handlingsplan på försvarsområdet som dess bidrag till utvecklingen av den europeiska säkerhets- och försvarspolitik. Hösten 2016 publicerade kommissionen även två rekommendationer för ökad harmonisering av innehållet i de generella överföringstillstånden. Harmoniseringsarbetet väntas fortsätta under 2017.

I maj 2016 övertog statsrådet Morgan Johansson ansvaret för frågor som rör exportkontrollen av krigsmateriel och av produkter med dubbla användningsområden, samt ansvaret för myndigheten Inspektionen för strategiska produkter (ISP).

Sammanfattning av det statistiska underlaget

I två bilagor till denna skrivelse redovisas en samlad statistik över tillståndsgivningen samt svensk export av krigsmateriel respektive produkter med dubbla användningsområden (PDA).

Redovisningen av krigsmaterielexporten 2016 görs i bilaga 1. Som jämförelse visas även statistik från två år dessförinnan. En mer rättvisande bild ges om exporten visas över tid, eftersom enstaka försäljningar respektive leveranser av större system kan orsaka kraftiga svängningar i den årliga statistiken. Uppgifterna i skrivelsen baseras på tillståndsmyndighetens egna beslut, samt på lagstadgad årlig rapportering från de krigsmaterielexporterande företagen och myndigheterna för år 2016. Materialet har sammanställts av ISP.

Under år 2016 tog 56 länder samt FN emot leveranser av svensk krigsmateriel. Värdet av de faktiska exportleveranserna av krigsmateriel uppgick under år 2016 till knappt 11 miljarder kronor. Exporten ökade därmed med ca 45 procent jämfört med föregående år.

Det var framförallt leveranserna av större system som ökade under 2016 och som påverkade statistiken. De största enskilda mottagarländerna för svensk krigsmateriel år 2016 var Brasilien (drygt 2,8 miljarder kronor), Norge (2,7 miljarder kronor), USA (719 miljoner kronor), Tyskland (619 miljoner kronor) och Thailand (424 miljoner kronor). Till Brasilien påbörjades leveranser inom JAS Gripen-projektet. Till Norge fortsatte leveranserna av Stridsfordon 90. Till USA levererades främst pansarvärnsvapen och ammunition samt marina artilleri- och radarsystem. Till Tyskland levererades främst komponenter till robotsystem och radar- och marksensorer. Exporten till Thailand dominerades av marina ledningssystem. När det gäller traditionella samarbetsländer kan det konstateras att även exporten till Frankrike, Nederländerna, Storbritannien, Sydafrika och Sydkorea har varit relativt

Skr. 2016/17:114 omfattande. Till kategorin etablerade samarbetsländer räknas numera även Brasilien.

Under 2016 var dessutom ett antal länder enbart mottagare av civil jakt- och sportskytteammunition: Andorra, Kazakstan, Namibia, Nya Kaledonien (Frankrike), Sri Lanka och Zambia.

Värdet av de beviljade utförseltillstånden under år 2016 uppgick till 61,9 miljarder kronor, vilket är en ökning med 1150 procent jämfört med år 2015 då värdet av de meddelade tillstånden uppgick till 4,9 miljarder kronor. Den ojämförligt största delen av denna ökning beror på tillstånd utfärdade med anledning av försäljningen av JAS Gripen till Brasilien. Även tillstånd utfärdade med anledning av en affär som gäller ytterligare flygburna radarsystem till Förenade Arabemiraten bidrar till ökningen. Export av civila skjutvapen och dithörande ammunition har beviljats till ett värde av 310 miljoner kronor.

I statistikredovisningen finns också en beskrivning av den svenska exporten av produkter med dubbla användningsområden (PDA). Till skillnad mot krigsmaterielexporten lämnas inga leveransdeklarationer av berörda företag. Det innebär att uppgifter saknas om den faktiska exporten.

Antal ärenden för PDA samt sanktionsärenden fortsatte att öka något under 2016. Ärenden som rör finansiella transaktioner kopplade till sanktioner upphörde den 16 januari 2016, med anledning av antagandet av en ny Iran-förordning (se tabell 1 i bilaga 2).

2 Krigsmateriel

2.1 Bakgrund och regelverk

Krav på tillstånd för export av krigsmateriel är nödvändigt för att säkerställa att produkter som förs ut ur Sverige, och tekniskt bistånd som lämnas, går till för oss acceptabla mottagarländer. Det svenska exportkontrollregelverket består av lagen (1992:1300) om krigsmateriel och förordningen (1992:1303) om krigsmateriel samt de principer och riktlinjer för krigsmaterielexport som har beslutats av regeringen och godkänts av riksdagen. Enligt 1 § andra stycket krigsmaterielagen får krigsmateriel endast exporteras om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik. Vid tillståndsprövningen ska även Sveriges internationella åtaganden iaktas, inbegripet rådets gemensamma ståndpunkt (2008/944/Gusp) om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel, samt kriterierna som ställs upp i FN:s vapenhandelsfördrag.

Den svenska tillståndsprövningen bygger på en helhetsbedömning med utgångspunkt från regeringens riktlinjer och etablerad praxis. De internationella regelverken har mer karaktären av enskilda kriterier som ska iaktas, bedömas eller beaktas. ISP har som fristående myndighet till uppgift att självständigt pröva ansökningar om tillstånd i enlighet med regelverket i dess helhet.

Kontrollen enligt lagen om krigsmateriel omfattar tillverkning, tillhandahållande och utförelse av krigsmateriel liksom vissa avtal om tillverkningsrätt m.m. avseende sådan materiel. Enligt samma lag krävs även tillstånd för att bedriva militärt inriktad utbildning. Lagen gäller dels materiel som är utformad för militärt bruk och som enligt regeringens föreskrifter utgör krigsmateriel, dels tekniskt stöd avseende krigsmateriel som enligt regeringens föreskrifter utgör tekniskt bistånd. Förteckningen över vad som utgör krigsmateriel och tekniskt bistånd finns i bilagan till krigsmaterieförordningen. Den svenska krigsmaterieförteckningen överensstämmer med EU:s gemensamma militära förteckning, sånär som på tre nationella tillägg: kärnladdningar och speciella delar till sådana, befästningsanläggningar m.m. samt vissa kemiska stridsmedel.

Genom förordningen (2016:845) om ändring av krigsmaterieförordningen uppdaterades förteckningen för att återspegla de ändringar som beslutades i och med Europeiska kommissionens direktiv (EU) 2016/970, vilket trädde i kraft den 16 juni 2016.

Det är också främst genom krigsmaterieförordningen som Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG av den 6 maj 2009 om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen har genomförts i svensk rätt.

Beredning av förslagen från kommittén för översyn av exportkontrollen av krigsmateriel

Den 1 juni 2012 tillsattes en parlamentarisk kommitté för översyn av exportkontrollen av krigsmateriel (KEX). Kommitténs huvudsakliga syfte var att lämna förslag om skärpning av exportkontrollen gentemot icke-demokratiska stater (dir. 2012:50). Kommittén redovisade i december 2014 delbetänkandet Sanktionsväxling – effektivare sanktioner på exportkontrollområdet (SOU 2014:83) och i juni 2015 slutbetänkandet Skärpt exportkontroll av krigsmateriel (SOU 2015:72). I slutbetänkandet föreslog kommittén införande av ett demokratikriterium i riktlinjerna för export av krigsmateriel. Kommittén föreslog vidare att reglerna om följdleveranser och mänskliga rättigheter skulle skärpas, att PGU skulle beaktas i tillståndsprovningen, att öppenheten och transparensen skulle öka samt att tillsyn och kontroll skulle skärpas.

Kommitténs förslag sändes på remiss till omkring etthundra remissinstanser, bland annat domstolar, myndigheter, kommuner, företag och enskilda organisationer. Omkring ett 70-tal instanser lämnade synpunkter. Under 2016 avslutades arbetet med att sammanställa och analysera dessa. En beredning har därefter vidtagit inom Regeringskansliet för att omhänderta kommitténs förslag och remissinstansernas synpunkter.

Regeringen har sedan tidigare gjort klart att dess avsikt är att återkomma till riksdagen med en proposition under våren 2017.

Exportkontroll och politiken för global utveckling Ett av regeringens uttalade mål är att stärka arbetet med politiken för global utveckling (PGU, prop. 2002/03:122, bet. 2003/04:UU3, rskr. 2003/04:122). Denna nystart av politiken för global utveckling sker i ljuset av att Agenda 2030 för hållbar utveckling har antagits på internationell nivå. Regeringen

överlämnade skrivelsen Politiken för global utveckling i genomförandet av Agenda 2030 (skr. 2015/16: 182) till riksdagen i maj 2016. Agenda 2030 innehåller 17 globala mål. Genomförandet av den nya agendan kräver att samstämmigheten mellan olika politikområden stärks i syfte att öka den samlade politikens bidrag till en rättvis och hållbar utveckling. Målkonflikter bör tydliggöras och bli föremål för medvetna och övervägda val. Politiken för global utveckling bygger på tanken om att globala utmaningar kräver gemensamma lösningar där alla tar ett ansvar.

Den hållbara utvecklingens tre dimensioner, den sociala, den ekonomiska och den miljömässiga, liksom ett rättighetsperspektiv och de fattigas perspektiv på utveckling, är centrala utgångspunkter för arbetet med politiken för global utveckling.

Regeringskansliet verkar för att PGU-perspektiven ska belysas i underlagen till Exportkontrollrådet, när det kan vara av betydelse för bedömningen av enskilda ärenden. Regeringskansliet stödde under 2016 kompetensutvecklingen hos Inspektionen för strategiska produkter vad gäller tillämpning av hållbarhetsaspekterna i kriterium åtta i EU:s gemensamma ståndpunkt om export av krigsmateriel m.m., och mer allmänt när det gäller frågor om rättvis och global hållbar utveckling, i syfte att stärka myndighetens analysförmåga på området.

Regeringens strävan är att effekter av den svenska krigsmaterielexporten som är negativa för ansträngningarna att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling ska undvikas. Aspekter som avser politiken för global utveckling vägs in i de bedömningar som görs när det gäller svensk krigsmaterielexport, exempelvis genom tillämpningen av EU:s gemensamma ståndpunkt om vapenexport, vars åttonde kriterium lyfter fram mottagarländerns tekniska och ekonomiska förmåga samt behovet av att beakta om den hållbara utvecklingen riskerar att allvarligt hindras av en tilltänkt export.

Exportkontroll och feministisk utrikespolitik

Genom att föra en feministisk utrikespolitik strävar regeringen systematiskt efter att nå resultat som stärker kvinnors och flickors rättigheter, representation och resurser. Regeringen lägger mycket stor vikt vid att förebygga och motverka sexuellt och könsrelaterat våld.

En hörnsten i detta arbete är den strikta kontroll som utövas över export av krigsmateriel från Sverige.

Det finns ofta ett samband mellan ansamlingar av små och lätta vapen och förekomsten av våld i en konflikt eller i ett samhälle. Illegala och oansvariga överföringar av vapen och ammunition är i detta sammanhang ett särskilt problem, liksom bristande kontroll över lagerhållning av sådan materiel.

I linje med det verkar regeringen aktivt för att dessa frågor ska uppmärksammas och följas upp inom FN:s vapenhandelsfördrag. Det sker bland annat genom att Sverige verkar för att artikel 7.4 i vapenhandelsfördraget operationaliseras och tillämpas praktiskt av statsparterna. Fördraget föreskriver i denna artikel – som fördes in i fördraget med starkt stöd av bland annat Sverige – att statsparterna ska beakta risken för att exporterad materiel används för, eller underlättar,

allvarliga könsrelaterade våldshandlingar eller allvarliga våldshandlingar mot kvinnor och barn. Skr. 2016/17:114

Det bör noteras att beaktandet av artikel 7.4 i vapenhandelsfördraget sker utöver den prövning som sedan tidigare görs avseende mänskliga rättigheter enligt de svenska riktlinjerna, samt enligt kriterium två i EU:s gemensamma ståndpunkt (2008/944/Gusp) om krigsmaterielexport. Även de senare regelverken är därför betydelsefulla i detta sammanhang.

I arbetet under 2016 att utforma en ny lagstiftning för krigsmateriel beaktades bl.a. dessa frågor. Regeringskansliet verkade under 2016 även för att säkerställa att Inspektionen för strategiska produkter har tillräcklig kompetens för att kunna inkludera genderaspekter och risker för könsbaserat våld i bedömningar som gäller mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt samt att tillämpa artikel 7.4 i vapenhandelsfördraget, bl.a. genom att ordna en riktad kompetensutvecklingsinsats för myndigheten och Regeringskansliet.

Regeringen verkar vidare för att öka kunskapen på området. Detta görs bland annat genom stöd till en stärkt datainsamling om förekomsten av små och lätta vapen, samt vilka effekter som dessa har på kvinnor och män, flickor och pojkar.

Exportkontroll och hållbart företagande

Regeringen har utvecklat en ambitiös politik för hållbart företagande. I december 2015 överlämnades en skrivelse till riksdagen med regeringens syn på ett flertal frågor inom ramen för hållbart företagande, t.ex. mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och miljöhänsyn (Politik för hållbart företagande, skr. 2015:16:69). En nationell handlingsplan har också tagits fram för företagande och mänskliga rättigheter. Som framgår av den nya politiken förväntar sig regeringen att företagen har de internationella riktlinjerna för hållbart företagande som utgångspunkt för sitt arbete, både hemma och i utlandet, såsom OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Global Compact, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, ILO:s kärnkonventioner och ILO:s trepartsdeklarationer. Regeringen uppmanar också företagen att analysera FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling och arbeta mot några av de mest relevanta frågorna utifrån den egna verksamheten.

Antikorruption är en central fråga inom regeringens mer ambitiösa politik för hållbart företagande. Utöver vad som regleras genom bland annat svensk lagstiftning förväntar sig regeringen att svenska företag ska tillämpa en tydlig antikorrupsionspolicy och bidra till ökad transparens.

Såväl givande av muta (tidigare ”bestickning”) som tagande av muta är sedan länge straffbelagt i svensk lagstiftning. Vid reformen av mutbrottslagstiftningen 2012 infördes dessutom bl.a. en bestämmelse som straffbelägger vårdslös finansiering av mutbrott. Bestämmelsen tar t.ex. sikte på fall där en näringsidkare tillhandahåller pengar eller andra tillgångar åt exempelvis en befattningshavare i ett dotterbolag eller en självständig uppdragstagare som företräder näringsidkaren i en viss angelägenhet och därigenom av grov oaktsamhet främjar mutbrottslighet

i den angelägenheten. Det nya straffstadgandet kan även antas bli betydelsefullt bl.a. för den internationella försvarsmaterielmarknaden.

Sverige arbetar aktivt i olika internationella forum för att konventioner som förbjuder mutor i internationella affärstransaktioner ska tillämpas på ett effektivt sätt. Det gäller bl.a. OECD:s konvention om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförhållanden från 1997 och FN:s konvention mot korruption från 2005. I granskningen utifrån de olika konventionerna har det bland annat konstaterats att Sverige har ett robust institutionellt ramverk på plats för att bekämpa korruption. Regeringen välkomnar det initiativ som har tagits av europeiska tillverkare av krigsmateriel genom branschorganisationen *Aerospace and Defense Industries Association of Europe* (ASD) och dess amerikanska motsvarighet, för en internationell uppförandekod med nolltolerans mot korruption. Den största svenska branschorganisationen, Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF), som organiserar mer än 95 procent av företagen inom försvarsindustrin i Sverige, ställer krav på att företag för att få vara medlemmar undertecknar och följer en uppförandekod. Uppförandekoden syftar till en hög affäretik. Personer som representerar företagen genomgår även en särskild e-utbildning om antikorruption som har tagits fram gemensamt av SOFF och Försvarets materielverk (FMV). Hittills har drygt 4 500 personer genomgått utbildningen.

2.2 Försvarsexportens roll ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv

Grunden för den moderna svenska försvarsindustrin lades under det kalla kriget. Sveriges neutralitetspolitik, såsom den utformades efter andra världskriget, byggde på ett totalförsvär med en stark försvarsmakt och en stark nationell försvarsindustri. Ambitionen var att Sverige skulle vara oberoende av utländska leverantörer. Försvarsindustrin blev således en viktig del av den svenska säkerhetspolitiken. Exporten av krigsmateriel, som under denna tid var begränsad, var ett led i att säkra kapaciteten att utveckla och producera materiel anpassad till den svenska försvarsmaktens behov.

Strävan efter oberoende vad gäller tillgången till krigsmateriel för det svenska försvaret har sedan kalla krigets slut gradvis ersatts av ett växande behov av materielsamarbete med likasinnade stater och grannar. Den tekniska och ekonomiska utvecklingen har inneburit att både Sverige och dess samarbetsländer är ömsesidigt beroende av leveranser av komponenter, delsystem och färdiga system som är tillverkade i andra länder. I många fall säkras dessa leveranser genom avtalsförpliktelser.

Regeringen bekräftade i maj 2015 i Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020 (prop. 2014/15:109) – att Sveriges säkerhet byggs solidariskt tillsammans med andra och att hot mot fred och säkerhet bäst avvärs i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Sveriges säkerhets- och försvarssamarbeten utvecklas tillsammans med Finland, de övriga nordiska länderna och de baltiska staterna samt inom ramen för EU, FN, Organisationen för samarbete och

Såväl Sveriges engagemang i internationell krishantering som våra utvecklade samarbeten i närområdet understryker vikten av förmåga till praktisk militär samverkan (interoperabilitet) med andra länder och organisationer. Interoperabiliteten är beroende av att våra materielsystem kan fungera tillsammans med samarbetspartnerns materiel, liksom att den är tekniskt mogen, funktionssäker och tillgänglig. Detta är i många fall minst lika viktigt som att den har högsta tekniska prestanda. Det ligger i Sveriges säkerhetspolitiska intresse att värna om ett långsiktigt och kontinuerligt samarbete i materiellfrågor med ett antal traditionella samarbetsländer. Detta ömsesidiga samarbete bygger på såväl export som import av krigsmateriel.

I budgetpropositionen för år 2016 (prop. 2015/16:1) framhåller regeringen att försvaret är en nationell angelägenhet och att EU-medlemsstaternas val av säkerhetspolitisk lösning återspeglas i materielförsörjningen, t.ex. när det gäller synen på försörjningstrygghet och upprätthållandet av strategiska kompetenser för militära förmågor. Det fortsatta arbetet med industri- och marknadsfrågor inom EU bör därför beakta försvarsmaterielmarknadens särart och behovet att tillgodose medlemsstaternas säkerhetsintressen inom ramen för den gemensamma marknaden. I detta sammanhang ska också möjligheten att upprätthålla den transatlantiska länken beaktas.

Regeringen anser vidare att deltagande i bilaterala och multilaterala materielsamarbeten tydligt bör bidra till Försvarsmaktens operativa förmåga på ett kostnadseffektivt sätt.

I takt med att civil-militär samverkan ökar och nya teknologier görs tillgängliga för militär användning levererar allt fler it-företag och andra företag med högteknologisk inriktning produkter och tjänster till försvarssektorn.

En internationellt konkurrenskraftig teknologinivå bidrar till att Sverige förblir ett intressant land för det internationella samarbetet. Det medför också bättre möjligheter för Sverige att påverka det internationella exportkontrollarbetet. Detta gäller främst inom EU men även i ett bredare internationellt sammanhang.

Vid Europeiska rådets sammanträde i juni 2015 återbekräftades vikten av att arbeta vidare utifrån Europeiska rådets diskussion i december 2013 om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Särskilt betonades vikten av att stärka den europeiska försvarsindustrins konkurrenskraft. Vid Europeiska rådets sammanträde i december 2016 fastställdes en ny ambitionsnivå för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Rådet välkomnade kommissionens förslag om en europeisk handlingsplan på försvarsområdet som dess bidrag till utvecklingen av den europeiska säkerhets- och försvarspolitik.

Sverige deltar i olika samarbetsprojekt som Europeiska försvarsbyrån (EDA) bedriver. Regeringens grundläggande inställning är att Sverige ska medverka i och påverka de processer som sätts igång inom det europeiska samarbetet, vilket också avser arbetet inom EDA. Samarbetet inom EDA har inneburit bättre möjligheter för Försvarsmakten att verka effektivt, och även förbättrat förutsättningarna för ett mer effektivt forskningssamarbete.

Genom att delta i det s.k. sexnationsinitiativet mellan de sex stora försvarsindustristaterna i Europa (*Framework Agreement/Letter of Intent, FA/LoI*) kan Sverige vara med och påverka den försvarsindustri- och exportpolitik som utvecklas i Europa. Det ger direkt och indirekt ett större inflytande över den framväxande försvars- och säkerhetspolitiken i Europa.

Samarbeten kring multilaterala ramverk ger förbättrat resursutnyttjande ur ett europeiskt perspektiv och en mer harmoniserad och förbättrad europeisk och transatlantisk samverkansförmåga. EDA och Nato/Partnerskap för fred-samarbetet utgör här grundbultar tillsammans med FA/LoI-samarbetet och det nordiska försvarssamarbetet (Nordefco).

Verksamhetsområden

De viktigaste militära produktområdena inom de svenska försvars- och säkerhetsföretagen är i dag:

- stridsflygplan,
- ytfartyg och ubåtar,
- stridsfordon, bandvagnar,
- vapensystem med kort respektive lång räckvidd: mark- och sjöbaserade samt flygburna inklusive missiler,
- fin- och grovkalibrig ammunition,
- intelligent artilleriammunition,
- mark- och sjöbaserade samt flygburna radar- och IR-system,
- telekrigssystem: passiva och aktiva,
- telekommunikationssystem, inklusive teleskydd,
- ledningssystem för mark-, sjö- och flygtillämpningar,
- system för övning och utbildning,
- signaturanpassning (t.ex. kamouflagesystem och radar),
- system för samhällssäkerhet,
- kryptoutrustning,
- torpeder,
- vidmakthållande och underhåll av flygmotorer,
- krut och annat pyrotekniskt material,
- tjänster och konsultverksamhet,
- stödsystem för drift och underhåll.

2.3 Samarbetet inom EU om exportkontroll av krigsmateriel

EU:s gemensamma ståndpunkt om vapenexport

EU:s medlemsländer har nationella regler när det gäller krigsmaterielexport. Medlemsländerna har emellertid också i viss utsträckning valt att samordna sin exportkontrollpolitik. EU:s uppförandekod för vapenexport som antogs 1998 innehöll gemensamma kriterier för export av krigsmateriel som tillämpas vid den nationella

prövningen av exportansökningar. Uppförandekoden stärktes år 2005 och antogs som gemensam ståndpunkt år 2008 (2008/944/Gusp). Den tillämpas av alla EU:s medlemsländer och ett antal länder som inte är medlemmar i EU (Albanien, Bosnien och Hercegovina, Georgien, Island, Kanada, Makedonien, Montenegro och Norge).

Den gemensamma ståndpunkten innehåller bl.a. åtta kriterier som ska beaktas innan ett beslut tas om att tillåta export av krigsmateriel till ett land.

Kriterium ett föreskriver att EU-medlemsstaternas internationella förpliktelser och åtaganden ska respekteras, särskilt de sanktioner som har antagits av t.ex. FN:s säkerhetsråd eller Europeiska unionen.

Kriterium två behandlar situationen i mottagarlandet vad avser respekten för de mänskliga rättigheterna och landets respekt för internationell humanitär rätt. Exportlicenser ska inte utfärdas om det finns en uppenbar risk att den militära tekniken eller den krigsmateriel som ska exporteras kan komma att användas för internt förtryck.

Kriterium tre behandlar den interna situationen i mottagarlandet som en följd av existerande spänningar och väpnade konflikter.

Kriterium fyra tar sikte på bevarande av regional fred, säkerhet och stabilitet. Exportlicenser får inte utfärdas om det finns en uppenbar risk att den avsedda mottagaren skulle använda den militära teknik eller den krigsmateriel som exporteras på ett aggressivt sätt mot ett annat land eller hävda ett territoriellt krav med våld.

Kriterium fem handlar om den möjliga inverkan som den militära teknik eller den krigsmateriel som ska exporteras kan ha på det egna landets, en annan medlemsstats eller vänligt sinnade och allierade länders försvars- och säkerhetsintressen.

Kriterium sex behandlar köparlandets uppträdande gentemot det internationella samfundet, t.ex. i fråga om attityd till terrorism och respekt för internationell rätt.

Kriterium sju behandlar risken för att den militära tekniken eller krigsmaterielen kommer att avledas till något annat ändamål inom köparlandet eller återexporteras på oönskade villkor.

Kriterium åtta föreskriver att medlemsstaterna ska beakta om den tilltänkta exporten allvarligt skulle hindra en hållbar utveckling i mottagarlandet.

Enskilda medlemsstater kan ha egna striktare riktlinjer än de som föreskrivs i den gemensamma ståndpunkten. Till den gemensamma ståndpunkten hör även en förteckning över de produkter som omfattas av kontrollen (EU:s gemensamma militära lista). Det har vidare tagits fram en användarguide som mer i detalj anger hur ståndpunktens överenskommelser om informationsutbyte och konsultationer ska genomföras och hur dess kriterier för exportkontroll ska tillämpas. Användarguiden uppdateras löpande.

Utbyte av information om avslag

Enligt den gemensamma ståndpunktens tillämpningsbestämmelser ska medlemsstaterna utbyta underrättelser om avslag på ansökningar om exporttillstånd. Om en annan medlemsstat överväger att bevilja tillstånd för en i huvudsak identisk transaktion, ska konsultationer genomföras

innan tillstånd kan beviljas. Den konsulterande medlemsstaten ska även meddela den underrättande staten sitt beslut. Utbytet av underrättelser om avslag och konsultationerna kring underrättelserna gör att exportpolitiken inom EU på sikt blir öppnare och mer enhetlig mellan medlemsländerna. Konsultationerna leder även till en mer gemensam syn på olika exportdestinationer. Genom att medlemsländerna informerar varandra om de exportaffärer som nekas, och förklarar bevekelsegrunderna till detta, minskas också risken att något annat medlemsland beviljar exporten. ISP ansvarar för underrättelserna om svenska avslag och genomför konsultationer.

Under 2016 tog Sverige emot 350 underrättelser om avslag från övriga medlemsstater samt Norge. Sverige lämnade 21 underrättelser om avslag. De gällde Bahrain, Ecuador, Förenade Arabemiraten (2), Jordanien (2), Kina, Kuwait, Libanon, Pakistan, Qatar, Saudiarabien (2), Taiwan (3) och Turkiet (5). Vidare har fyra konsultationer genomförts i form av en utgående med Tyskland och tre inkommande från Italien, Litauen och Tjeckien.

Det faktum att export till ett visst mottagarland nekas i ett fall innebär inte att landet inte kan komma i fråga för svensk export i andra fall. Den svenska exportkontrollen tillämpar inte ett system med landlistor, dvs. i förväg fastställda listor över godkända respektive icke godkända mottagarländer. Varje enskild utförelseansökan prövas individuellt mot de riktlinjer som regeringen fastställt för krigsmaterielexporten samt EU:s gemensamma ståndpunkt om vapenexport och FN:s vapenhandelsfördrag. För ett beviljande av tillstånd krävs att ansökan har stöd i regelverket som helhet.

Arbetet inom Coarm

EU:s medlemsstater diskuterar regelbundet tillämpningen av den gemensamma ståndpunkten om vapenexport inom EU:s rådsarbetsgrupp för frågor om export av konventionella vapen (Coarm). Här utbyter medlemsstaterna även information om synen på olika exportdestinationer. En redogörelse för arbetet, överenskommelser som har träffats och statistik över medlemsstaternas export av krigsmateriel offentliggörs i en årlig EU-rapport.

Eftersom kriterierna i den gemensamma ståndpunkten spänner över en rad olika politikområden är målsättningen att uppnå en ökad och tydlig samstämmighet mellan dessa. Sverige verkar aktivt för att nå en gemensam syn bland medlemsländerna avseende tillämpningen av den gemensamma ståndpunkten. Ett viktigt sätt för att åstadkomma detta är öka transparensen mellan medlemsstaterna.

Inom ramen för dialogen i Coarm sker också ett fortlöpande utbyte av information mellan EU:s medlemsstater vad avser de internationella samarbeten som finns på området. Strävan är att finna gemensamma linjer som kan stärka medlemsstaternas agerande i andra forum, såsom ATT.

Under 2016 införde gruppen som ett resultat av användarguidens uppdatering ett nytt informationshanteringssystem som bland annat syftar till att effektivisera behandlingen av s.k. *denials*.

Inom ramen för Coarm bedriver EU vidare en aktiv politik för dialog med tredjeland om exportkontroll. Inom ramen för denna hölls under 2016 utbyten med bl.a. Japan, Kanada, Norge, Ukraina och USA.

En annan aspekt på arbetet riktat mot tredjeland är de stödprogram som EU har för att förbättra exportkontrollen i fråga om krigsmateriel, och för att främja genomförandet av FN:s vapenhandelsfördrag, för de länder som väljer att ansluta sig till fördraget.

Arbetet med EU-direktiv 2009/43/EG om överföring av krigsmateriel inom EU och EES

Under det svenska ordförandeskapet år 2009 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen, det s.k. ICT-direktivet. Avsikten med direktivet är att möjliggöra mer konkurrenskraftiga försvarsindustrikoncerner och försvarssamarbeten på europeisk nivå. Europeiska kommissionen leder genomförandet av direktivet och biträds i detta av en kommitté med representanter för medlemsstaterna, den s.k. ICT-kommittén. Under 2016 hade kommittén två sammanträden.

Samtidigt fortsatte kommissionen under 2016 översynen av direktivet i enlighet med dess artikel 17. Som en del i det arbetet har ICT-kommittén organiserat en teknisk arbetsgrupp för ta fram underlag för en harmonisering av direktivets genomförande på nationell nivå. Arbetsgruppen har i detta syfte genomfört åtta arbetsmöten med företrädare för EU:s medlemsstater.

Den 30 november 2016 presenterade kommissionen resultatet av översynen som en del av meddelandet om den europeiska handlingsplanen för försvar (eng. *The European Defence Action Plan*, Fakta PM 2016/17:FPM46).

Kommissionens bedömning var att ICT-direktivet har bidragit till ökad transparens och besparingar för företagen men inte i den utsträckning som hade förväntats. Mot bakgrund av denna slutsats publicerade kommissionen den 3 december 2016 två rekommendationer för ökad harmonisering av innehållet i två av de generella överföringstillstånden, nämligen det där mottagaren är en försvarsmakt eller avtalslutande myndigheter i ett EES-land, och det där mottagaren är ett certifierat företag i ett EES-land.

Kommissionen avser att fortsätta arbetet med harmonisering av tillämpningen av direktivet under 2017, med bl.a. inventering av möjligheterna till ett förenklat förfarande för certifiering och en mer likformig bedömning av klassificeringarna enligt EU:s militära lista.

Innebörden för Sverige av kommissionens meddelande och av rekommendationer analyseras för närvarande inom Regeringskansliet och Inspektionen för strategiska produkter. Enligt en preliminär bedömning kommer det inte att påverka nuvarande svensk reglering och därmed inte medföra en förändrad lagstiftning.

Kontroll av vapenförmedling

För att angripa problemet med icke-kontrollerad vapenförmedling och undvika ett kringgående av vapenembargon antog rådet år 2003 en gemensam ståndpunkt (2003/468/Gusp) om kontroll av vapenförmedling. Enligt denna åtar sig medlemsländerna att vidta nödvändiga åtgärder för att kontrollera vapenförmedlingsverksamheten inom sitt territorium. För svensk del fanns redan tidigare en god kontroll av vapenförmedlingsverksamheten genom bestämmelserna i lagen om krigsmateriel. Inom Coarm strävar man efter att arbeta fram lämpliga former för informationsutbyte mellan medlemsstaterna om registrerade vapenförmedlare. I Sverige är 34 företag registrerade som förmedlare av produkter som är klassificerade som krigsmateriel eller av tekniskt bistånd.

Artikel 10 i FN:s vapenprotokoll

År 2012 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition. Förordningen och FN:s protokoll syftar till att motverka brottslighet genom en minskad tillgång till skjutvapen. Med export avses i förordningen utförsel ur EU, vilket för svenskt vidkommande dels handlar om utförsel ur Sverige till tredjeland, dels om utförsel ur någon annan medlemsstat till tredjeland för det fall leverantören är etablerad i Sverige.

Förordningen omfattar vapen m.m. för civilt bruk. Den tillämpas inte på vapen m.m. särskilt utformade för militär användning eller på helautomatiska vapen. Vidare är bilaterala statliga transaktioner, skjutvapen m.m. avsedda för de väpnade styrkorna, polisen eller de offentliga myndigheterna i medlemsstaterna, samlare och organ som ägnar sig åt kulturella och historiska aspekter av skjutvapen m.m., skjutvapen som har gjorts obrukbara samt antika skjutvapen och replikvapen till dessa undantagna från tillämpningsområdet.

De skjutvapen m.m. som omfattas av EU-förordningen omfattas även, med undantag för slätborrade jakt- och sportvapen, av bilagan till krigsmaterieförordningen. Enligt Europaparlamentets och rådets förordning nr 258/2012 ska de aspekter som omfattas av den gemensamma ståndpunkten beaktas vid tillståndsprövningen.

Förordningen gäller direkt i Sverige och tillämpas från och med den 30 september 2013. Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen finns i förordningen (2013:707) om kontroll av vissa skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition. ISP är tillståndsmyndighet för ärenden enligt EU-förordningen. Under 2016 kom det in 271 ärenden och 279 beslut om utförsel utfärdades.

Inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) genomför EU embargo mot bl.a. handel med vapen och produkter med dubbla användningsområden vilka har beslutats av FN. EU kan med enhällighet också besluta om vissa embargo som går utöver vad FN:s säkerhetsråd har beslutat. Dessa beslut av EU:s råd är ett utslag av medlemsstaternas vilja att agera gemensamt i olika säkerhetspolitiska frågor. Ett vapenembargo beslutat av FN eller EU genomförs genom tillämpning av respektive medlemsstats nationella regelverk för exportkontroll. EU:s vapenembargo omfattar normalt även förbud mot att lämna tekniska och finansiella tjänster med anknytning till krigsmateriel. Dessa förbud regleras i rådsförordningar. Embargon mot handel med produkter med dubbla användningsområden regleras såväl i rådsbeslut som i rådsförordningar. Även de åtföljs normalt av förbud att lämna tekniska och finansiella tjänster med anknytning till produkterna.

Ett beslut av FN:s säkerhetsråd, av EU eller av OSSE om ett vapenembargo utgör ett ovillkorligt hinder mot svensk export enligt de svenska riktlinjerna för krigsmaterielexport. Om ett vapenembargo även gäller import, utfärdas i Sverige särskilda föreskrifter om förbudet. Sådana finns sedan tidigare för Iran, Libyen och Nordkorea. Med anledning av EU:s sanktioner mot Ryska federationen beslöt regeringen i december 2014 att inleda ett sådant totalt embargo mot Ryssland.

Det finns för närvarande formella EU-beslut, antingen självständiga eller grundade på FN-beslut, om att vapenembargon ska gälla Afghanistan, Centralafrikanska republiken, Eritrea, Irak, Iran, Jemen, Demokratiska republiken Kongo, Libanon, Libyen, Myanmar (Burma), Nordkorea, Ryska federationen, Somalia, Sudan, Sydsudan, Vitryssland och Zimbabwe. Embargona varierar i inriktning och omfattning. Individuellt riktade vapenembargon finns också gentemot sådana individer och organisationer som har uppförts på FN:s terroristlista. EU tillämpar även ett vapenembargo mot Kina på grundval av en deklARATION från Europeiska rådet, som utfärdades mot bakgrund av händelserna på Himmelska fridens torg år 1989. Sverige tillåter inte någon krigsmaterielexport till Kina. Enligt beslut av OSSE upprätthålls även ett vapenembargo mot området Nagorno-Karabach.

Utrikesdepartementet har sammanställt information om vilka restriktiva åtgärder (sanktioner) mot andra länder som finns inom EU och som därigenom gäller i Sverige. Informationen finns på webbplatsen www.regeringen.se/sanktioner och uppdateras löpande. Där redovisas också de vapenembargon eller embargo avseende produkter med dubbla användningsområden som är i kraft gentemot enskilda länder. På webbplatsen finns även länkar till EU:s rättsakter om sanktioner och, i förekommande fall, till de FN-beslut som föregått EU:s åtgärder.

2.4 Övrigt internationellt samarbete om exportkontroll av krigsmateriel

Öppenhet i handeln med konventionella vapen

FN:s generalförsamling antog år 1991 en resolution om öppenhet i vapenhandeln. Resolutionen uppmanar FN:s medlemsländer att årligen frivilligt redovisa såväl import som export av konventionella vapensystem till ett register som administreras av FN:s kontor för nedrustningsfrågor (*United Nations Office for Disarmament Affairs, Unoda*).

Rapporteringen avser handeln med följande sju materielkategorier: stridsvagnar, bepansrade stridsfordon, grovt artilleri, stridsflygplan, attackhelikoptrar, stridsfartyg och robotar/robotlavetter. Definitionerna av de olika kategorierna har successivt utvidgats så att fler vapensystem ingår och möjlighet ges nu att frivilligt rapportera även om små och lätta vapen (eng. *Small Arms and Light Weapons, SALW*). Särskild vikt läggs numera vid bärbara luftförsvarssystem (eng. *Man-Portable Air Defense Systems, MANPADS*) som sedan år 2003 ingår i kategorin robotar/robotlavetter. I den frivilliga rapporteringen ingår även uppgifter om stater innehav av dessa vapen och upphandlingar från den egna försvarsindustrin. I samråd med Försvarsdepartementet och ISP sammanställer Utrikesdepartementet aktuella uppgifter som i enlighet med resolutionen årligen överlämnas till FN.

Under 2016 skedde en översyn av FN:s vapenregister av en grupp av medlemsstatsexperter (eng. *Group of Governmental Experts, GGE*). Sverige har deltagit i gruppen och lett arbetet såsom ordförande, genom ambassadören Paul Beijer. Resultatet av översynen avrapporterades under FN:s generalförsamlings första utskott under hösten 2016.

Eftersom registret bygger på rapporter från många större exportörer och importörer återspeglas här en betydande del av världens handel med tunga konventionella vapensystem.

Sveriges andel av världshandeln med tunga vapensystem är begränsad. I den rapportering som Sverige kommer att lämna till FN:s vapenregister för år 2016 redovisas export till Norge (stridsfordon 90) och till Ungern (JAS Gripen). Handeln med tunga vapensystem samt små och lätta vapen rapporteras på årlig basis till OSSE på samma sätt som till FN.

Rapporteringsmekanismen i Wassenaar-arrangemanget avseende export av krigsmateriel följer i stort de sju kategorier som rapporteras till FN-registret. Dock har vissa kategorier förfinats genom införande av undergrupper, och en åttonde kategori har tillkommit för små och lätta vapen. Medlemsstaterna har enats om att två gånger årligen rapportera enligt överenskommen praxis och att ytterligare information då kan lämnas frivilligt. Syftet med detta är att i ett tidigt skede kunna uppmärksamma destabiliserande ansamlingar av vapen. Även export av vissa produkter och teknik med dubbla användningsområden rapporteras två gånger årligen.

Den 2 april 2013 antog FN:s generalförsamling genom omröstning ett internationellt vapenhandelsfördrag (eng. *Arms Trade Treaty, ATT*). Genom fördraget skapades ett internationellt bindande instrument med krav på dess statsparter att upprätthålla en effektiv nationell kontroll över den internationella handeln med försvarsmateriel och normer för vad denna kontroll ska innefatta. De förväntade långsiktiga effekterna av detta fördrag är (a) ett större ansvarstagande hos länder som regelmässigt producerar och exporterar krigsmateriel; (b) en minskning av den oreglerade internationella handeln, allteftersom fler stater ansluter sig och inför kontroller över handeln; (c) förbättrade möjligheter att tackla den illegala handeln, genom det ökade antalet länder som utövar kontroll, och genom förbättrat samarbete dem emellan.

Sverige och övriga EU-länder var under förhandlingarna om ett fördrag aktiva förespråkare för instrumentet. Samtliga EU-länder har sedermera ratificerat fördraget och är därmed fullvärdiga statsparter. Fördraget trädde i kraft 2014. I slutet av 2016 hade 130 länder undertecknat och 91 länder formellt anslutit sig till fördraget.

Under 2016 hölls det andra statspartsmötet. Ett permanent sekretariat har satts upp i Geneve och tre arbetsgrupper har inrättats för fördragsarbete mellan statspartsmötena. Arbetsgrupperna kommer att fokusera på genomförande av fördraget, fördragets universalisering samt transparens- och rapporteringsfrågor. Slutligen har en frivilligfond instiftats för stöd till de statsparter som behöver hjälp med att förbättra sina kontroller över den internationella vapenhandeln.

Sverige har sedan 2014 samordnat arbetet på rapporteringsområdet. Vid statspartsmötet i augusti 2016 antogs de närmare formerna för den obligatoriska rapporteringen enligt fördraget. Sverige är för närvarande tillsammans med Mexiko ordförande för den arbetsgrupp som fokuserar på transparens och rapportering, samt deltar i övriga arbetsgrupper och i styrgruppen för frivilligfonden.

EU:s medlemsstater fortsatte under 2016 att samordna sitt agerande i fråga om vapenhandelsfördraget i rådsarbetsgruppen Coarm. Betydande ansträngningar görs också för att främja en universell anslutning till fördraget. EU:s treåriga program för att stödja andra länders genomförande av vapenhandelsfördraget och därmed deras möjlighet att tillträda fördraget har mött betydande intresse och aktiviteter har hittills genomförts i mer än 10 länder och i ett antal regionala sammanhang. Ett nytt treårigt program förbereds.

Sverige bidrog under 2016 för tredje gången till den FN-fond som inrättats för samarbete om vapenreglering (Unscar) för bl.a. projekt till stöd för genomförande av vapenhandelsfördraget. Sverige är ett av ett tiotal länder som har bidragit till denna fond. Sverige har också bidragit till den frivilligfond som upprättats inom vapenhandelsfördraget. De två fonderna kompletterar varandra i det att de är inriktade på olika stödkanaler. Unscar verkar genom internationella organisationer och civilsamhällesorganisationer medan FN:s vapenhandelsfördrags frivilligfond vänder sig direkt till statsparter. Regeringen fäster stor vikt vid en bred anslutning till och ett effektivt genomförande av FN:s vapenhandelsfördrag. Ett universellt, juridiskt bindande fördrag som

Skr. 2016/17:114 stärker kontrollen av handeln med konventionella vapen är ett effektivt verktyg för att komma till rätta med de gränsöverskridande vapenflöden som föder väpnat våld och väpnade konflikter. Sverige kommer därför att delta aktivt i det fortsatta arbetet med att förverkliga fördragets målsättningar.

Små och lätta vapen

Uttrycket små och lätta vapen (SALW) omfattar i princip handeldvapen som kan bäras och avfyras av en person, liksom vapen som är avsedda att bäras och användas av två eller flera personer. Exempel på den förra kategorin är pistoler och automatkarbiner. Exempel på den senare är kulsprutor, granatgevär och bärbara robotar. I olika internationella forum, såsom FN, EU och OSSE, pågår arbete för att förebygga och bekämpa destabiliserande ansamlingar och okontrollerad spridning av små och lätta vapen. Inga andra typer av vapen orsakar fler dödsoffer och mer lidande än dessa, vilka dagligen används i lokala och regionala konflikter, inte minst i utvecklingsländerna, och i samband med grov brottslighet.

År 2001 antog FN ett handlingsprogram för att bekämpa illegal handel med små och lätta vapen. FN:s arbete syftar bl.a. till att öka medvetenheten om den destabiliserande verkan som dessa vapen har i konfliktregioner. Icke-spridningsarbete är också angeläget för att förhindra brottslighet och inte minst terroristbrott. Som en följd av att FN:s vapenhandelsfördrag har trätt i kraft, och i takt med att antalet anslutna länder ökar, kommer arbetet i FN:s handlingsprogram att kunna utgå ifrån en bättre kontroll av den internationella handeln och koncentreras på åtgärder på nationell nivå för att bekämpa den illegala spridningen av små och lätta vapen.

Under 2016 bidrog Sverige aktivt till detta bl.a. genom förberedelsearbetet inför, och deltagandet i det sjätte mötet för stater inom FN:s handlingsprogram.

Vid OSSE:s årliga ministermöte antogs en deklARATION om organisationens verksamhet inom SALW-området, inklusive säker lagerhållning av konventionella vapen.

Sverige har under året rapporterat export av små och lätta vapen till FN:s vapenhandelsregister liksom till OSSE:s register över handel med konventionella vapen. Även inom Wassenaar-arrangemanget finns en rapporteringsskyldighet för handel med bl.a. dessa vapen.

Sverige verkar för att varje land ska inrätta och genomföra en ansvarsfull exportpolitik med heltäckande lagar och regler. Målet är att alla länder ska ha effektiva system som kontrollerar tillverkare, säljare, köpare, agenter och förmedlare av små och lätta vapen.

Sexnationsinitiativet (*Letter of Intent, LoI*)

De sex stora försvarsindustrinationerna i Europa (Frankrike, Italien, Spanien, Storbritannien, Sverige och Tyskland) ingick år 2000 ett försvarsindustriellt samarbetsavtal på regeringsnivå (Eng. *Framework Agreement*). Avtalet framförhandlades som en följd av den avsiktsförklaring som ländernas försvarsministrar ingick år 1998, det s.k.

sexnationsinitiativet eller *Letter of Intent* (LoI). Avtalet syftar till att underlätta rationalisering, omstrukturering och drift av den europeiska försvarsindustrin. Verksamheten inom sexnationsinitiativet och dess arbetsgrupper har även omfattat frågor om exportkontroll.

Under år 2016 fortsatte den informella arbetsgruppen för exportkontrollfrågor, under franskt ordförandeskap, att behandla genomförandet och tillämpningen av ICT-direktivet (2009/43/EG) i nära samverkan med kommissionens generaldirektorat för den inre marknaden, industri och entreprenörskap samt små och medelstora företag och den grupp som har satts upp för arbetet under ICT-kommittén. Arbetet inom LoI har fokuserat på möjligheter till harmonisering av omfattning och villkor i de generella tillstånden medlemsstaterna ska utfärda enligt direktivet. Ett arbete har även inletts med att ta fram en gemensam definition i EU:s gemensamma militära förteckning avseende begreppet ”särskilt utformad för militär användning”.

3 Produkter med dubbla användningsområden

3.1 Bakgrund och regelverk

Frågan om icke-spridning av massförstörelsevapen har länge stått högt på den internationella dagordningen. Fokus har framför allt legat på att förhindra att ytterligare stater anskaffar massförstörelsevapen. Efter terrordåden den 11 september 2001 har stort fokus också riktats mot icke-statliga aktörer.

Det finns inte någon juridisk definition av vad som avses med massförstörelsevapen. Vanligen avses dock kärnvapen samt kemiska och biologiska stridsmedel. I modern terminologi anses ibland radiologiska vapen vara ett stridsmedel som omfattas av begreppet. I arbetet för att hindra spridningen av massförstörelsevapen inkluderas också vissa vapenbärare som är i stånd att bära sådana vapen, såsom ballistiska missiler med lång räckvidd och kryssningsmissiler.

Multilaterala åtgärder för att förhindra spridning av massförstörelsevapen har framför allt tagit sig uttryck i ett antal internationella avtal samt samarbete inom ett antal exportkontrollregimer där många av de viktigare producentländerna samarbetar för att effektivisera icke-spridningsarbetet.

Med termen produkter med dubbla användningsområden (PDA) avses föremål tillverkade för civilt bruk, vilka även kan användas för tillverkning av massförstörelsevapen eller krigsmateriel. Såsom PDA klassificeras också vissa andra produkter som har särskild strategisk betydelse, t.ex. kryptosystem. Det internationella samfundet har under de senaste decennierna utvecklat en rad samarbetsformer för att kontrollera spridningen av dessa produkter. För EU-länderna finns ett gemensamt

regelverk i form av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden (PDA-förordningen). Själva exportkontrollen utövas alltid nationellt men genom de internationella exportkontrollregimerna och inom EU sker ett omfattande samordnande arbete.

EU:s strategi mot spridning av massförstörelsevapen från år 2003 innehåller ett åtagande att stärka effektiviteten i exportkontrollen av PDA-produkter i Europa. Ett grundläggande skäl är att det inom EU tillverkas åtskilliga känsliga produkter som skulle kunna missbrukas och användas inom program för massförstörelsevapen. De exportkontrollåtgärder som krävs inom EU måste samtidigt vara proportionella med hänsyn till spridningsrisken och inte onödigt störa den inre marknaden eller de europeiska företagens konkurrenskraft.

Inom de internationella exportkontrollregimerna har det utarbetats kontrollistor som fastställer vilka produkter som ska vara underställda tillståndsprovning. Behovet grundar sig på att en del länder bedriver program för framtagning av massförstörelsevapen, trots att de har undertecknat internationella avtal som förbjuder eller reglerar sådan verksamhet, eller för att de står utanför de avtal som förbjuder eller reglerar sådan verksamhet. Dessa länder har ofta stärkt sin kapacitet genom att importera civila produkter som sedan använts för militära syften. Historien har visat att de länder som på detta sätt skaffat sig en militär kapacitet importerat produkterna från företag som inte varit medvetna om att de bidragit till utvecklande av t.ex. massförstörelsevapen. Ofta sänds samma inköpsförfrågan till företag i olika länder. Tidigare kunde ett land neka export samtidigt som ett annat land tillät den. Behovet av ett utökat samarbete och informationsutbyte mellan exporterande länder var därför uppenbart. Detta var grunden för skapandet av exportkontrollregimerna. Behovet av kontroll har ytterligare understrukits på senare år med anledning av terroristhotet.

Att en PDA-produkt hamnar på en kontrollista innebär inte automatiskt att export av denna produkt förbjuds. Listningen är närmast ett utpekande av att detta är en känslig produkt. Kontrollistorna i de olika regimerna lyfts för EU:s del in i bilaga I till PDA-förordningen och utgör grunden för beslut om godkännande (exporttillstånd) eller avslag av export.

Av EU-förordningen följer att medlemsstaterna kan använda sig av en mekanism som möjliggör att även produkter utanför listorna kan beläggas med kontroll om exportören eller tillståndsmyndigheterna har information om att produkten är eller kan vara avsedd att användas i samband med produktion m.m. av massförstörelsevapen eller för andra militära syften. Denna mekanism benämns generalklausul i den svenska terminologin men är mer känd under sin engelska benämning *catch-all*, och utgör även praxis inom de internationella exportkontrollregimerna.

En stor del av arbetet inom EU och inom regimerna utgörs av en omfattande informationsverksamhet både internt och externt (s.k. *outreach*), riktad till den egna industrin och till andra länder, om behovet av exportkontroll och utveckling av exportkontrollsystem.

Nationellt regleras exportkontroll av PDA-produkter och av tekniskt bistånd i samband med dessa produkter i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd.

En samlad bild av industrin som arbetar med PDA i Sverige är svår att ge då en betydande del av sålda produkter går till EU-marknaden eller exporteras till marknader som omfattas av EU:s generella exporttillstånd. Huvudregeln är att det inte krävs tillstånd vid överföring till en annan EU-medlemsstat. Det generella tillståndet EU001 gäller med några undantag alla produkter i bilaga I till förordning (EG) nr 428/2009 beträffande export till Australien, Japan, Kanada, Nya Zeeland, Norge, Schweiz (inklusive Liechtenstein) och USA.

Därutöver finns ytterligare fem generella tillstånd (EU002–006) för vissa produkter till vissa destinationer, export efter reparation/ersättning, tillfällig export till utställningar och mässor, vissa kemikalier och telekommunikation. Antalet länder som innefattas i tillstånd EU002–006 varierar från sex länder i EU002 och EU006, till nio i EU005 och 24 länder i EU003 och EU004. Syftet med de generella tillstånden är att underlätta för företagen som enbart behöver rapportera till tillståndsmyndigheten 30 dagar efter att den första utförelsen ägt rum.

Till skillnad från företag som faller under krigsmateriellagstiftningen krävs inga grundläggande tillstånd enligt exportkontrollagstiftningen för företag som tillverkar eller på andra sätt handlar med PDA-produkter. Dessa företag är heller inte skyldiga att leveransdeklarera enligt exportkontrollagstiftningen. Ett företag är däremot skyldigt att avgiftsdeklarera om företaget tillverkat eller sålt kontrollerade produkter som omfattas av ISP:s tillsyn. Här inräknas försäljning både inom och utom Sverige.

Om ett företag skulle känna till att en PDA-produkt som företaget i fråga har för avsikt att exportera, och som inte finns förtecknad i bilaga I till EU-förordningen, är avsedd att användas i anslutning till massförstörelsevapen finns en skyldighet för företaget att informera ISP. Efter en sedvanlig tillståndsprovning kan myndigheten besluta om att inte ge tillstånd för exporten (*catch-all*).

Av de PDA-produkter som exporteras med tillstånd från ISP är den dominerande delen telekommunikationsutrustning som innehåller kryptering samt värmekameror som kontrolleras inom exportkontrollregimen Wassenaar-arrangemanget (WA). Även kolfiber liksom frekvensomvandlare till mejeri/livsmedelsindustrin utgör en betydande del. En annan produkt som är volymmässigt stor är värmeväxlare. Dessa är kontrollerade inom Australiengruppen (AG). Andra produkter, som t.ex. isostatpressar, kemikalier eller obemannade luftfarkoster (eng. *unmanned aerial vehicle*, UAV) och utrustning relaterat till sådana farkoster är volymmässigt mindre omfattande men kan vara resurskrävande vid tillståndsprovningen.

Embargo på handel med PDA-produkter finns enligt FN-beslut som genomförts och utvidgats av EU mot Nordkorea. Detta embargo är genom EU-beslut fullständigt, dvs. omfattar alla produkter på EU:s kontrollista. Även vissa liknande produkter är belagda med embargo. Detsamma är fallet vad gäller de embargon som EU har infört med anledning av situationen för mänskliga rättigheter i Iran, vilka dock kopplar mot olika typer av tillståndsförfaranden. Likaså har EU, mot bakgrund av Rysslands agerande i Ukraina, beslutat om vissa restriktiva

åtgärder (sanktioner) mot Ryssland. Exportrestriktionerna omfattar hela EU:s kontrollista för PDA, när de är avsedda för militär slutanvändning eller militär slutanvändare. Undantag görs för vissa produkter/teknologier avsedda för luftfarts- och rymdindustri till icke-militär användning och icke-militär slutanvändare. Export av vissa PDA-produkter är enligt EU-beslut också förbjuden respektive belagd med tillståndskrav i förhållande till Syrien. Den överenskommelse som träffades den 14 juli 2015 mellan Iran, USA, Storbritannien, Frankrike, Ryssland, Kina, Tyskland och EU om Irans kärntekniska program (*Joint Comprehensive Plan of Action, JCPoA*), förutsätter att EU:s samtliga kärnteknikrelaterade sanktioner mot Iran kommer att lyftas den dag Internationella atomenergiorganet (IAEA) kan bekräfta att Iran levtt upp till sina åtaganden enligt planen. Som en del av genomförandet av JCPoA och efter verifiering från IAEA avseende Irans åtaganden, ändrade EU den 16 januari 2016 de ekonomiska och finansiella sanktioner som införts med anledning av Irans kärnteknikprogram. Licensförfaranden gäller numera för de PDA-produkter som tidigare varit föremål för embargo. Detta gäller dock inte de produkter som omfattas av Missilteknologikontrollregimen (MTCR).

3.2 Samarbete inom de internationella exportkontrollregimerna

Internationella avtal

När det gäller de internationella avtalen bör särskilt nämnas 1968 års fördrag om förhindrande av spridning av kärnvapen (icke-spridningsavtalet, NPT), 1972 års konvention om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstöring (BTWC) samt 1993 års konvention om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring (CWC). Sverige är part i alla tre konventionerna (jfr SÖ 1970:12, SÖ 1976:18 och SÖ 1993:28).

Genom NPT förpliktar sig icke-kärnvapenstaterna att inte ta emot eller tillverka kärnvapen, samtidigt som de fem kärnvapenmakterna Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA åtar sig att nedrusta. Vidare åtar sig parterna att inte överföra kärnbränsle eller särskilt klyvbart material, eller utrustning eller materiel som särskilt konstruerats för tillverkning av särskilt klyvbart material, till någon icke-kärnvapenstat, med mindre än att materialet eller utrustningen står under Internationella atomenergiorganets (IAEA) kontroll.

I BTWC åtar sig parterna bl.a. att varken direkt eller indirekt överföra utrustning som kan användas för produktion av biologiska stridsmedel.

Likaledes föreskriver CWC att dess parter varken direkt eller indirekt ska överföra kemiska stridsmedel till någon annan stat.

Även om de internationella avtalens primära syfte är att förhindra spridning av massförstörelsevapen och främja nedrustning så innehåller de också bestämmelser om att parterna ska främja handel för fredliga

De internationella exportkontrollregimerna

För att förstärka det internationella samarbetet för icke-spridning av massförstörelsevapen har ett fyrtiotal länder på eget initiativ slutit sig samman i fem internationella exportkontrollregimer: Zangger-kommittén (ZC), Nuclear Suppliers Group (NSG), Australiengruppen (AG), Missilteknologikontrollregimen (MTCR) och Wassenaar-arrangemanget (WA).

Regimernas syfte är att identifiera varor och teknologier som kan användas i samband med massförstörelsevapen och att skapa större enhetlighet i deltagande länders exportkontroll av dessa. Till stöd för detta arbete har respektive regim en lista med produkter som är under kontroll. Listorna revideras regelbundet. Arbetet omfattar även utbyte av information om nekade export, spridningsrisker samt kontakter med tredjeland för att främja regimernas icke-spridningsmålsättningar.

Grunden för samarbetet i exportkontrollregimerna är en gemensam politisk vilja att förhindra spridning av massförstörelsevapen. Detta uppnås genom en nationell lagstiftning som möjliggör exportkontroll av de varor och teknologier som har identifierats såsom strategiska. Deltagande i regimerna underlättar samtidigt uppfyllandet av de folkrättsliga förpliktelserna i internationella avtal om att inte direkt eller indirekt bistå en annan stat att anskaffa massförstörelsevapen.

Zangger-kommittén

Zangger-kommittén, som bildades år 1974, behandlar frågor om exportkontroll relaterat till icke-spridningsavtalet (NPT). Kommittén fastställer vad som menas med utrustning och materiel som konstruerats för tillverkning av särskilt klyvbart material. Ansvar är därmed delvis överlappande med Nuclear Suppliers Group (NSG), som behandlas nedan. NPT föreskriver att export av sådan utrustning och materiel till en icke-kärnvapenstat, liksom klyvbart material, endast får ske om det klyvbara materialet underställs IAEA-kontroll. Utrustningen och materielen anges i kommitténs kontrollista, som uppdateras i ljuset av den tekniska utvecklingen. Listan finns återgiven i IAEA:s informationscirkulär nr 209 (INFCIRC/209/Rev.3). Svenska Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) ansvarar för att upprätthålla regimens webbplats.

Nuclear Suppliers Group

Nuclear Suppliers Group (NSG) har sitt ursprung i den s.k. Londonklubben som bildades i mitten av 1970-talet. NSG:s arbete avser exportkontroll av produkter som finns listade i del 1 och del 2 i NSG:s riktlinjer, däribland produkter för nukleärt bruk samt andra PDA-produkter som kan användas i samband med utveckling eller produktion av kärnvapen. Produkterna finns återgivna i IAEA:s informationscirkulär nr 254, som innehåller de två kontrollistorna för respektive varugrupp (INFCIRC/254/Rev.12/Part 1 och INFCIRC/254/Rev.9/Part 2).

Under 2016 fortsatte den tekniska expertgruppen (TEG) under svenskt ordförandeskap sitt arbete med tekniska förslag och uppdatering av innehållet i kontrollistorna. Årets plenarmöte hölls i Seoul under sydkoreanskt ordförandeskap. Där fördes bland annat diskussioner om de tekniska, rättsliga och politiska aspekterna av deltagande i NSG av stater som inte är parter till NPT.

Australiengruppen

Australiengruppen (AG) bildades år 1985 på initiativ av Australien. Dess verksamhet syftar till att harmonisera medlemsländernas exportkontroll för att förhindra spridning av kemiska och biologiska vapen. Ursprungligen omfattade gruppens verksamhetsområde endast kemikalier och kemisk tillverkningsutrustning. År 1990 beslutades dock att kontrollistorna skulle utökas till att även omfatta mikroorganismer, toxiner samt viss tillverkningsutrustning för biologiska stridsmedel. Under 2016 fortsatte AG sitt arbete med information till stater som inte är medlemmar av regimen. Vid 2016 års plenarmöte i Paris enades gruppens medlemmar om att stärka arbetet för icke-spridning av biologiska och kemiska vapen genom ett särskilt fokus på omdanande teknologier och att förhindra terrorism där dessa vapen används.

Missilteknologikontrollregimen

Missilteknologikontrollregimen (MTCR) grundar sig på ett amerikanskt initiativ från år 1982. Dess verksamhet gäller främst exportkontroll av fullständiga missilsystem (inklusive ballistiska missiler och bärraketer för rymduppskjutningar samt sondraketer) och andra obemannade luftfarkoster (inklusive kryssningsmissiler, mål- och spaningsplattformar) med en räckvidd på 300 kilometer eller mer. Därutöver kontrolleras komponenter till sådana system samt andra produkter som kan användas för produktion av missiler och även mindre obemannade luftfarkoster konstruerade för att kunna sprida aerosoler.

Under 2016 fortsatte arbetet inom MTCR med att bl.a. se över innehållet i listorna med kontrollerade produkter, utbyta information om känslig spridning av missilutrustning, teknologisk utveckling, nationella vapenprogram och upphandlingsstrategier samt bedriva utåtriktad verksamhet till en rad länder. Plenarmötet för år 2016 hölls i Busan under sydkoreanskt ordförandeskap. För första gången på tolv år kunde en ny medlem, Indien, hälsas välkommen i MTCR. Medlemskapsfrågor för andra länder fortsatte att diskuteras. Ett flertal EU-länder står alltså utanför regimen.

Sverige har mandat att leda den tekniska arbetsgruppen fram till nästa plenarmöte 2017.

Wassenaar-arrangemanget

Wassenaar-arrangemanget (WA) bildades år 1996 som efterföljare till det internationella exportkontrollsamarbete som tidigare hade bedrivits inom kommittén Coordinating Committee on Multilateral Export Controls (CoCom). Arrangemangets arbetsfält omfattar kontrollen av konventionella vapen samt varor och teknologier med dubbla

användningsområden som inte kontrolleras i andra regimer. Det utgör därmed ett viktigt komplement till arbetet i övriga regimer som uteslutande fokuserar på massförstörelsevapen samt vissa vapenbärare. Arrangemanget har 41 deltagande stater varibland återfinns flertalet stora producenter och teknologi-innehavare på det berörda området.

Syftet med arrangemangets verksamhet är att bidra till regional och internationell säkerhet och stabilitet genom att främja öppenhet och ett ansvarsfullt agerande när det gäller överföringar av konventionella vapen och produkter med dubbla användningsområden och därigenom undvika destabiliserande ansamlingar. Grundsynen i WA är att handel med de varor som finns på kontrollistorna ska vara tillåten, men att den måste ske under kontrollerade former.

En viktig funktion som Wassenaar-arrangemanget upprätthåller är att samla den tekniska expertisen från de deltagande staterna för att uppdatera de gemensamma kontrollistor som garanterar att ”glapp” inte förekommer mellan olika länders kontroll av de berörda produkterna. Arrangemanget upprätthåller två kontrollistor som är fogade till dess grunddokument, *Munitions List*, omfattande konventionell krigsmateriel, samt *List of Dual-Use Goods and Technologies*, omfattande produkter och teknologi med både civila och militära användningsområden som inte finns på övriga regimers kontrollistor. Båda WA-listorna är i praktiken vägledande för innehållet i EU:s motsvarande kontrollistor.

Wassenaar-arrangemanget håller årliga plenarmöten på senhösten. Under dessa möten behandlas frågor av principiell betydelse för samarbetets fortsatta utveckling. På grundval av det löpande tekniska arbetet under året beslutas också om uppdateringar av kontrollistorna som återspeglar den tekniska utvecklingen av olika vapentyper och bakomliggande teknologier.

Under 2016 var Sverige ordförande för Wassenaar-arrangemangets allmänna arbetsgrupp (Eng. *General Working Group, GWG*), vilket är det förhandlingsforum som förbereder frågor för beslut i plenaren. Ordförandeskapet detta år omfattade även ansvar för en översynsprocess som äger rum omkring vart femte år med uppgift att se över Wassenaar-arrangemangets arbetsformer m.m. I december 2016 hölls plenarmötet under finskt ordförandeskap. Nya konsensusrekommendationer antogs som beskriver god exportkontroll i olika avseenden. Beslut fattades också avseende förbättringar av de löpande arbetsformerna. Slutligen fastställdes en rad uppdateringar av kontrollistorna.

Konsulär vaksamhet

Ett element i arbetet med att begränsa riskerna för spridning av kärnvapen och andra massförstörelsevapen är s.k. konsulär vaksamhet. Sverige har både rättsligt bindande åtaganden beslutade av FN och EU, och politiska åtaganden inom ramen för exportkontrollregimerna som syftar till att begränsa spridningen av känslig information och teknik. Ett sätt att sprida känslig information är genom kunskapsöverföring. Frågan aktualiseras vid prövning av antagning samt uppehållstillstånd för studier som rör sådan känslig information och teknik. Under 2016 fortsatte samarbetet mellan berörda myndigheter, som bl.a. syftar till en ökad medvetenhet kring spridningsrisker i fråga om känsliga

Skr. 2016/17:114 högskoleutbildningar eller forskningssamarbeten. På EU-nivå genomfördes en omfattande enkätstudie bland medlemsländerna för att samla information om nationella regelverk och erfarenheter, som ska ligga till grund för framtida diskussioner och samarbete.

3.3 Samarbetet inom EU om produkter med dubbla användningsområden

Exportkontrollregimerna och EU

Arbetet inom EU på området exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden är nära förbundet med det internationella arbete som utförs inom exportkontrollregimerna. Inom EU sker samordningen närmast i rådsarbetsgrupperna Conop (eng. *Council Working Group on Non-proliferation*), som hanterar icke-spridningsfrågor generellt, och i WPDU (eng. *Working Party on Dual-use Goods*) som bl.a. arbetar med policyfrågor samt uppdatering av den kontrollista med PDA som faller under rådets förordning (EG) nr 428/2009 (PDA-förordningen). I det följande behandlas arbetet i WPDU.

Enligt EU:s strategi mot spridning av massförstörelsevapen ska medlemsstaterna arbeta för att bli en ledande samarbetspartner när det gäller exportkontrollregimerna, bl.a. genom samordning av EU:s ståndpunkter inom regimerna. EU:s uppfattning är sedan länge att alla EU:s medlemsstater ska erbjudas medlemskap i alla exportkontrollregimerna. Huvudskälet är strävan att upprätthålla en för alla EU-länder harmoniserad och effektiv nationell exportkontroll baserad på regimernas kontrollistor, riktlinjer för exportkontroll och informationsutbyte om spridningsrisker. EU-området utgör en gemensam marknad för de allra flesta produkter med dubbla användningsområden. Handeln inom EU ses i dessa sammanhang inte som export. Däremot utgör utförsel av varor och teknologi till tredjeland export. Därmed är EU:s medlemsländer beroende av varandras exportkontrollsystem. Även av detta skäl får medlemskapsfrågan i exportkontrollregimerna en viktig dimension.

Genom beslut i Nuclear Suppliers Group (NSG) och Australiengruppen (AG) är samtliga EU-länder numera medlemmar i dessa regimer. I Missilteknologikontrollregimen (MTCR) har motsvarande beslut ännu inte fattats beträffande Cypern, Estland, Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Slovakien, Slovenien och Rumänien. För Wassenaar-arrangemanget (WA) gäller detsamma för Cypern.

Årets arbete med kontrollistorna

De förändringar som görs i regimernas kontrollistor under året lyfts in i bilaga I till den ovan nämnda rådsförordningen och blir därmed juridiskt bindande för EU:s medlemsstater. I enlighet med sina delegerade befogenheter (förordning (EU) nr 599/2014), har kommissionen uppdaterat bilaga I, i enlighet med de ändringar som beslutats i exportkontrollregimerna. Ändringarna trädde i kraft den 16 november 2016.

Verksamheten inom rådsarbetsgruppen för PDA-frågor (WPDU) under 2016 dominerades av slutförandet av den översyn av PDA-förordningen som inleddes 2011.

Kommissionen offentliggjorde sitt förslag till omarbetning av PDA-förordningen den 28 september 2016. Det rör sig om en omfattande revidering av nuvarande förordning. Syftet är enligt kommissionen att modernisera reglerna med hänsyn till den tekniska och politiska utvecklingen samt effektivisera förfarandet. Kommissionen föreslår bland annat att EU:s exportkontrollsystem ska utvidgas till att omfatta ett nytt koncept, mänsklig säkerhet, som föreslås innefatta både mänskliga rättigheter och säkerhet för EU och dess medlemsstater. Kommissionen riktar särskilt in sig på teknik som kan användas för IT-övervakning och dataintrång. Det handlar bland annat om utrustning för avlyssning av mobil telekommunikation, intrångsprogram, övervakningscentraler och digital forensisk teknik. Kommissionen ber också om mandat för att i nära samråd med medlemsstaterna och de berörda parterna utarbeta riktlinjer för att stödja den praktiska tillämpningen av exportkontrollen av sådan teknik för att ”skydda den allmänna säkerheten och moralen”.

Kommissionen föreslår en utvidgning av generalklausulen (*catch-all*-bestämmelsen) som innebär att tillstånd ska krävas för export från EU för samtliga produkter med dubbla användningsområden – även sådana som inte har listats – om exportören har fått information om att de kan befaras komma att användas av personer som medverkar till att begå allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna, internationell humanitär rätt eller bidrar till ett inre förtryck i det slutliga bestämmelslandet. För bestämmelsens tillämpning krävs vidare bevis för att den avsedda slutanvändaren använder produkten eller liknande produkter för sådana kränkningar.

Bland förenklingarna återfinns införande av nya generella EU-exporttillstånd avseende bl. a. kryptering, skeppningar av lågt värde och företagsintern överföring av programvara och teknik. Med anledning av förslaget lämnade regeringen den 2 november 2016 en faktapromemoria (2016/17:FPM22) till riksdagen. I promemorian redovisades de huvudsakliga delarna i förslaget och regeringens preliminära ståndpunkt. Regeringen anförde att den delade kommissionens ambition att verka för ett strikt, effektivt och modernt exportkontrollsystem inom EU och bland medlemsstaterna. Regeringen var även ense med kommissionen om att minska riskerna för att it-övervakningsteknologi används på ett skadligt sätt som allvarligt kränker mänskliga rättigheter. När det gäller aspekten om mänskliga rättigheter i det nya förslaget konstaterades att mänskliga rättigheter är en prioriterad fråga för Sverige och EU och att det ligger i vårt intresse att bidra aktivt till att integrera mänskliga rättigheter i de externa aspekterna av EU:s politik. Det poängterades även som viktigt att mekanismer som införs för att stärka mänskliga rättigheter och påverka repressiva stater är ändamålsenliga, precisa och effektiva. Detta gäller särskilt om åtgärderna rör hinder i internationella handelsflöden vilka är grundläggande för såväl EU:s som tredjelands fortsatta välstånd. Regeringen betonade vikten av en noggrann och bred analys av förslaget och dess följdverkningar.

I december 2016 anordnade Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) ett intressentmöte där företrädare för svenskt näringsliv och civilsamhället deltog för att få Regeringskansliets information om förslaget och redovisa sina synpunkter.

Förhandlingarna i WPDU om PDA-förordningen väntas äga rum under hela 2017. Parallellt med behandlingen i rådet sker även beredande av förslaget i Europaparlamentet. Förslaget behöver godkännas av såväl rådet som parlamentet.

Arbetet inom koordinationsgruppen för PDA (DUCG)

Verksamheten inom koordinationsgruppen DUCG (eng. *Dual-use Coordination Group*) syftar till att samordna tillämpningen av PDA-förordningen. Under året har gruppen främst utbytt information om praktisk hantering och utveckling av det elektroniska *dual use*-systemet (DUeS). Vidare har informationsutbyte skett avseende bland annat överföring av krypterade tekniska data och cyberrelaterad övervakningsteknologi.

3.3.1 FN:s säkerhetsråds resolution 1540 och *Proliferation Security Initiative* (PSI)

FN:s säkerhetsråd antog i april 2004 resolution 1540. Med stöd av kapitel VII i FN-stadgan fastställer resolutionen genom bindande beslut skyldigheter för alla FN:s medlemsstater att förhindra icke-statliga aktörer (terrorister) från att få tillgång till massförstörelsevapen och deras vapenbärare samt produkter med koppling till sådana vapen. Det fastslås bl.a. att alla stater ska inrätta en effektiv nationell kontroll av export, transittrafik, omlastningar och vidareexport. Resolutionen innehåller även bestämmelser om bistånd till andra länder för genomförandet av de åtgärder som den förpliktar.

Genom resolution 1540 fattades också beslut om att inrätta en kommitté med uppgift att rapportera till säkerhetsrådet om genomförandet av resolutionen. FN:s medlemsländer uppmanas att rapportera till kommittén om åtgärder som de vidtagit för att genomföra resolutionen. Mandatet för 1540-kommittén löper till april 2021.

I december 2016 presenterade kommitténs ordförande för FN:s säkerhetsråd en översynsrapport om genomförandet av resolution 1540. Vid samma tillfälle antogs ny säkerhetsrådsresolution härvidlag. Sverige deltog aktivt i översynsarbetet, bland annat genom att ingå i vängruppen för resolution 1540 och att bidra till de öppna konsultationerna som ägde rum sommaren 2016.

En internationell verksamhet som har beröringspunkter med, och är delvis överlappande med säkerhetsrådets resolution 1540, är *Proliferation Security Initiative* (PSI) som 105 länder anslutit sig till. EU och Sverige stöder detta initiativ som syftar till att – inom ramen för folkrätten och nationell rätt – stärka det internationella samarbetet för att bättre kunna förhindra transporter till obehöriga mottagare av massförstörelsevapen och insatsvaror till sådana produkter.

Det nationella arbetet med att upprätthålla nödvändig beredskap och agera i ett brådskande ärende av denna typ är fördelat mellan berörda myndigheter i enlighet med ordinarie ansvarsprinciper. Sverige deltog i ett så kallat *Mid-Level Political Meeting* i PSI-kretsen i januari 2016 samt genom UD och ett antal berörda myndigheter i en regional PSI-övning med flera östersjöstater under estniskt värdskap i juni.

4 Ansvariga myndigheter

4.1 Inspektionen för strategiska produkter

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) är förvaltningsmyndighet för ärenden och tillsyn enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel och lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, i det senare fallet om inte någon annan myndighet har detta till uppgift. Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har sådant ansvar när det gäller särskilt känsliga kärntekniska produkter.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och Försvarets radioanstalt (FRA) bistår ISP med teknisk specialistkompetens och bl.a. Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (Must), Säkerhetspolisen (Säpo) och FRA bistår ISP med information. ISP har även ett etablerat samarbete med Tullverket. Vissa av ISP:s tillsynsbesök genomförs som gemensamma tillsynsbesök med Tullverket och myndigheterna utbyter även information om utförelsetillstånd.

Genom regeringsbeslut har ISP utsetts att som s.k. behörig myndighet fullgöra vissa angivna uppgifter enligt rådsförordningar om sanktioner som beslutats av Europeiska unionen. ISP har också vissa tillsynsuppgifter i förhållande till särskilda förbudsföreskrifter som regeringen meddelat med stöd av lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner.

ISP, som är nationell myndighet under 1992 års konvention om förbud mot kemiska vapen (CWC), utför de uppgifter som följer av lagen (1994:118) om inspektioner enligt denna konvention. Den verksamheten hos ISP behandlas inte i denna skrivelse.

ISP är även tillståndsmyndighet för ärenden enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 258/2012 av den 14 mars 2012 som reglerar tillstånd att exportera civila skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition utanför EU samt vissa import- och transiteringsåtgärder.

Myndighetens uppgifter framgår av förordningen (2010:1101) med instruktion för Inspektionen för strategiska produkter. Av förordningen framgår bland annat att ISP varje år före den 15 februari ska lämna regeringen dels en redogörelse för den svenska exporten av krigsmateriel och andra strategiska produkter under det föregående kalenderåret, dels en beskrivning av viktiga tendenser inom svensk och internationell exportkontroll.

Under 2015 och 2016 genomförde Riksrevisionen en granskning av ISP och exportkontrollen av krigsmateriel. Kontrollen av PDA-produkter

ingick inte i studien. Syftet med granskningen var att undersöka om exportkontrollen av krigsmateriel sker på ett effektivt sätt och fungerar som avsett. Resultatet av granskningen har redovisats i en granskningsrapport (RIR 2017:2) som publicerades den 17 januari 2017. Den innehåller slutsatser och rekommendationer som avser regeringen och ISP. I rapporten konstateras att ISP har ett fungerande arbetssätt, men att det finns vissa möjligheter till förbättring på den administrativa sidan. Regeringen kommer på sedvanligt sätt att besvara Riksrevisionsens rapport genom en skrivelse till riksdagen under våren 2017.

Kontakter med företagen

ISP har löpande kontakter med de företag som berörs av kontrollverksamheten. I lagen om krigsmateriel och i förordningen om krigsmateriel föreskrivs flertalet skyldigheter för företagen att lämna underrättelser och uppgifter till ISP. Exempelvis ska företagen på regelbunden basis till ISP redovisa den marknadsföring som de har bedrivit utomlands. Dessa rapporter ligger till grund för ISP:s återkommande genomgångar med företagen om deras exportplaner. ISP kan lämna positiva eller negativa s.k. förhandsbesked till företagen avseende känsliga eller tidigare oprövade destinationer.

Förutom att fatta beslut i utförelseärenden granskar ISP de underrättelser som företag och myndigheter är skyldiga att lämna senast fyra veckor innan ett anbud lämnas eller ett avtal ingås om export av, eller annan utlandssamverkan om, krigsmateriel. ISP har i detta skede möjlighet att meddela förbud mot att den föransmälda åtgärden genomförs. De krigsmaterielexporterande företagen ska också rapportera om de leveranser som genomförts med stöd av lämnade tillstånd.

Till skillnad från krigsmateriel krävs enligt exportkontrollagstiftningen inget tillstånd för att tillverka PDA-produkter. Vidare krävs som huvudregel inte tillstånd för försäljning inom EU (tillstånd krävs endast för s.k. bilaga IV-produkter). Den kontrollista som gäller enligt rådets förordning (EG) nr 428/2009 (PDA-förordningen) anger vilka produktområden som omfattas av tillståndskrav för export utanför EU. Vid klassificering av huruvida en produkt är att betrakta som PDA-produkt eller inte, är det i första hand företagen som ska klassificera sina produkter. När ett företag är osäkert på om dess produkt omfattas av kontroll eller inte kan företaget lämna in en produktförfrågan till ISP. Mot denna bakgrund ser ISP:s kontakter med PDA-företag annorlunda ut än vad som gäller krigsmateriel. Med undantag för ett fåtal företag möter ISP PDA-företagen mindre regelbundet.

I sin tillsynsroll genomför ISP tillsynsbesök hos företag för att följa upp deras interna exportkontrollorganisation. Under år 2016 genomförde ISP 27 tillsynsbesök.

Finansiering

Regler om ISP:s finansiering framgår av regeringens förordning (2008:889) om finansiering av verksamheten vid Inspektionen för strategiska produkter. En stor del av myndighetens verksamhet avgifts-

finansieras. Förordningen föreskriver att kretsen av avgiftsskyldiga fördelas på tre avgiftskollektiv: krigsmateriel, produkter med dubbla användningsområden och produkter enligt lagen om inspektioner enligt FN:s konvention om förbud mot kemiska vapen.

När ISP genom förordningen (2013:707) om kontroll av vissa skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition fick till uppgift att pröva ärenden om exporttillstånd enligt förordning (EU) nr 258/2012, gavs ISP också rätt att ta ut avgifter för prövning av ansökningarna.

Delar av ISP:s internationella verksamhet och arbete avseende internationella sanktioner anslagsfinansieras via Utrikesdepartementet.

ISP:s tjänsteexport ska i huvudsak finansieras av någon annan part än ISP. Under 2016 genomfördes ingen tjänsteexport.

Exportkontrollrådet (EKR)

Riksdagen beslutade år 1984, på grundval av prop. 1984/85:82 om ökad insyn och samråd i frågor som rör krigsmaterielexport, att en rådgivande nämnd i krigsmaterielfrågor skulle inrättas. Regeringen ombildade nämnden till Exportkontrollrådet (EKR) i samband med inrättandet av ISP år 1996. Regler för rådets sammansättning och verksamhet finns i ISP:s instruktion. Samtliga riksdagspartier är representerade i EKR. ISP:s generaldirektör är dess ordförande. En lista över rådets ledamöter under år 2016 finns nedan.

ISP:s generaldirektör ansvarar för urvalet av ärenden som görs till föremål för samråd med Exportkontrollrådet. Ofta sker samråd innan förhandsbesked lämnas till ett företag. Därutöver ska generaldirektören samråda med rådet innan ISP lämnar över ett ärende till regeringen för dess prövning enligt lagen om krigsmateriel eller enligt lagen om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd.

Vid EKR:s sammanträden redovisar Utrikesdepartementet bedömningar av de köparländer som är aktuella. Försvarsdepartementet medverkar med bedömningar om ärendenas försvarspolitiska betydelse. Generaldirektören kan även kalla andra experter. En uppgift för rådet är att lämna synpunkter avseende tilltänkt export med utgångspunkt i de svenska riktlinjerna, EU:s gemensamma ståndpunkt om vapenexport samt FN:s vapenhandelsfördrag, till ytterligare vägledning för ISP.

Ledamöterna ges full insyn i handläggningen av utförelseärenden. Generaldirektören redovisar fortlöpande samtliga utförelsebeslut avseende export, behandlade anbudsunderrättelser och samarbetsavtal samt meddelade förhandsbesked. Från och med 2005 har ISP även redovisat samtliga utförelsebeslut avseende export av produkter med dubbla användningsområden i EKR. Sammantaget säkerställer detta system en god insyn i tillämpningen av exportkontrollregelverket för parlamentariker från samtliga partier i riksdagen.

Avsikten med det svenska systemet, som vid en internationell jämförelse är unikt på så sätt att företrädare för de politiska partierna i förväg får tillfälle att diskutera tänkbara exportaffärer, är att skapa en bred förankring av exportkontrollpolitiken och främja kontinuitet i den förda politiken. Till skillnad från det som gäller i flera andra länder, behandlas ärenden i Exportkontrollrådet på ett tidigt stadium innan en

Skr. 2016/17:114 konkret affär genomförs. Eftersom det skulle vara kommersiellt skadligt för exportföretagen om deras avsikter blev kända innan en affär kommit till stånd, är diskussionerna i rådet inte offentliga. De bedömningar som görs av enskilda länder omfattas normalt av utrikessekretess.

Exportkontrollrådet ersätter inte Utrikesnämnden i sådana ärenden som regeringen enligt regeringsformen ska överlägga med Utrikesnämnden om. Under 2016 höll Exportkontrollrådet åtta sammanträden.

År 2015 beslutade regeringen att förordna nedanstående personer att vara ledamöter i Exportkontrollrådet. Ledamöternas förordnande löper ut vid utgången av 2018:

riksdagsledamoten Jan R Andersson (M)
riksdagsledamoten Annicka Engblom (M)
riksdagsledamoten Stig Henriksson (V)
riksdagsledamoten Mikael Jansson (SD)
riksdagsledamoten Kerstin Lundgren (C)
riksdagsledamoten Mattias Ottosson (S)
riksdagsledamoten Pernilla Stålhammar (MP)
riksdagsledamoten Caroline Szyber (KD)
riksdagsledamoten Anna-Lena Sörenson (S)
tidigare riksdagsledamoten Lars Johansson (S)
tidigare riksdagsledamoten Nina Larsson (L)
tidigare riksdagsledamoten Per Westerberg (M)

Samverkansrådet

För samverkan mellan myndigheter i icke-spridningsfrågor är ett samverkansråd knutet till ISP. Det består av generaldirektören samt ledamöter från de samverkande myndigheter som ISP utser. Samverkansrådet sammanträdde en gång under 2016.

Det teknisk-vetenskapliga rådet

För att bistå ISP:s generaldirektör i beredningen av ärenden som rör klassificering av krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden är ett teknisk-vetenskapligt råd knutet till inspektionen. Det består av företrädare för institutioner med överblick över teknologins tillämpning på civila respektive militära områden. Det teknisk-vetenskapliga rådet höll under 2016 två möten.

4.2 Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) är, enligt förordningen (2008:452) med instruktion till Strålsäkerhetsmyndigheten, förvaltningsmyndighet för frågor om skydd av människors hälsa och miljön mot skadlig verkan av joniserande och icke-joniserande strålning, frågor om säkerhet och fysiskt skydd i kärnteknik och annan verksamhet med strålning samt frågor om nukleär icke-spridning.

SSM:s uppgifter inom icke-spridning i samband med export av kärnämne och kärntekniska produkter anges i ovannämnda förordning, samt i

förordningen (2000:1217) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd. Av denna framgår att SSM beslutar om tillstånd för export till ett land utanför EU och för överföring inom EU av kärnämne och kärntekniska produkter, förutom i vissa specifika fall, definierade i förordningen, där regeringen är beslutande organ. Produkterna är specificerade i bilaga I, kategori 0, och i bilaga IV, till rådets förordning (EG) nr 428/2009. SSM är även nationell tillsynsmyndighet vad gäller efterlevnaden av dessa bestämmelser.

SSM är utsedd genom regeringsbeslut att vara behörig myndighet och fullgöra uppgifter avseende tillståndsprövning kopplat till rådets förordning (EU) nr 267/2012 om restriktiva åtgärder mot Iran samt rådets förordning (EG) nr 329/2007 om restriktiva åtgärder mot Nordkorea.

Inom området nukleär icke-spridning är SSM också enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet nationell tillsynsmyndighet för att svensk kärnteknisk verksamhet bedrivs på sådant sätt att den uppfyller de förpliktelser som följer av Sveriges internationella överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen. SSM är även nationell kontaktpunkt för IAEA:s databas för olovlig handel och annan otillåten hantering av kärnämnen och radioaktiva ämnen.

SSM samarbetar med andra myndigheter i exportkontrollfrågor, framför allt ISP och Tullverket. SSM får också stöd med teknisk specialistkompetens från FOI, men har själv en hög specialkompetens inom det kärntekniska området.

Kontroll av kärnteknisk export

Kärnämne (uran, plutonium och torium) och kärntekniska produkter klassas som PDA-produkter och export är därför reglerad i förordning (EG) nr 428/2009. Export ut ur EU kräver tillstånd, men EU:s generella exporttillstånd gäller inte för dessa produkter. Därutöver, för flera produkter, däribland särskilt känsligt kärnämne och kärnteknisk utrustning, krävs tillstånd även för överföringar inom EU.

Vid en ansökan om tillstånd till export av kärnbränsle prövar SSM parallellt frågan om eventuell överlåtelse av kärnämnet enligt lagen (1984:3) och förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet. För använt kärnbränsle granskar SSM även frågan om hur materialet slutligt ska tas om hand. I fråga om använt kärnbränsle som härrör från en kärnteknisk verksamhet i Sverige ska ansökan bl.a. innehålla en försäkran att den som för ut materialet kommer att återta materialet, om det inte kan tas om hand på avsett sätt. SSM beslutar därutöver om transporten av kärnämne i syfte att förhindra radiologiska olyckor och för att se till att adekvat fysiskt skydd finns.

De villkor som ställs vid beslut om exporttillstånd utgår från de riktlinjer som överenskommit inom *Nuclear Suppliers Group* (NSG). Däri ingår att inhämta vissa angivna försäkringar från mottagarlandets regering, innan ett exporttillstånd kan beviljas. Försäkran ska avse att produkterna är för fredlig användning, att IAEA har full kontrollrätt i landet samt att kärnämne i landet har adekvat fysiskt skydd. Därutöver ska det garanteras att vidareexport inte kommer att ske utan motsvarande försäkringar. SSM har i uppdrag att å regeringens vägnar inhämta försäkran från det mottagande landets regering vid kärnteknisk export,

samt att utforma och avlämna Sveriges regeringsförsäkran till det exporterande landets regering vid import av sådant material. Vid en första affär inhämtar dock Utrikesdepartementet försäkran vid export eller avger försäkran vid import.

EU:s samtliga medlemsländer är en del av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratomfördraget), vars syfte bl.a. är att upprätta en gemensam marknad för speciella material och utrustning inom kärnenergiområdet och att garantera att ett kärnämne inte används för andra ändamål än vad det är avsett för. Samtliga EU:s medlemsländer har också anslutit sig till icke-spridningsavtalet (NPT) och har slutit kontrollavtal med IAEA med tillhörande tilläggsprotokoll. Regeringen anser att det tillståndsförfarande som finns för handel inom EU enligt rådets förordning (EG) nr 428/2009 och medlemsländernas åtaganden inom ramen för Euratom i normalfallet ger tillräcklig säkerhet vid överföringar av kärnämne och kärntekniska produkter mellan EU-stater och är i överensstämmelse med NSG:s riktlinjer.

EU har inom ramen för Euratomfördraget rätt att ingå avtal med tredjeland. Bilateral avtal om kärnenergens fredliga användning har ingåtts mellan EU och Australien, Japan, Kanada, Ukraina, USA, respektive Uzbekistan. Ett motsvarande avtal finns mellan EU och Sydafrika men det hade under 2016 ännu inte trätt i kraft.

Samtliga medlemsländer i EU har förbundit sig att till IAEA rapportera all utförsel av kärnämne och kärnteknisk utrustning, enligt tilläggsprotokollet till kontrollavtalet med IAEA, för Sveriges del INFCIRC/193/Add.8. För Sverige innebär det att Europeiska kommissionen, via sin säkerhetskontroll under Euratomfördraget, rapporterar all utförsel av kärnämne till IAEA och att SSM rapporterar all utförsel av kärnteknisk utrustning till IAEA. För denna rapportering krävs (till skillnad från vad som gäller för övriga PDA) anmälan till SSM om utförd export av kärntekniska produkter förtecknade i bilaga I, kategori 0, till rådets förordning (EG) nr 428/2009.

Under år 2016 hanterade SSM 50 inkomna exportansökningar. Dessa rörde uteslutande produkter för kärnreaktorer och kärnbränsle, varav ungefär en tredjedel utgjordes av teknisk dokumentation och programvara. Uppgifter om SSM:s beviljade exporttillstånd under 2016 finns i bilaga 2, tabell 5.

SSM har efter behov kontakter med de företag som berörs av kontrollverksamheten. I sin tillsynsroll genomför SSM besök hos företag för att se till att dessa är medvetna om och uppfyller de krav som ställs på företagen vid överföring inom EU eller export ut ur EU av PDA. Under 2016 genomfördes tre tillsynsbesök.

5 Statistik och begrepp

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) förser regeringen med det statistiska underlag som ligger till grund för redovisningen av den svenska exporten av krigsmateriel och produkter med dubbla

användningsområden. Uppgifterna i skrivelsen baseras på den lagstadgade rapportering som krigsmaterielexporterande företag och myndigheter årligen lämnar till ISP. Redovisningen av den svenska krigsmaterielexporten under år 2016 presenteras i bilaga 1 och export av produkter med dubbla användningsområden i bilaga 2.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) följer den kärntekniska utvecklingen i Sverige och bidrar med det statistiska underlaget till regeringens redovisning av export av kärntekniska produkter med dubbla användningsområden. Redovisningen finns i bilaga 2.

Redovisning av krigsmaterielrelaterad verksamhet

Tillverkning och tillhandahållande

De företag som har tillstånd att tillverka och tillhandahålla krigsmateriel är skyldiga att lämna redovisningar i olika hänseenden till ISP. Redovisningsskyldigheten gäller även myndigheter som bedriver exportkontrollerad verksamhet utomlands.

Under 2016 omfattades 178 företag och två myndigheter av redovisningsskyldigheten. 60 av företagen samt två myndigheter exporterade krigsmateriel eller tekniskt bistånd under året.

Beviljad utförsel och faktisk export

Redovisningen av krigsmaterielexporten avser dels de tillstånd för utförsel som ISP beviljat under året, dels den faktiska utförsel som skett från Sverige. I vissa tabeller visas även statistik från tidigare år som jämförelse. Det bör påpekas att enstaka försäljningar och leveranser av större system kan orsaka kraftiga svängningar i den årliga statistiken.

Värdet och omfattningen av de tillstånd som utfärdats av ISP ger endast en indikation på hur den faktiska exporten kan komma att se ut under efterföljande år. Detta beror bland annat på att inte alla tillstånd utnyttjas och att de faktiska leveranserna kan ske flera år efter att utförseltillståndet utfärdats. Det aggregerade värdet på beviljade utförseltillstånd har blivit en allt sämre indikator på nästkommande års leveranser i takt med att fler globala och generella tillstånd utfärdas. För dessa typer av utförseltillstånd är värdet i regel inte specificerat. I tabell 7 har tillstånd med ”obegränsat värde” markerats med tecknet ∞.

Statistik om den faktiska exporten baseras på företagens fakturerade och levererade krigsmateriel och tekniskt bistånd. I nuläget inkluderas inte leasingavtal med utländska kunder i underlaget för exportstatistik.

Den svenska krigsmaterielexporten redovisas även i den allmänna utrikeshandelsstatistiken som grundas på Tullverkets uppgifter till Statistiska centralbyrån (SCB). SCB använder sig dock av andra produktkategorier än ISP i sin redovisning och siffrorna är således inte direkt jämförbara med ISP:s statistik.

Militärt inriktad utbildning

Militärt inriktad utbildning av utländska medborgare får enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel inte bedrivas inom eller utom landet utan

Skr. 2016/17:114 tillstånd av ISP. Förbudet gäller inte utbildning som är knuten till försäljning av krigsmateriel för vilken utförelsetillstånd erhållits.

Fyra tillstånd för militärt inriktad utbildning utfärdades under år 2016 (Indonesien, Norge, Polen och Storbritannien).

Föjdleveranser

Det kan ibland vara av intresse att närmare studera hur stor andel av de beviljade utförelsetillstånden för försäljning till ett visst land som avser s.k. föjdleveranser. I statistikredovisningen lämnas en sådan redogörelse för länder utanför EU/OECD. Där redovisas även vilken typ av produkt som omfattas av nya tillstånd.

Kategorier av krigsmateriel

Efter genomförandet av direktiv 2009/43/EG om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen är den svenska krigsmaterieförteckningen numera likalydande med EU:s militära lista, med tre nationella tillägg (kärnladdningar, fortifikatoriska anläggningar och vissa kemiska stridsmedel).

Den svenska krigsmaterieförteckningen är också kompletterad med en uppdelning mellan krigsmateriel för strid (KS) och övrig krigsmateriel (ÖK). Den närmare definitionen av respektive klassificering framgår av förordningen (1992:1303) om krigsmateriel och EU:s militära lista. I skrivelsen redovisas uppdelningen både på KS/ÖK samt krigsmaterieförteckningens beteckningar (ML) och nationella tillägg (NL) i förekommande fall. Kategorin krigsmateriel för strid omfattar materiel med förstörelsebringande verkan inklusive sikten för sådan materiel samt materiel för eldledning. Kategorin övrig krigsmateriel omfattar delar och komponenter till krigsmateriel för strid samt materiel som inte har direkt förstörelsebringande verkan i en stridssituation.

När det i en tabell anges att utförelsetillstånd beviljats eller export skett inom en viss ML-kategori innebär detta att en eller flera av kategorins produkter avses. Det betyder inte att utförelsetillstånd har beviljats för eller export skett av samtliga produkter inom materielkategorin.

Under 2016 hemställde ISP till regeringen om vissa justeringar i KS/ÖK begreppen.

Avtal om tillverkningsrätt och samarbete samt ägande i utländska rättssubjekt

ISP beviljade under 2016 två tillstånd för svenska företag att ingå avtal som innebär upplåtelse eller överlåtelse av tillverkningsrätt till någon utanför Sverige (7 § lagen om krigsmateriel). Tillstånden har avsett följande länder: Polen och USA.

ISP beviljade under 2016 24 tillstånd för svenska myndigheter och svenska företag att ingå samarbetsavtal med någon utanför landet om att gemensamt med denne eller för dennes räkning tillhandahålla tekniskt bistånd till någon i utlandet, utveckla krigsmateriel eller metod för framställning av sådan materiel eller om att gemensamt tillverka krigsmateriel (8 § lagen om krigsmateriel). Tillstånden har avsett följande länder: Brasilien, Finland, Frankrike, Förenade Arabemiraten,

Grekland, Indien, Italien, Kanada, Malaysia, Mexiko, Nederländerna, Norge, Polen, Republiken Korea, Singapore, Spanien, Storbritannien, Tjeckien, Tyskland och USA. Skr. 2016/17:114

ISP beviljade under 2016 sju tillstånd för svenska myndigheter och svenska företag att ingå avtal om tillägg eller ändring av avtal av sådant slag som kräver tillstånd enligt 7 eller 8 §§ den nämnda lagen (9 § lagen om krigsmateriel). Tillstånden har avsett följande länder: Estland, Finland, Förenade Arabemiraten, Italien, Japan, Nederländerna, Norge, Tjeckien, Tyskland och USA.

Den som genom avtal har upplåtit tillverkningsrätt avseende krigsmateriel till någon i utlandet eller som har ingått avtal om samarbete med någon i utlandet ska årligen redovisa om avtalen fortfarande är i kraft, om tillverkning eller annat samarbete alltjämt förekommer samt hur samarbetet bedrivs (23 § förordningen om krigsmateriel). Under 2016 redovisade 12 företag och en statlig myndighet 138 avtal om upplåten tillverkningsrätt eller ingångna avtal om samarbete i 27 länder.

Den som har ett tillverknings- eller tillhandahållandetillstånd avseende krigsmateriel (samt statliga myndigheter som bedriver motsvarande verksamhet) har en skyldighet att lämna uppgift till ISP om ägande i utländska rättssubjekt som bedriver utveckling, tillverkning, marknadsföring eller försäljning av krigsmateriel (17 § lagen om krigsmateriel). Under 2016 redovisade nio företag ägande i 82 utländska rättssubjekt i 31 länder.

Export av krigsmateriel

Tabell 1 Antal inkomna ärenden rörande export av krigsmateriel

Ärendetyp	2014	2015	2016
Förhandsbesked	39	37	47
Anbudsärenden	254	294	267
Utförelsetillstånd	1 043	1 123	1 059

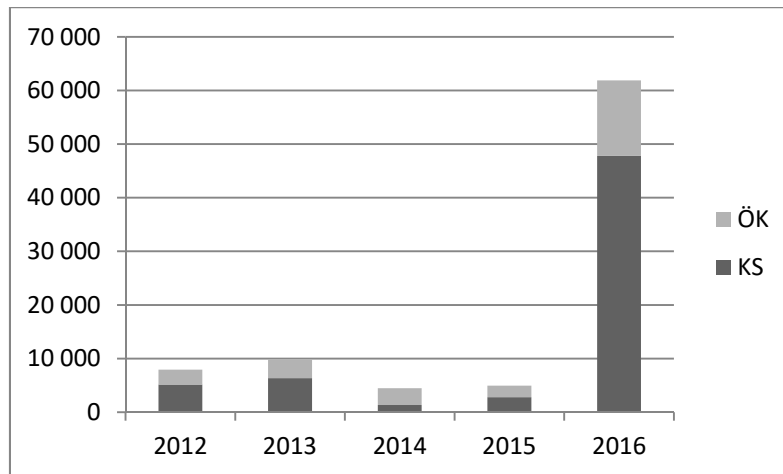
Antalet inkomna ärenden rörande export av civila skjutvapen (jakt- och sportskyttevapen) samt delar och ammunition till sådana vapen utanför EU framgår av tabell 16.

Tabell 2 Värdet av beviljade utförelsetillstånd under 2012- 2016 uppdelat på krigsmateriel för strid (KS) och övrig krigsmateriel (ÖK)

År	Värde i löpande priser, mnkr			Förändring i procent		
	Totalt	KS	ÖK	Totalt	KS	ÖK
2012	7 936	5 147	2 789	-27	+74	- 65
2013	9 829	6 339	3 490	+24	+23	+25
2014	4 481	1 349	3 132	-54	-78	-10
2015	4 949	2 790	2 159	+10	+107	-31
2016	61 879	47 790	14 089	+ 1 150	+1 613	+553

Värdet av beviljade exporttillstånd rörande civila skjutvapen (jakt- och sportskyttevapen) samt delar och ammunition till sådana vapen utanför EU framgår av tabell 16.

Tabell 3 **Värdet av beviljade utförelsetillstånd uppdelat på krigsmateriel för strid (KS) och övrig krigsmateriel (ÖK) 2012-2016 (mnkr)**

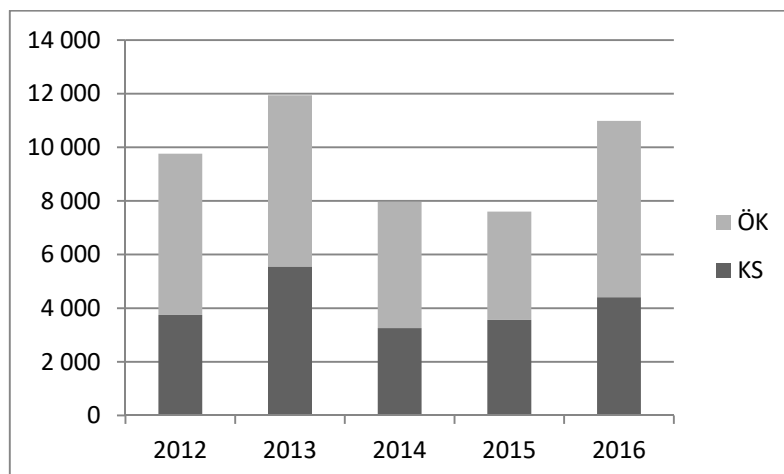

Tabell 4 Faktisk krigsmaterielexport 2012–2016 jämförd med total varuexport

År	Sveriges totala varuexport (löpande priser) mnkr	Krigsmaterielexport						
		Andel av varuexp. %	Löpande priser, mnkr			Förändring i Procent		
			Total	KS	ÖK	Total	KS	ÖK
2012	1 168 300	0,84	9 760	3 746	6 014	-30	-35	-25
2013	1 090 800	1,09	11 942	5 554	6 388	+22	+48	+6
2014	1 127 000	0,71	7 958	3 258	4 700	-33	-41	-26
2015	1 180 600	0,64	7 603 ¹	3 560	4 043	-4	+9	-14
2016	1 193 700	0,92	10 989	4 410	6 579	+45	+24	+63

¹ Varav 143 mkr avser export av civila skjutvapen samt ammunition till dessa.

Tabell 5 Faktisk krigsmaterielexport 2012-2016 (mnkr)

Tabell 6 Kategorier av krigsmateriel

Skr. 2016/17:114
Bilaga 1

EU ML	KS klassade produkter (övriga är ÖK)	Omfattning
1	ML 1 a utom revolverar och pistoler samt vapen utformade för jakt och sportskytte. Slutstycken, eldrör (pipor), mantlar och lådor. ML 1c	Slätborrade vapen med en kaliber som understiger 20 mm, andra vapen och automatvapen med en kaliber på högst 12,7 mm (0,50 tum) samt tillbehör och särskilt utformade komponenter för dessa vapen.
2	ML 2 a utom signatordämpande anordningar. Eldrör, mekanismer, markplattor och rekylhämning. ML 2d	Slätborrade vapen med en kaliber på minst 20 mm, andra vapen eller utrustning med en kaliber som överstiger 12,7 mm (0,50 tum), kastare samt tillbehör liksom särskilt utformade komponenter för dessa vapen.
3	ML 3 a utom rök-, lys- och övningsammunition samt ammunition med expanderande kula av typ som används för jakt eller sportskytte. Projektiler, granatkroppar, målsökare och stridsdelar.	Ammunition och temperingsdon samt särskilt utformade komponenter för sådana.
4	ML 4 a utom rökbehållare, patroner och simulatorer. Målsökare, stridsdelar, tändrör, zornrör, motorer, styrsystem, eldrör och lavetter. ML 4 b. Endast aktivering, avfyring, läggning, detonering samt avlossning av KS definierad utrustning.	Bomber, torpeder, raketer, missiler, andra anordningar och laddningar med sprängverkan samt tillhörande utrustning och tillbehör och särskilt utformade komponenter för sådana.
5	ML 5 a) ML 5 b endast målfångnings-, målangivnings- samt målföljningssystem.	Eldlednings-, övervaknings- och varningsutrustning samt relaterade system, utrustning för försök och skottställning samt motmedelsutrustning som utformats särskilt för militär användning samt komponenter och tillbehör som utformats särskilt för dessa.
6	ML 6 a med begränsning till not 1 a) och b)	Markfordon och komponenter.
7	ML 7 a), b) och e)	Kemiska eller biologiska toxiska agens, "agens för kravallhantering", radioaktiva material, tillhörande utrustning, komponenter och material.
8	ML 8 a), b) och c)	"Energetiska material", och besläktade substanser.

EU ML	KS klassade produkter (övriga är ÖK)	Omfattning
9	ML 9 a) 1, 2a) och b)	Krigsfartyg (ytfartyg eller undervattensfarkoster), särskild marin krigsmateriel, tillbehör, komponenter och andra ytfartyg.
10	ML 10 a) stridsflygplan samt c) UAV med beväpning	"Luftfartyg", "lättare än luft-farkoster", "obemannade luftfartyg" ("UAV"), flyg-motorer och utrustning för "luftfartyg", tillhörande utrustning samt komponenter som särskilt utformats för militär användning.
11		Elektronisk utrustning, "rymdfarkoster" och komponenter som inte anges på något annat ställe i EU:s gemensamma militära förteckning.
12	ML 12 a)	Höghastighetsvapen med kinetisk energi och tillhörande utrustning samt komponenter som utformats särskilt för dessa vapen.
13		Pansar- eller skyddsutrustning, konstruktioner och komponenter.
14		"Specialiserad utrustning för militär utbildning" eller för simulering av militära scenarion, simulatorer som särskilt utformats för att träna användningen av skjutvapen eller vapen enligt ML1 eller ML2 och särskilt utformade komponenter och tillbehör för dessa.
15		Bild- eller motmedelsutrustning som utformats särskilt för militär användning, och särskilt utformade komponenter och tillbehör för denna.
16		Smidesstycken, gjutstycken och andra obearbetade produkter vars användning i en produkt som omfattas av förteckningen går att identifiera genom materialets beståndsdelar, form eller funktion, och som utformats särskilt för någon produkt som omfattas av ML1-4, ML6, ML9, ML10, ML12 eller ML19.
17		Övrig utrustning, material och "bibliotek samt komponenter som utformats särskilt för dessa.
18		Utrustning och komponenter för framställning av produkter.
19	ML 19 a), b), c) och f)	Vapensystem baserade på riktad energi (DEW), därtill hörande utrustning eller motmedelsutrustning och testmodeller och särskilt utformade komponenter för dessa.
20		Kryogen och "supraledande" utrustning och särskilt utformade komponenter och tillbehör

EU ML	KS klassade produkter (övriga är ÖK)	Omfattning
		för sådan.
21		"Programvara".
22		"Teknik".

Skr. 2016/17:114
Bilaga 1

Tabell 7 Utförelstillstånd och faktisk export under år 2016 fördelat på mottagarländer och produktkategorier (mnkr)

Beviljade exporttillstånd av civila skjutvapen (jakt- och sportskyttevapen) samt delar och ammunition till sådana vapen utanför EU framgår av tabell 16. Beviljade utförelstillstånd samt faktisk export av ammunition till jakt och sportskyttevapen (ÖK) till mottagare inom EU ingår i de värden som anges nedan. Beviljade utförelstillstånd samt faktisk export av civila skjutvapen (jakt- och sportskyttevapen) samt delar till sådana vapen inom EU hanteras av Polismyndigheten och redovisas därför inte i denna bilaga.

Region/ Land	Beviljade utförelstillstånd		Faktisk export		
	Antal beviljade tillstånd	Huvudkategori av beviljad materiel (EU:s militära lista)	Värdet av tillstånden i mnkr	Huvudkategori av exporterad materiel (EU:s militära lista)	Värdet av exporten i mnkr
EU					
Belgien	16	1,3,5,8	12,1	1,3,5,8,13	11,2
Bulgarien	5	8	82,0	3,8,14	18,5
Danmark	11	2,3,5,8,11,14,17,21,22	199,8	3,5,6,8,13,14,17,22	172,4
Estland	7	3,5,14,17	65,7	2,3,5,6,14,17,22	109,3
Finland	29	1,3,5,6,8,10,17,21,22	238,4	2,3,4,5,6,8,10,13,14,17,21,22	216,4
Frankrike	20	1,3,5,8,11,17,22	217,3	1,3,5,6,8,10,11,13,15,17,21,22	351,8
Grekland	1	2	0,1	2,13	0,6
Irland	2	3,4,14	27,4		
Italien	15	3,4,5,6,8,11,17,21,22	35,5	3,5,6,8,11,13,17,22	78,7
Kroatien	1	3	2,0	3,13	0,7
Lettland	12	1,3,4,17,18,21,22	95,2	1,3,4,17	43,7
Litauen	2	3,17	0,2	1,3,4,17	43,7
Luxemburg	3	1,4,22	187,9	1,4	27,6
Nederländerna	9	1,2,3,6,17,21,22	7,8	1,3,6,13,17	274,1

Region/ Land	Beviljade utförseltillstånd			Faktisk export	
	Antal bevil- jade till- stånd	Huvudkategori av beviljad materiel (EU:s militära lista)	Värdet av till- stånden i mnkr	Huvudkategori av exporterad materiel (EU:s militära lista)	Värdet av exporten i mnkr
Nya Kaledonien				1	0,05
Polen	20	1,2,3,4,5,6,8,11,21, 22	320,7	3,4,5,6,8,13,14,22	88,8
Portugal	1	3	3,0	3	1,5
Rumänien	2	3,8	3,2	3,8	1,5
Slovakien	2	3,17	5,0	3,8,13,17	11,5
Slovenien	2	17	0,002	3,13,17	0,4
Spanien	9	3,8	7,5	3,8,1,13	20,5
Storbritannien	21	3,4,5,8,14,17,21,22	748,3	3,4,5,6,8,10,11,13, 14,17,18,21,22	237,9
Tjeckien	5	3,4,5,8	38,3	3,4,5,8,13,22	20,7
Tyskland	49	1,2,3,4,5,6,7,8,11,1 4,15,17,21,22	251,6	1,2,3,4,5,6,7,8,11, 13,14,15,17,18,21, 22	619,2
Ungern	1	8	1,9	3,8,17	7,0
Österrike	3	3,6,8	0,1	2,3,6,7,8,10,13,14, 17,22	97,7
Total	248	1,2,3,4,5,6,7,8,10,11, 14,15,17,18,21,22	2 551,0	1,2,3,4,5,6,7,8,10,1 1,13,14,15,17,18,21 ,22	2 455,4
Övriga Europa					
Andorra				3	0,4
Island	5	3,8,17	0,1	3,8,17	0,7
Norge	31	1,2,3,4,5,6,8,17,21, 22	286,8	1,2,3,4,5,6,8,9,10, 11,13,14,17,21,22	2 727,3
Schweiz	24	3,4,5,6,8,10,17,22	84,3	3,4,6,8,10,13,17	54,6
Turkiet	3	8,11,17,21,22	217,9	8,13	88,6
Total	63	1,2,3,4,5,6,8,10,11,1 7,21,22	589,1	1,2,3,4,5,6,8,9,10,1 1,13,14,17,21,22	2 871,7
Nordamerika					
Kanada	9	2,3,5,6,8,17,22	28,9	2,3,5,8,13,17,18,2 1,22	96,8
USA	44	2,3,5,6,8,11,14,17,2 1,22	809,3	2,3,5,8,11,13,14,1 7,21,22	718,7
Total	53	2,3,5,6,8,11,14,17,21 ,22	838,2	2,3,5,8,11,13,14,17, 18,21,22	815,6
Central- amerika/ Karibien					

Region/ Land	Beviljade utförseltillstånd		Faktisk export		
	Antal bevil- jade till- stånd	Huvudkategori av beviljad materiel (EU:s militära lista)	Värdet av till- stånden i mnkr	Huvudkategori av exporterad materiel (EU:s militära lista)	Värdet av exporten i mnkr
Mexiko				2,5	81,5
Total				2,5	81,5
Sydamerika					
Argentina	1	2,3	7,5		
Brasilien	3	2,4,5,10,11,14,15,1 7,18,21,22	43 005,8	2,3,10	2 820,7
Chile	3	3,5,22	9,3	3	8,6
Total	7	2,3,4,5,10,11,14,15,1 7,18,21,22	43 022,7	2,3,10	2 829,3
Nordostasien					
Japan	15	2,3,4,8,14,22	39,7	2,3,4,5,8,13,14	31,2
Republiken Korea	7	1,8,22	9,6	1,4,5,8,9,10,13,18, 21,22	327,7
Total	22	1,2,3,4,8,14,22	49,3	1,2,3,4,5,8,9,10,13, 14,18,21,22	359,0
Centralasien					
Kazakstan	-	-	-	3	0,3
Total	-	-	-	3	0,3
Sydostasien					
Brunei	1	2,22	10,0		
Indonesien	2	5,22	1,7		
Malaysia	5	2,5,11,21,22	50,4	2,5,11	14,2
Singapore	4	3,8,9,14,21,22	56,6	4,5,8,9,13,22	95,7
Thailand	7	2,4,5,9,11,21,22	886,4	2,4,5,10,11,21,22	424,0
Total	19	2,3,4,5,8,9,11,14,21, 22	1 005,0	2,4,5,8,9,10,11,13,2 1,22	533,9
Sydasien					
Indien	16	2,3,5,8,9,13,17,18,2 1,22	1 449,0	2,3,5,8,9,13,14,17, 21,22	345,7
Pakistan	6	4,5,10,11,15,16,17, 21,22	1 126,2	5,5,21,22	176,8
Sri Lanka	1	3	0,1	3	0,1
Total	23	2,3,4,5,8,9,10,11,13 ,15,16,17,18,21,22	2 575,3	2,3,4,5,8,9,13,14,1 7,21,22	522,6
Mellanöstern					
Förenade Arabemiraten	6	3,4,5,10,11,15,16,1 7,21,22	10 638,6	1,2,3,5,15,17,21	108,1
Jordanien	1	13	7,5	13	8,0
Oman	1	3	1,8	3	1,8

Region/ Land	Beviljade utförelsetillstånd			Faktisk export	
	Antal bevil- jade till- stånd	Huvudkategori av beviljad materiel (EU:s militära lista)	Värdet av till- stånden i mnkr	Huvudkategori av exporterad materiel (EU:s militära lista)	Värdet av exporten i mnkr
Qatar	2	14,17	2,9	14,17	46,3
Saudiarabien	2	21,22	1,5	5,10,21,22	1,9
Total				1,2,3,5,10,13,14,15, 17,21,22	166,0
Nordafrika					
Algeriet				5,17	37,8
Total				5,17	37,8
Afrika söder om Sahara					
Botswana	1	2	34,3	3	0,1
Namibia				3	0,3
Sydafrika	14	2,3,4,5,10,11,14,15, 18,21,22	32,2	1,2,3,4,10,13,14,2 1,22	254,6
Zambia				3	0,2
Total	15	2,3,4,5,10,11,14,15,1 8,21,22	66,5	1,2,3,4,10,13,14,21, 22	255,2
Oceanien					
Australien	14	2,3,4,5,15,17,18,21, 22	524,4	2,3,4,5,13,17,22	49,8
Nya Zeeland	4	2,5,22	3,4	1,2,3	3,7
Total	18	2,3,4,5,15,17,18,21,2 2	527,8	1,2,3,4,5,13,17,22	53,5
Internationella organisationer					
Internationella organisationer	2	17,22	1,6	17,22	7,9
Total	2	17,22	1,6	17,22	7,9
TOTALT	482	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,1 1,13,14,15,16,17, 18,21,22	61 878,7	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10, 11,13,14,15,17,18,2 1,22	10 989,7

Tabell 8 a Faktisk export av krigsmateriel 2014–2016 fördelad på länder och regioner uppdelad på KS och ÖK (mnkr)

Skr. 2016/17:114
Bilaga 1

Region/land	2014			2015			2016		
	KS	ÖK	Totalt	KS	ÖK	Totalt	KS	ÖK	Totalt
EU	607	1 620	2 227	936	1 510	2 446	709,4	1 746,0	2 455,4
Belgien	20	2	22	4	11	15	8,7	2,5	11,2
Bulgarien	0	0,7	0,7	0	0,2	0,2	12,7	5,9	18,5
Danmark	20	120	140	6	154	160	5,7	166,7	172,4
Estland	1,5	6,5	8	0,07	4	4	46,8	62,5	109,3
Finland	108	152	260	386	155	541	53,3	163,1	216,4
Frankrike	132	321	453	25	286	311	22,6	329,2	351,8
Grekland	0	49	49	0	2	2	0	0,6	0,6
Irland	-	-	-	8	23	31	-	-	-
Italien	14	83	97	202	50	252	5,2	73,5	78,7
Kroatien	0	0,3	0,3	0,1	0,8	1	0	0,7	0,7
Lettland	0,004	1	1	19	3	22	36,4	7,3	43,7
Litauen	0,007	4	4	58	14	72	39,7	4,0	43,7
Luxemburg	0	0,4	0,4	0	0,02	0,02	27,4	0,2	27,6
Neder- Länderna	0,5	176	176	0,04	241	241	0	274,1	274,1
Nya Kaledonien,Fr	-	-	-	-	-	-	0	0,05	0,05
Polen	4	23	27	6	40	46	27,6	61,2	88,8
Portugal	9	2	11	0	2	2	0	1,5	1,5
Rumänien	0	0,2	0,2	0	0,5	0,5	1,1	0,4	1,5
Slovakien	0	1	1	16	2	18	0,5	11,0	11,5
Slovenien	0,003	0,3	0,3	0,006	0,5	0,5	0,003	0,4	0,4
Spanien	9	19	28	7	24	31	3,1	17,4	20,5
Storbritannien	233	294	527	138	177	315	136,0	101,9	237,9
Tjeckien	4	3	7	2	20	22	6,0	14,7	20,7
Tyskland	50	352	402	58	283	341	276,0	343,2	619,2
Ungern	0,3	3	3	0,001	7	7	0,5	6,4	6,9
Österrike	0,08	9	9	1	9	10	0,2	97,5	97,7
Övriga Europa	1 250	54	1 304	1 961	264	2 225	2 590,3	281,3	2 871,6
Andorra	-	-	-	-	-	-	0	0,4	0,4
Island	0,06	0	0,06	0,003	0	0,003	0,1	0,6	0,7
Montenegro	0	0,1	0,1	-	-	-	-	-	-
Norge	1 246	23	1 269	1 951	161	2 112	2 588,5	138,8	2 727,3
Schweiz	4	30	34	3	75	78	1,6	53,0	54,6
Turkiet	0,2	0,3	0,5	7	28	35	0,1	88,5	88,6

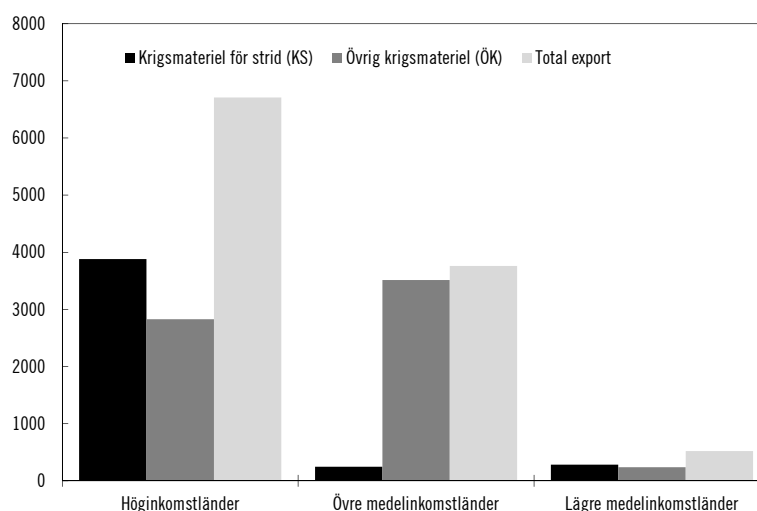
Region/land	2014			2015			2016		
	KS	ÖK	Totalt	KS	ÖK	Totalt	KS	ÖK	Totalt
Nordamerika	1 092	573	1 665	269	594	863	456,5	359,1	815,6
USA	982	336	1 318	269	300	569	444,2	274,5	718,7
Kanada	109	238	347	0	294	294	12,3	84,5	96,8
Central- amerika och Karibien	0	25	25	4	54	58	70,3	11,2	81,5
Mexiko	0	25	25	0	54	54	70,3	11,2	81,5
Trinidad och Tobago	-	-	-	4	0,5	4	-	-	-
Sydamerika	29	67	96	39	25	64	3,6	2 825,7	2 829,3
Brasilien	16	63	79	39	24	63	0	2 820,7	2 820,7
Chile	7	0	7	0	1	1	3,6	5,0	8,6
Peru	-	-	-	0,3	0	0,3	-	-	-
Nordostasien	17	158	175	33	309	342	30,9	328,1	359,0
Japan	14	26	40	33	6	39	26,7	4,5	31,2
Republiken Korea	3	132	135	0,4	303	303	4,2	323,5	327,7
Centralasien	-	-	-	-	-	-	0	0,3	0,3
Kazakstan	-	-	-	-	-	-	0	0,3	0,3
Sydostasien	43	671	714	19	376	395	152,1	381,9	534,0
Brunei	3	12	15	5	1	6	-	-	-
Indonesien	0	0,3	0,3	-	-	-	-	-	-
Malaysia	0	9	9	0	1	1	0	14,2	14,2
Singapore	21	137	158	0,7	187	187	0,1	95,6	95,7
Thailand	19	513	532	14	187	201	152,0	272,0	424,0
Sydasien	7	476	483	165	246	411	283,2	239,5	522,7
Indien	7	461	468	165	215	380	113,2	232,5	345,7
Pakistan	0	14	14	0,5	31	31	170,0	6,8	176,8
Sri Lanka	-	-	-	-	-	-	0	0,2	0,2
Mellanöstern	36	345	381	13	172	185	89,1	76,9	166,0
Bahrain	0	0,6	0,6	0	0,2	0,2	-	-	-
Förenade Arabemiraten	0	40	40	0	68	68	89,1	18,9	108,1

Region/land	2014			2015			2016		
	KS	ÖK	Totalt	KS	ÖK	Totalt	KS	ÖK	Totalt
Jordanien	-	-	-	0	1	1	0	8,0	8,0
Kuwait	-	-	-	0	76	76	-	-	-
Oman	1	1	2	-	-	-	0	1,8	1,8
Saudiarabien	34	304	338	13	1	14	0	1,9	1,9
Qatar	0	0,2	0,2	0	26	26	0	46,3	46,3
Nordafrika	58	134	192	103	48	151	0	37,8	37,8
Algeriet	58	134	192	40	40	80	0	37,8	37,8
Tunisien	-	-	-	63	8	71	-	-	-
Afrika söder om Sahara	0,01	167	167	1	235	236	9,8	245,4	255,2
Botswana	-	-	-	-	-	-	0	0,1	0,1
Namibia	-	-	-	-	-	-	0	0,3	0,3
Sydafrika	0	167	167	1	235	236	9,7	244,8	254,6
Zambia	0,01	0	0,01	-	-	-	0	0,2	0,2
Oceanien	119	232	351	17	67	84	15,3	38,2	53,5
Australien	117	231	348	16	67	83	15,1	34,7	49,8
Nya Zeeland	2,5	0,5	3	0,2	0,5	1	0,2	3,5	3,7
Internationella organisationer	0	0,06	0,06	-	-	-	0	7,9	7,9
TOTALT	3 258	4 521	7 779	3 560	3 900	7 460	4 410,4	6 579,3	10 989,7

Tabell 8 b Faktisk export fördelad på regioner i procent av värdet år 2016

Region	Andel av den totala exporten (%)
EU	22,3
Sydasiens	4,8
Mellanöstern	1,5
Sydostasien	4,9
Nordamerika	7,4
Övriga Europa	26,1
Afrika söder om Sahara	2,3
Oceanien	0,5
Nordostasien	3,3
Nordafrika	0,3
Centralamerika och Karibien	0,7
Sydamerika	25,7
Centralasien	0,0
Internationella organisationer	0,1

Figur 8c Faktisk export av krigsmateriel fördelad på länder uppdelade efter inkomst

Indelningen av länder är baserad på den sammanställning som Världsbanken gjort om länders ekonomiska status. En fullständig lista över länderindelningen finns på webbplatsen www.worldbank.org. De länder Sverige exporterar krigsmateriel till eller har beviljat utförseltillstånd till under 2016 följer indelningen:

Höginkomstländer: Andorra, Australien, Belgien, Brunei, Chile, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Förenade Arabemiraten, Grekland, Irland, Island, Italien, Japan, Kanada, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Nya Zeeland,

Oman, Polen, Portugal, Qatar, Republiken Korea, Saudiarabien, Schweiz, Singapore, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Tjeckien, Tyskland, Ungern, USA, Österrike. **Övre medelinkomstländer:** Algeriet, Argentina, Botswana, Brasilien, Bulgarien, Jordanien, Kazakstan, Malaysia, Mexiko, Namibia, Rumänien, Sydafrika, Thailand, Turkiet. **Lägre medelinkomstländer:** Indien, Indonesien, Pakistan, Sri Lanka, Zambia.

Låginkomstländer: -

Skr. 2016/17:114
Bilaga 1

Tabell 9 Föjdleveranser år 2016 (avser länder utanför EU och OECD-kretsen)

Land	Antal tillstånd	Varav föjdleverans-tillstånd	Varav nya tillstånd	Produkter nya tillstånd
Argentina	1	1		
Botswana	1		1	Vapensikten
Brasilien	3	1	2	Stridsflygplan, Kamouflagedräkter
Brunei	1	1		
Förenade Arabemiraten	6	3	3	Kamouflageutrustning, Flygburet radarsystem
Indien	16	8	8	Kamouflagenät, Ubåtskomponenter, Pansarplåt, Sprängämnen, Gyron
Indonesien	2	1	1	Telekommunikationsutbildning
Jordanien	1		1	Pansarplåt
Malaysia	5	4	1	Fartygskomponenter
Oman	1		1	Flygplanskomponenter
Pakistan	6	6		
Qatar	2	1	1	Kamouflageutrustning
Saudiarabien	2	2		
Singapore	4	1	3	Ammunition, Ubåtskomponenter, Sprängämnen
Sydafrika	14	2	12	Anti-tankvapen, Granatgevär, Vapensimulator, Komponenter för utveckling och produktion
Thailand	7	5	2 (kontrakt före 2014)	Marint ledningssystem, Fartygspropeller
Totalt	72	36	36	

Tabell 10 Faktisk export av små och lätta vapen år 2016 enligt definitionen i FN:s vapenregister

Kategori enligt FN:s vapenregister	
Små vapen	
1. Revolverar och automatpistoler	Ingen export
2. Gevär och karbiner	Ingen export
3. Kulsprutepistoler	Ingen export
4. Automatkarbiner	Ingen export
5. Lätta kulsprutor	Ingen export
6. Övrigt	Finkalibrig ammunition har exporterats till Chile, Danmark, Finland, Italien, Japan, Kanada, Norge, Polen, Schweiz, USA samt Österrike.
Lätta vapen	
1. Tunga kulsprutor (12,7 mm)	Ingen export
2. Granattillsats för montering på vapen (40 mm)	Komponenter till Australien samt Danmark Granater till Norge
3. Bärbara pansarvärnspjäser	Ingen export
4. Rekylfria vapen (granatgevärssystem)	Granatgevär har exporterats till Australien, Japan, Kanada, Nya Zeeland, Sydafrika och USA. Reservdelar, övningsmateriel, komponenter och ammunition har exporterats till Australien, Estland, Grekland, Indien, Japan, Lettland, Litauen, Norge, Nya Zeeland, Polen, Slovakien, Sydafrika, Tjeckien, USA och Österrike.
5. Bärbara pansarvapen	Pansarvapen har exporterats till Luxemburg samt Sydafrika. Reservdelar, övningsvapen och komponenter har exporterats till Brasilien, Finland, samt Sydafrika.
6. Granatkastare med kaliber mindre än 75 mm	Ingen export
7. Övrigt	Ingen export

Denna rapportering redovisar inte export av civila skjutvapen (jakt- och sportskyttevapen) samt delar och ammunition till sådana vapen.

Tabell 11 Faktisk export av MANPADS (Man-Portable Air Defence Systems) år 2016 enligt definitionen i FN:s vapenregister

Följdlieferanser bestående av robotar, reservdelar, övningsmateriel m.m. har exporterats till Australien, Finland, Lettland, Litauen, Pakistan, Singapore, Thailand samt Tjeckien till ett sammanlagt värde om 211 498 tkr. Sikten avsedda för MANPADS har exporterats till Litauen (modernisering).

Tabell 12 Utfärdade tillstånd under 2016 för vidareexport av materiel som ursprungligen exporterats från Sverige

Ansökan från	Avser materiel	Destination
Kanada (2)	Marinpjäsmateriel, ML 2	Sverige
Norge	Stridsfordon 90, ML 6	Estland
Norge	Ammunition, ML 3	Chile, via Sverige
USA (2)	Ammunition, ML 3	Annan mottagare i USA och Sverige
USA	Radarkomponenter, ML 5	Sverige
USA	Explosivämne, ML 8	Sverige

Tabell 13 Exporterande företag och myndigheter år 2016

Följande företag och myndigheter exporterade materiel till ett värde av mer än 10 miljoner kronor (mnkr)

Företag	KS	ÖK	Totalt
Saab AB Aeronautics	0	3 100	3 100
BAE Systems Hägglunds AB	2 415	567	2 982
Saab Dynamics AB	879	443	1 322
Saab AB, Surveillance	147	944	1 091
BAE Systems Bofors AB	369	80	449
Norma Precision AB	11	258	269
SSAB EMEA AB	0	234	234
EURENCO Bofors AB	231	0	231
FFV Ordnance AB	113	74	187

Företag	KS	ÖK	Totalt
Nammo Vanäsverken AB	176	0	176
Saab Underwater AB	0	151	151
Saab AB, Training & Simulation	0,5	123	124
Saab Barracuda AB	0	79	79
Saab AB, Industrial Products and Services	0	70	70
Scania CV AB	0	66	66
Saab Kockums AB, Malmö	0	65	65
GKN Aerospace Applied Composites AB	0	60	60
FLIR Systems AB	42	5	47
Nammo LIAB AB	21	23	44
FOI, Totalförsvarets forskningsinstitut	0	33	33
Aerodynamics Research Center STARCS AB	0	31	31
Exsensor Technology AB	0	26	26
Patria Helicopters AB	0	24	24
Polyamp AB	0	16	16
FMV, Försvarets materielverk	1	15	16
Taiga AB	0	15	15
GKN Aerospace Applied Composites AB	0	12	12
Aimpoint AB	2	9	11

Följande företag exporterade materiel till ett värde av mellan 1 miljon och 10 miljoner kronor år 2016:

Carmenta AB, VO Vapen AB, Befyraem Technologies AB (B4M), SSPA Sweden AB, Saab AB, Support and Services, Deform AB, BAE Systems SWS Defence AB, Strömsholmen AB, SKF Motion Technologies AB, AimSport Sweden AB, Life Time Engineering AB, Exova Materials Technology AB, ECAPS AB.

Följande företag exporterade materiel till ett värde av mindre än 1 miljon kronor år 2016:

Schill Reglerteknik AB, Waltreco AB, Techsonoc Aerosystems AB, Airsafe Sweden AB, Ekenäs Mekaniska AB, Stalon AB, Sepson AB, AmmoTech Sweden AB, Rolls-Royce AB, Vricon Systems AB, Åkers Krutbruk Protection AB, Comtri AB, SnigelDesign AB, Arma Tech AB, Lesjöfors Industrifjädrar AB, Spuhr i Dalby AB, MSE Engineering AB, Nammo Sweden AB, Vingåker, GP Rifle, Swedish Ordnance i Stockholm AB.

2016 genomförde 60 företag enbart försäljning inom Sverige. 58 företag r. 2016/17:114 genomförde ingen försäljning av krigsmateriel eller tekniskt bistånd under laga 1 2016.

Tabell 14 Beviljade enskilda tillhandahållandetillstånd under år 2016²

Från land	Till land	antal	ML kategori	Produkt
Afghanistan	Afghanistan	1	ML 13	Hjälm, Skyddsväst samt skyddsplattor
Estland	Frankrike	1	ML 6	Mörkläggningsbelysning
	Nederländerna	1	ML 6	Mörkläggningsbelysning
	Polen	1	ML 6	Mörkläggningsbelysning
	Tyskland	1	ML 6	Mörkläggningsbelysning
Frankrike	Australien	1	ML 5	Igenkänningsutrustning
	Frankrike	1	ML 6	Fordonschassie
	Singapore	1	ML 5	Igenkänningsutrustning
Lettland	Indien	1	ML 17	Dyktutrustning
Litauen	Nederländerna	1	ML 6	Mörkläggningsbelysning
Nederländerna	Finland	1	ML 6	Mörkläggningsbelysning
	Finland	1	ML 6	Fordonschassie
	Tyskland	1	ML 6	Fordonschassie
Norge	Polen	1	ML 21/22	Programvara/teknologi
Polen	Norge	1	ML 21/22	Programvara/teknologi
Singapore	Singapore	1	ML 13	Pansarplåt
Storbritannien	Australien	2	ML 5	Marksensorer
	Singapore	1	ML 5	Marksensorer
	Storbritannien	11	ML 13	Pansarplåt
Sydafrika	Sydafrika	13	ML 13	Pansarplåt
Tjeckien	Finland	1	ML 8	Komponenter
Tyskland	Belgien	1	ML 13	Pansarplåt

² Enskilda tillhandahållandetillstånd utfärdas för svenska företag, myndigheter och privatpersoner vid förmedling av krigsmaterielaffärer mellan två utländska entiteter. Antalet utfärdade enskilda tillhandahållandetillstånd har ökat markant under den senaste treårsperioden beroende på att distribution av svensktillverkad pansarplåt frekvent distribueras mellan lager i utlandet till ett stort antal kunder.

	Frankrike	5	ML 13	Pansarplåt
	Grekland	1	ML 13	Pansarplåt
	Italien	1	ML 13	Pansarplåt
	Nederländerna	2	ML 13	Pansarplåt
	Schweiz	2	ML 13	Pansarplåt
	Slovenien	1	ML 13	Pansarplåt
	Tyskland	15	ML 13	Pansarplåt
USA	Kanada	9	ML 13	Pansarplåt
	Mexico	1	ML 13	Pansarplåt
	USA	1	ML 4	Flygammunition
	USA	8	ML 13	Pansarplåt

Företag som endast har tillstånd till tillhandahållande år 2016

BAE Systems SWS Defence AB, Buffers Marine AB, Caliber 44 Varberg, Defendor AB, Equipnor AB, EX&PLOSE AB, FFV Ordnance AB, Gripen International KB, ILEK AB, JoWill AB, Krille Linderoth AB, Lars-Gunnar Svensson, LEAF Supply & Services AB, Lifetime Engineering AB, Milmac Sweden AB, MP-Sec International AB, Neptunus Hav & Land AB, 9-Line AB, Patria Helicopters AB, Promoteq i Sandviken AB, Saab Underwater Systems AB, Sako Oy Finland Filial, Scanjack AB, Scandinavian Risk Solutions AB, SKF Eurotrade AB, SKF Sverige AB, Swedish Ordnance AB, Taiga AB, Teknikinformation i Krokomb AB (TIKAB), Tempest Security AB, Venatio AB, Vesper Group AB, W.L. Gore & Associates Scandinavia AB, Volvo Defense AB.

Tabell 15 Generella tillstånd, certifieringar samt antalet beviljade individuella och globala tillstånd till andra EES-länder under 2016

Generella tillstånd

ISP har beslutat fem generella tillstånd, som publicerats i Tullverkets författningssamling (TFS) samt även på ISP webbsida www.isp.se. Tillstånden omfattar endast överföring inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Till varje generellt tillstånd finns en bilaga som anger vilken krigsmateriel och tekniskt bistånd som omfattas.

TFS	Omfattning
2012:7	Utförelse av krigsmateriel samt lämnade av tekniskt bistånd till en försvarsmakt eller en avtalslutande myndighet i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)
2012:8	Utförelse av krigsmateriel samt lämnade av tekniskt bistånd till en certifierad mottagare i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)
2012:9	Utförelse av krigsmateriel samt lämnade av tekniskt bistånd till ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) för demonstration, utvärdering och utställning
2012:10	Utförelse av krigsmateriel samt lämnade av tekniskt bistånd till ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) för underhåll eller reparation
2012:11	Utförelse av krigsmateriel samt lämnade av tekniskt bistånd till ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) efter underhåll, reparation eller demonstration

En förutsättning för att någon ska kunna utnyttja ett generellt tillstånd är att aktuellt företag underrättar ISP senast fyra veckor före den första dagen då tillståndet används.

Under år 2016 har 5 företag underrättat ISP om användning av generella tillstånd, enligt följande:

TFS 2012:7	TFS 2012:8	TFS 2012:9	TFS 2012:10	TFS 2012:11
1	1	3	1	1

Den som utnyttjar tillstånden behöver endast underrätta ISP den första gången användningen sker. Därför redovisas också ett ackumulerat antal underrättelser sedan 2012, enligt följande:

TFS 2012:7	TFS 2012:8	TFS 2012:9	TFS 2012:10	TFS 2012:11
12	7	21	12	12

Faktisk export under 2016 inom ramen för generella tillstånd:

TFS	Kategori	Värde (tkr)	Mottagarland
2012:7	ML 4	1 026	Storbritannien
	ML 5	8 321	Storbritannien, Norge
	ML 6	214 064	Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Nederländerna, Österrike, Storbritannien,
	ML 10	24 860	Finland, Norge

	ML 11	156	Storbritannien
	ML 14	109 950	Bulgarien, Danmark, Finland, Norge, Polen, Storbritannien, Tyskland, Österrike
	ML 15	1 340	Frankrike
	ML 21	503	Finland
	ML 22	2 135	Norge
2012:8	ML 21	3 836	Frankrike

Certifiering

Ett företag kan ansöka om certifiering som mottagare av krigsmateriel och tekniskt bistånd och därigenom motta komponenter via generella tillstånd utfärdade i något annat EES-land.

Under år 2016 har inget nytt svenskt företag certifierats.

Till och med 2016 har totalt inom EU 48 företag i 14 länder certifierats.

Aktuell information finns på EU kommissionens hemsida <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/certider>

Andel globala och individuella tillstånd till andra EES-länder

2012 beviljade ISP totalt 362 utförseltillstånd till EES-länder, varav 20 procent globala samt 80 procent individuella.

2013 beviljade ISP totalt 642 utförseltillstånd till EES-länder, varav 15 procent globala samt 85 procent individuella.

2014 beviljade ISP totalt 552 utförseltillstånd till EES-länder, varav 20 procent globala och 80 procent individuella.

2015 beviljade ISP totalt 565 utförseltillstånd till EES-länder, varav 16 procent globala och 84 procent individuella.

2016 beviljade ISP totalt 541 utförseltillstånd till EES-länder varav 22 procent globala och 78 procent individuella.

Tabell 16 Exporttillstånd rörande civila skjutvapen (jakt- och sportskyttvapen) samt delar och ammunition till sådana vapen utanför EU

Skr. 2016/17:114
Bilaga 1

I tabell 16 redovisas statistik som rör exporttillstånd avseende civila skjutvapen (jakt- och sportskyttvapen) samt delar och ammunition till sådana vapen utanför EU³.

Antal inkomna ärenden avseende civila skjutvapen (jakt- och sportskyttvapen) samt delar och ammunition till sådana vapen

Ärendetyp	2014	2015	2016
Ansökan om exporttillstånd	277	342	271

I tabellen nedan redovisas totalsumman avseende beviljade exporttillstånd per importland avseende EU-förordningen.

Region/land	Värdet av beviljade utförseltillstånd (mnkr)		
	2014	2015	2016
Övriga Europa			
Andorra	1,2	0,3	0,3
Georgien	0,007	0	0
Grönland	0	0,6	0
Island	0,7	0,4	0,7
Norge	134	172	166
Nya Kaledonien	0,4	0,4	0,05
Ryssland	3,7	0	0
Schweiz	2,5	3	2
Total	143	177	169
Nordamerika			
Kanada	1	1	2

³ Prövningen sker både enligt en EU-förordning – Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 av den 14 mars 2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition – och enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel. Detta gäller dock inte export av slätborrade hagelvapen samt delar och ammunition till sådana vapen där en prövning endast sker enligt den nämnda EU-förordningen.

USA	227	103	130
Total	228	104	132
Sydamerika			
Chile	0,6	0,4	0
Ecuador	0,7	0	0
Uruguay	0	0,1	00
Total	1,3	0,5	0
Nordostasien			
Japan	0,7	1	0,4
Republiken Korea	0,3	0,09	0
Total	1	1	0,4
Centralasien			
Kazakstan	0,3	3	0,3
Mongoliet	0,02	0	0
Total	0,3	3	0,3
Mellanöstern			
Förenade Arabemiraten	0	11	0
Total	0	11	0
Afrika söder om Sahara			
Botswana	0,08	0,1	0,2
Namibia	0,3	0,08	0,3
Sydafrika	12,4	14	1
Tanzania	0,01	0,3	0
Zambia	0,1	0	0,3
Total	13	14	1,8
Oceanien			
Australien	2,4	3	4
Nya Zeeland	0,7	2	2
Total	3	5	6
TOTALT	390	316	310

Export av produkter med dubbla användningsområden

Tabell 17. Antal inkomna utförelärenden m.m. rörande produkter med dubbla användningsområden (PDA) 2014–2016

Utförelärenden	2014	2015	2016
Totalt	1 324	1 467	1 662
utförelsetillstånd, globala och individuella, varav:			
Wassenaar-arrangemanget	766	793	751
Missilteknologikontrollregimen	11	9	11
Nuclear Suppliers Group (Part 2)	18	149	234
Australiengruppen	365	332	333
Sanktioner	164	184	333
Iransanktioner - finansiella ärenden	2014	2015	2016
Totalt	626	693	26
ärenden avseende överföring av tillgångar och finansiella tjänster			
Anmälan	520	584	17
Tillstånd	106	109	9

Tabell 18. Antal utfärdade förhandsbesked och förfrågningar samt icke-kontrollerade produkter avseende PDA 2014–2016

	2014	2015	2016
Totalt antal utfärdade förhandsbesked	196	139	112
Varav antal förfrågningar om icke-kontrollerade produkter	126	97	73

Tabell 19. Antal avgjorda ärenden som rör begäran om förhandsbesked – kontrollerade samt icke-kontrollerade produkter år 2016

Land	Icke-kontrollerade produkter			Kontrollerade produkter		Summa
	Ej anledning att tillämpa catch all	"Catch all" negativ	"Catch all"	Listad produkt, positivt	Listad produkt, avslag	
Amerikas Förenta Stater				1		1
Angola				1		1

Land	Icke-kontrollerade produkter			Kontrollerade produkter		Summa
	Ej anledning att tillämpa catch all	"Catch all" negativ	"Catch all"	Listad produkt, positivt	Listad produkt, avslag	
Arabrepubliken						
Syrien	2					2
Egypten					2	2
Folkrepubliken						
Kina	1		1	10	2	14
Förenade						
Arabemiraten	1					1
Indien				3		3
Iran	37	1		7		45
Israel				1		1
Kazakstan	2					2
Libyen					1	1
México				1		1
Myanmar (Burma)	1				2	3
Pakistan		2			2	4
Ryska Federationen	4	3	5	6	2	20
Singapore	2					2
Slovakien	1					1
Sverige	1					1
Sydafrika				1		1
Thailand					1	1
Turkiet	1			1	1	3
Vietnam	1					1
Vitryssland	1					1

Tabell 20. Generella tillståndSkr. 2016/17:114
Bilaga 2

Under år 2012 har EU infört ytterligare generella tillstånd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1232/2011.

Aktuella företag är skyldiga att senast 30 dagar efter första användande anmäla detta till ISP.

Under år 2016 har följande antal företag anmält sådant utnyttjande:

EU 001	EU 002	EU 003	EU 004	EU 005	EU 006
21	1	4	2	0	0

Då aktuella företag behöver anmäla utnyttjande enbart en gång redovisas nedan ackumulerat antal anmälningar sedan 2009 (EU 001) samt 2012 (EU 002-006):

EU 001	EU 002	EU 003	EU 004	EU 005	EU 006
143	3	8	5	1	0

Tabell 5 Beviljade exporttillstånd för produkter med dubbla användningsområden (PDA), tillhörande kategori 0 i bilaga 1 till rådets förordning (EG) nr 428/2009, från företag i Sverige (Källa SSM)

På det nukleära området är export utanför EU tillståndspliktig. För flertalet produkter krävs även tillstånd för överföring mellan EU-länder, berörda produkter finns beskrivna i bilaga IV del 2 till rådets förordning (EG) 428/2009. Generella tillstånd får inte användas för dessa produkter. Under 2016 beviljades 42 tillstånd för export eller överföring inom EU

Mottagarland	Antal globala tillstånd	Antal individuella tillstånd	Produktkategori
Argentina		1	0A001
Australien		1	0C001
Finland	1*		0D001, 0E001
Frankrike	1*		0D001, 0E001
Japan	1		0D001, 0E001
Mexiko		1	0A001
Norge		3	0A001, 0C002
Ryssland	1		0E001
Schweiz	1	3	0A001, 0C001, 0C002, 0D001, 0E001
Slovakien	1*		0D001, 0E001
Slovenien	2*		0D001, 0E001
Spanien		3	0A001
Storbritannien	3*		0D001, 0E001
Tjeckien	3*	1	0A001, 0D001, 0E001
Tyskland	1*	6	0A001, 0D001, 0E001
Ukraina		2	0A001, 0C002
USA	5	7	0A001, 0C002, 0D001, 0E001

* två av de beslutade tillstånden berör flera mottagarländer

Tabell 21 Medlemskap i multilaterala exportkontrollregimer år 2016

Skr. 2016/17:114
Bilaga 2

Land	ZC	NSG	AG	MTCR	WA
Argentina	X	X	X	X	X
Australien	X	X	X	X	X
Belgien	X	X	X	X	X
Brasilien	-	X	-	X	-
Bulgarien	X	X	X	X	X
Cypern	-	X	X	-	-
Danmark	X	X	X	X	X
Estland	-	X	X	-	X
Finland	X	X	X	X	X
Frankrike	X	X	X	X	X
Grekland	X	X	X	X	X
Indien	-	-	-	X	-
Irland	X	X	X	X	X
Island	-	X	X	X	-
Italien	X	X	X	X	X
Japan	X	X	X	X	X
Kanada	X	X	X	X	X
Kazakstan	X	X	-	-	-
Kina	X	X	-	-	-
Korea (Rep.)	X	X	X	X	X
Kroatien	X	X	X	-	X
Lettland	-	X	X	-	X
Litauen	-	X	X	-	X
Luxemburg	X	X	X	X	X
Malta	-	X	X	-	X
Mexiko	-	X	X	-	X
Nederländerna	X	X	X	X	X
Norge	X	X	X	X	X
Nya Zeeland	X	X	X	X	X
Polen	X	X	X	X	X
Portugal	X	X	X	X	X
Rumänien	X	X	X	-	X
Ryssland	X	X	-	X	X
Schweiz	X	X	X	X	X
Serbien	-	X	-	-	-
Slovakien	X	X	X	-	X
Slovenien	X	X	X	-	X
Spanien	X	X	X	X	X

Skr. 2016/17:114
Bilaga 2

Land	ZC	NSG	AG	MTCR	WA
Storbritannien	x	x	x	x	x
Sverige	x	x	x	x	x
Sydafrika	x	x	-	x	x
Tjeckien	x	x	x	x	x
Turkiet	x	x	x	x	x
Tyskland	x	x	x	x	x
Ukraina	x	x	x	x	x
Ungern	x	x	x	x	x
USA	x	x	x	x	x
Vitryssland	x	x	-	-	-
Österrike	x	x	x	x	x
TOTALT	39	48	41	35	41

Tabell 7. Beviljade globala tillstånd för permanent export år 2016

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt		
Samtliga länder med undantag av embargoländer/sanktionsländer	21	1C202, 2B352, 3A001, 3A002, 5A002, 5D002, 5A001, 5E001, 6A003, 7A002,	Aluminiumlegering Filterutrustning Elektroniska komponenter Telekomprodukter(informationssäkerhet) IR-kamera Rörelsesensor	428/2009	WA AG
	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
	1	9A117, 9E102	Mellansteg/Adapter Tekniskt bistånd	428/2009	MTCR
	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	36/2012	WA
	3	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
	Algeriet				
	Amerikas Förenta Stater				
	Arabrepubliken Syrien				
	Armenien				

Region/land	Civil slutanvändning				
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	EUF	Regim
Azerbajdzjan	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Bangladesh	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Brasilien	2	1C010, 2E001, 2E002, 2E301, 5A001, 5D002	Kolfiber Teknologiöverföring Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA AG
Burundi	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Canada	1	9A117, 9E102	Mellansteg(adapter) Tekniskt bistånd	428/2009	MTCR
Chile	1	1C010	Kolfiber	428/2009	WA
Demokratiska Republiken Kongo	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Elfenbenskusten	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	Regim
Folkrepubliken Kina	8	2E001,	Teknologiöverföring	WA
		2E002,	Elektroniska komponenter	AG
		2E301,	Telekomprodukter	
		3A001,	(informationssäkerhet	
		3A002,		
		5A001,		
		5A002,		
		5D002		
Grönland	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	WA
		5D002		
Hongkong, Kina	3	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	WA
		5D002		
Indien	7	1C010,	Koifiber	WA
		2E001,	Teknologiöverföring	AG
		2E002,	Filterutrustning	
		2E301,	Elektroniska komponenter	
		3A001,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	
		3A002,		
		3A002,		

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt		
		5A001, 5A002, 5D002			
Irak	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Iran	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	267/2012	WA
Japan	2	2B350, 9A117	Värmeväxlarplåt Mellansteg(adapter)	428/2009	WA AG
Kenya	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Kosovo	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Kuwait	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Libanon	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	Regim
Liberia	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009
		5D002		
Libyen	2	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009
		5D002		
Malaysia	3	3A001,	Elektroniska komponenter Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009
		3A002,		
		5A001,		
		5A002,		
		5D002		
México	2	5A002,	Elektroniska komponenter Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009
		5D002		
Pakistan	3	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009
		5D002		
Qatar	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009
		5D002		

Region/land	Civil slutanvändning				EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt			
Republiken Korea	6	1C010,	Kolfiber	428/2009	WA	
		2B350,	Värmeväxlarplåt			
		5A002,	Telekomprodukter (informationssäkerhet)			
		5D002,	IR-kamera			
		6A003				
Ryska Federationen (Ryssland)	6	3A001,	Elektriska komponenter	428/2009	WA	
		3A002,	Tekniskt bistånd			
		3E001,	Telekomprodukter (informationssäkerhet)			
		5A002,				
		5B001,				
		5B002,				
		5D001,				
		5D002,				
		5E001,				
		5E002				
Singapore	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter (informationssäkerhet)	428/2009	WA	
Sri Lanka	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter (informationssäkerhet)	428/2009	WA	

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	Regim
Sudan	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
Sydafrika	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
Taiwan	3	1C010, 2E001, 2E002, 2E301, 5A002, 5D002	Kolfiber Teknologiöverföring Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA AG
Thailand	2	1C010, 5A002, 5D002	Kolfiber Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
Turkiet	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
Vitryssland	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim	
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt			
Zimbabwe	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA	
Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim	
Samtliga länder med undantag av embargoländer/sanktionsländer	19	2B352, 3A001, 3A002, 5A001, 5E001, 6A003,	Filterutrustning Elektroniska komponenter Telekomprodukter(informationssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA AG	
	2	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA	
	2	5A002, 5D002, 9A117,	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Mellansteg/Adapter Tekniskt bistånd	428/2009	WA MTCR	
	Algeriet	2	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
	Amerikas Förenta Stater	2	5A002, 5D002, 9A117,	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Mellansteg/Adapter Tekniskt bistånd	428/2009	WA MTCR

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt		
		9E102			
Arabrepubliken Syrien	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	36/2012	WA
Argentina	2	1C002, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Armenien	4	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Australien	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Azerbajdzjan	2	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning				EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt			
Bahrain	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor		428/2009	WA
Bangladesh	2	5A002, 5D002, 1C202	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Aluminiumlegering		428/2009	WA
Barbados	1	5A002, 5D002, 7A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor		428/2009	WA
Bosnien-Hercegovina	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor		428/2009	WA
Botswana	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor		428/2009	WA
Brasilien	4	1C010, 1C202, 2E001,	Kolfiber Aluminiumlegering Teknologöverföring		428/2009	WA AG

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt		
Burundi	2E002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)		428/2009	WA
	2E301,	IR-kamera			
	5A001,	Rörelsesensor			
	5D002,				
	7A002				
Canada	1	Telekomprodukter(informationssäkerhet)		428/2009	WA
	5D002				
Chile	2	Telekomprodukter(informationssäkerhet)		428/2009	WA MTCR
	5A002,	Rörelsesensor			
	5D002,	Mellansteg(adapter)			
	7A002,	Tekniskt bistånd			
	9A117, 9E102				
Colombia	3	Kolfiber		428/2009	WA
	1C010,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)			
	5A002,	Rörelsesensor			
	5D002, 7A002				
Colombia	2	Aluminiumlegering		428/2009	WA
	1C202,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)			
	5A002,	Rörelsesensor			
	5D002, 7A002,				

Region/land	Civil slutanvändning				
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	EUF	Regim
Costa Rica	2	1C202,	Aluminiumlegering	428/2009	WA
		5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)		
		5D002,	Rörelsesensor		
		7A002			
Demokratiska Republiken Kongo	2	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
		5D002			
Dominikanska Republiken	2	1C202,	Aluminiumlegering	428/2009	WA
		5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)		
		5D002,	Rörelsesensor		
		7A002			
Ecuador	2	1C202,	Aluminiumlegering	428/2009	WA
		5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)		
		5D002,	Rörelsesensor		
		7A002			
Egypten	2	1C202,	Aluminiumlegering	428/2009	WA
		5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)		
		5D002,	Rörelsesensor		
		7A002			
El Salvador	2	1C202,	Aluminiumlegering	428/2009	WA
		5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)		

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt		
Elfenbenskusten		5D002, 7A002	Rörelsesensor		
	3	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Fiji	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
	2	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
		11	2E001, 2E002, 3A001, 3A002, 5A001, 5A002, 5D002, 7A002	Filterutrustning Elektroniska komponenter Telekomprodukter (informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009
Folkrepubliken Kina					

Region/land	Civil slutanvändning				EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt			
Franska Polynesien	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA	
		5D002,	Rörelsesensor			
		7A002				
Förenade Arabemiraten	2	1C202,	Aluminiumlegering	428/2009	WA	
		5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)			
		5D002,	Rörelsesensor			
		7A002				
Georgien	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA	
		5D002,	Rörelsesensor			
		7A002				
Grönland	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA	
		5D002				
Guatemala	2	1C202,	Aluminiumlegering	428/2009	WA	
		5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)			
		5D002,	Rörelsesensor			
		7A002				
Guyana	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA	
		5D002,	Rörelsesensor			
		7A002				
Honduras	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA	

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	Regim
		5D002, 7A002	Rörelsesensor	
Hongkong, Kina	4	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Indien	11	1C010, 1C202, 2E001, 2E002, 2E301, 3A001, 3A002, 5A001, 5A002, 5D002, 7A002,	Kolfiber Aluminiumlegering Teknologiöverföring Filterutrustning Elektroniska komponenter Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA AG
Indonesien	2	1C202, 5A002, 5D002,	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	EUF Regim
		7A002		
Irak	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
Iran	4	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	267/2012 WA
Island	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Israel	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Jamaica	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Japan	3	2B350, 5A002, 5D002,	Värmeväxlarplåt Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt		
		7A002, 9A117	Mellansteg(adapter)		
Jordanien	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Kambodja	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Kazakstan	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Kenya	3	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Kosovo	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Kroatien	2	1C202, 5A002,	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning				
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	EUF	Regim
		5D002, 7A002	Rörelsesensor		
Kuwait	3	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Libanon	4	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Liberia	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA
Libyen	3	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Liechtenstein	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Macau	1	5A002, 5D002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	Regim
Makedonien (FYROM)	1	7A002		
		5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
		5D002,	Rörelsesensor	
		7A002		
Malaysia	4	3A001,	Elektroniska komponenter	428/2009 WA
		3A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	
		5A001,	Rörelsesensor	
		5A002,		
		5D002,		
		7A002		
Maldiverna	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
		5D002,	Rörelsesensor	
		7A002		
Marocko	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
		5D002,	Rörelsesensor	
		7A002		
Mauritius	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
		5D002,	Rörelsesensor	
		7A002		

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt		
México	4	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Elektroniska komponenter Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Moldavien	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Montenegro	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Nepal	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Nicaragua	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Nya Kaledonien	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Nya Zeeland	1	5A002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	Regim
		5D002, 7A002	Rörelsesensor	
Pakistan	3	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
Paraguay	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Peru	2	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Qatar	2	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Republiken Korea	8	1C010, 1C202, 2B350, 5A002,	Kolfiber Aluminiumlegering Värmeväxlarplåt Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA AG

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim	
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt			
Ryska Federationen (Ryssland)	5D002, 6A003, 7A002	IR-kamera Rörelsesensor		428/2009	WA MTCR	
	10	3A001, 3A002, 3E001, 5A002, 5B001, 5B002, 5D001, 5D002, 5E001, 5E002, 9E102	Elektriska komponenter Tekniskt bistånd Telekomprodukter(informationssäkerhet)			
	Saudiarabien	2	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
		1	5A002, 5D002,	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
	Schweiz					

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	Regim
		7A002		
Serbien	2	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Singapore	2	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Sri Lanka	3	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Sudan	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
Sydafrika	4	1C202, 5A002, 5D002,	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) IR-kamera	428/2009 WA

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	EUF Regim
Sydsudan		6A003, 7A002	Rörelsesensor	
	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA
Taiwan	5	1C010, 1C202, 2E001, 2E002, 2E301, 5A002, 5D002, 7A002	Kolfiber Aluminiumlegering Teknologiöverföring Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA AG
	4	1C010, 1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Kolfiber Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA

Region/land	Civil slutanvändning			EUF	Regim
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt		
Trinidad och Tobago	1	1C202	Aluminiumlegering	428/2009	WA
Tunisien	2	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Turkiet	5	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Turkmenistan	2	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Ukraina	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA
Uruguay	2	1C202, 5A002, 5D002,	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning			
	Antal tillstånd	Produktkategori	Produkt	Regim
		7A002		
Venezuela	2	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Vietnam	1	5A002	Telekommunikationsprodukter (informationssäkerhet)	428/2009 WA
Vitryssland	3	1C202, 5A002, 5D002, 7A002	Aluminiumlegering Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Yemen	1	5A002, 5D002, 7A002	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Rörelsesensor	428/2009 WA
Zimbabwe	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009 WA

Tabell 8. Beviljade individuella tillstånd för permanent export år 2016

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUR	Regim
Afghanistan	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Algeriet	8	2B350,3A2 25,5A002, 5D002,6A0 03	Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA					
Amerikas Förenta Stater	1	1C010	Kolfiber	428/2009	WA					
Argentina	7	2B230, 2B350,2B3 52, 3A001, 3A225,5A0 02,5D002	Värmeväxlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) Frekvensomvandlare Bioreaktor	428/2009	WA NSG AG					
Armenien	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
Bahrain	1	1A004	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA	1	5A002, 5D002	Telekommunikationsprodukter (informationssäkerhet)	428/2009	WA
Bangladesh	3	5A002,5D0 02	Telekomprodukter	428/2009	WA					
Bhutan	1	5A002 5D002	Telekomprodukter	428/2009	WA					
Bolivia	1	5A002	USB-adapter	428/2009	WA					
Bosnien- Hercegovina	2	3A225, 5A002	Frekvensomvandlare Telekomprodukter	428/2009	WA NSG					
Botswana	1	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Brasilien	58	1A004, 1C010, 2B350, 3A225, 5A002,	Kemskyddsdräkt Kolfiber Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information	428/2009	WA NSG AG	1	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		5D002	ssäkerhet)							
Chile	14	1A004, 2B350, 3A225,	Kemskyddsdräkt Värmeväxlare Frekvensomvandlare	428/2009	WA NSG AG					
Colombia	13	2B350, 3A225, 5A002,5D0 02, 9A012	Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) UAV	428/2009	WA AG NSG					
Costa Rica	1	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Curacao	1	5A002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Demokratiska Republiken Kongo	2	2B350,5A0 02	Värmeväxlarpåt Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	AG WA					
Dominikanska republiken	4	3A225,5A0 02	Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	NSG WA					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
Ecuador	4	2B350,	Värmeväxlarplåt	428/2009	NSG					
		3A225	Frekvensomvandlare		AG					
Egypten	15	3A225,5A0	Frekvensomvandlare	428/2009	WA					
		02,5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)		NSG					
El Salvador	2	3A225,5A0	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
		02,5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)		WA					
Elfenbenskusten	2	5A002,5D0	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
		02								
Etiopien	6	5A002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Filippinerna	4	1A004,2B3	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA					
		50,5A002	Membranpump		AG					
			Telekomprodukter(information ssäkerhet)							
Folkrepubliken Kina	214	1A004,	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA					
		1C002,	Titanpulver		NSG					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		1C010,	Kolfiber		AG					
		2B001,	Teknologioverföring		MTCR					
		2B004,	Isostatpress							
		2B104,	Tryckgivare							
		2B204,	Värmeväxlare							
		2B350,	Frekvensomvandlare							
		2B352,	Bioreaktor							
		2D002,	Elektronikkort							
		2E001,	Datainsamlingskort							
		2E002,	Lågbrusförstärkare							
		2E301,	Telekomprodukter(information							
		3A001,	ssäkerhet)							
		3A002,	IR-kamera							
		3A225,	Lasrar							
		3C005,	Radarsensor							
		5A002,	Teknologioverföring							
		5A101,	Integrerade kretsar							
		6A003,								
		6A008								
Förenade	28	1A004,	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA	12	5A002,5D0	Telekomprodukter(information	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
Arabemiraten	1C010,		Kolfiber		NSG		02,	ssäkerhet)		
	2B350,		Pumpar		AG			IR-kamera		
	3A225,		Värmeväxlarplåt				6A003,			
	3C005,		Substrat							
	5A002,		Telekomprodukter(information							
	5D002,		ssäkerhet)							
	6A003,		IR-kamera							
	9A012,		UAV							
	9D004									
Ghana	2	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Guinea	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Hongkong, Kina	13	2B352,5A0 02,5D002, 6A003,	Hålfiber Telekomprodukter(information ssäkerhet) Kameragimbäl	428/2009	AG WA					
Indien	37	1A004,2B0	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA NSG	1	5A002,5D0	Telekomprodukter	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		01,	Slipmaskin		AG					
		2B003,2B0	Optisk multimeter				02			
		06,2B201,	Bioreaktor							
		2B204,	Värmeväxlarplåt							
		2B350,	Teknologioverföring							
		2B352,	Frekvensomvandlare							
		2E001,	Telekomprodukter(information							
		3A225,	ssäkerhet)							
		5A002,	IR-kamera							
		5D002,								
		6A003,6A0								
		08								
Indonesien	21	2B230,	Trycktransmitter	428/2009	WA					
		2B350,	Värmeväxlarplåt		NSG					
		3A225,	Ventiler		AG					
		5A002,	Frekvensomvandlare							
		5D002,	Telekomprodukter(information							
		6A003	ssäkerhet)							
			IR-kamera							

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
Irak	4	2B350,	Värmeväxlare	428/2009	WA					
		5A002,	Telekomprodukter(information							
		5D002	ssäkerhet)							
Iran	277	II.A1.003,	Frekvensomvandlare	267/2012	Sankti					
		II.A2.007,	Värmeväxlare		oner					
		II.A2.009,	Pumpar							
		II.A2.015,	Telekomprodukter(information							
		III.A1.003,	ssäkerhet)							
		III.A2.009,								
		III.A2.010,								
		5A002,								
		5D002								
Island	10	5A002,	Telekomprodukter(information	428/2009	WA					
		5D002	ssäkerhet)							
Israel	42	IA004,IC0	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA					
		0Z,	Titanpulver		NSG					
		2B350,	Värmeväxlarplåt		AG					
		2B352,	Pumpar							
		3A001,	Hålfiber							

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		3A225, 6A003	Mikroprocessor IR-kamera							
Japan	2	2B350,3C0 01	Värmeväxlarplåt Kiselskivor	428/2009	AG WA					
Jordanien	15	2B350,3A2 25, 5A002, 5D002	Värmeväxlarplåt Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	AG NSG WA	4	5A002, 5D002,5E0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)		WA
Kazakstan	3	3A225, 5D002	Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	NSG WA					
Kosovo	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Kuba	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Kuwait	3	2B350, 3A225,	Värmeväxlare Frekvensomvandlare	428/2009	AG NSG					
Libanon	13	5A002,	Telekomprodukter(information	428/2009	WA	2	5A002,5D0	Telekomprodukter(information	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till-stånd	Produkt-kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till-stånd	Produkt-kategori	Produkt	EUR	Regim
		5D002,6A0 03	ssäkerhet) IR-kamera				02	ssäkerhet)		
Libyen	2	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Makedonien (FYROM)	1	2B350	Värmeväxlare	428/2009	AG					
Malaysia	17	1A004,2B0 01,2B230, 2B350, 3A225, 5A002,5D0 02, 6A003	Kemskyddsdräkt Slipmaskin Trycktransmitter Pumpar Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA NSG AG	2	6A003,6A0 08	IR-kamera Radar	428/2009	WA
Mali	2	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Marocko	7	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA	1	6A003	IR-kamera	428/2009	WA
Mexico	32	1A004,2B0	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA					

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		01,	Slipmaskin		NSG					
		2B350,	Värmeväxlare		AG					
		3A225,	Frekvensomvandlare							
		5A002,5D0	Telekomprodukter(information							
		02	ssäkerhet)							
			UAV							
		9A012								
Moldavien	4	5A002,	Telekomprodukter(information	428/2009	WA					
		5D002	ssäkerhet)							
Monaco	1	2B350	Värmeväxlarplåt	428/2009	AG					
Myanmar (Burma)	3	5A002,	Telekomprodukter(information	428/2009	WA					
		5D002,9A0	ssäkerhet)							
		01	Delar till flygplansmotor							
Namibia	2	2B350,3A2	Värmeväxlare	428/2009	AG					
		28	Transistor		NSG					
Nederländerna	1	6A003	IR-kamera	428/2009	WA					
Nepal	1	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Nicaragua	2	1A004,3A2	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA					
		25	Frekvensomvandlare		NSG					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUR	Regim
Niger	1	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Nigeria	6	2B350, 3A225,5A0 02	Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter	428/2009	AG NSG WA					
Oman	7	2B350, 5A002, 5D002,6A0 03	Värmeväxlarplåt Pumpar Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA AG	7	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA
Pakistan	12	1C010, 2B350,3A2 25, 5A002, 5D002	Kolfiber Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA AG NSG	1	1C210	Kolfiber	428/2009	WA
Panama	1	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Papua Nya Guinea	1	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Peru	3	1A004,	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA					

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		3A225,5A0 02, 5D002	Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)		NSG					
Qatar	11	1C002, 2B350, 5A002,5D0 02, 6A003	Titanpulver Värmeväxlarplåt Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA AG					
Republiken Korea	44	1C002, 1C010, 2B001, 2B350, 2B352, 3A001, 3A225, 5A002, 6A002, 6A003, 6A008, 9A012	Titanpulver Kolfiber Verktygsmaskin Värmeväxlarplåt, Bioreaktor Mikroprocessor Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera Radarsensor UAV	428/2009	WA NSG AG					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
Rwanda	2	3A225, 5A002, 5D002,	Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	NSG WA					
Ryska Federationen (Ryssland)	95	Catch all 1A004, 2B104, 2B230, 2B350, 2B352, 3A001, 3A225, 5A002, 5D002, 6A003, 9E102,9A1 17	Plåtpress Kemskyddsdräkt Titanpulver Isostatpress Trycktransmitter Värmeväxlare Bioreaktor Mikroprocessor Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera Tekniskt bistånd Mellansteg/adapter	428/2009	WA NSG AG MTCR					
Saudiarabien	26	2B350, 3A225,	Värmeväxlare Pumpar	428/2009	WA NSG					

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		5A002, 5D002	Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)		AG					
S:t Helena, Guadeloupe	1	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Schweiz	1	2B350	Värmeväxlare	428/2009	AG					
Serbien	5	2A101,2B0 07, 3A225, 5A002,6D0 03	Högprecisionslager 3D-scanner Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA NSG					
Sierra Leone	1	5A002,5D0 02	Flugledningssystem Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Singapore	20	1A004, 1C002, 2B350, 2B352, 5A002,	Kemskyddsdräkt Titanpulver Värmeväxlarplåt Bioreaktor Telekomprodukter(information	428/2009	WA AG	1	5A002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning				
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	Regim
		5D002, 6A008	ssäkerhet) Radarsensor						
Sudan	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA				
Sydafrika	14	2B350, 3A225, 5A002, 5D002, 6A003	Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA NSG AG				
Sydsudan	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA				
Taiwan	35	1A004, 1C010,1C0 02, 2B104, 2B350, 2B352, 3A225,	Kenskyddsdräkt Kolfiber Titanpulver Isostatpress Värmeväxlarplåt Hålfiber Frekvensomvandlare	428/2009	WA NSG AG MTCR				

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		3C005,4A0	Substrat							
		01,	Dator							
		5A002,5D0	Telekomprodukter(information							
		02,6A008	ssäkerhet)							
			Radarsensor							
Thailand	27	1A004,	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA					
		1C010,	Kolfiber		NSG					
		2B350,	Värmeväxlare Pumpar		AG					
		3A225	Frekvensomvandlare							
		3A225,	Telekomprodukter(information							
		5A002,	ssäkerhet)							
		5D002								
Trinidad och Tobago	3	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Tunisien	13	3A225,	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
		5A002,5D0	Telekomprodukter(information		WA					
		02	ssäkerhet)							
Turkiet	34	2B001,2B3	Verktygsmaskiner	428/2009	WA					
		50,3C001,	Värmeväxlarplåt		NSG					
		3C005,			AG					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning				
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	Regim
		3A225, 5A002, 5D002, 6A003, 9A012	Frekvensomvandlare Substrat Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera UAV						
Turkmenistan	1	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA				
Turks och Caicosöarna	1	5A002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA				
Uganda	4	3A225,5A0 02,5D002, 6A003	Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	NSG WA				
Ukraina	17	1C002,2B0 04, 2B350, 3A225, 5D002, 6A003	Titanpulver Isostatpress Värmeväxlarplåt Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA NSG AG				

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUJ	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
			IR-kamera							
Uruguay	2	6A003, 6A008	IR-kamera Radar		WA					
Uzbekistan	2	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Vietnam	9	1A004, 2B350, 2B352,3A2 25	Kemskyddsdräkt Pumpar Hålfiber Frekvensomvandlare	428/2009	WA AG NSG					
		5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)							
Vitryssland	2	1A004, 5A002,5D0 02	Kemskyddsdräkt Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Zambia	1	6A003	IR-kamera	428/2009	WA					
Region/land		Civil slutanvändning					Militär slutanvändning			

	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EIF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
Afghanistan	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Algeriet	8	2B350,3A2 25,5A002, 5D002,6A0 03	Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Amerikas Förenta Stater	1	1C010	Kolfiber	428/2009	WA					
Argentina	7	2B230, 2B350,2B3 52, 3A001, 3A225,5A0 02,5D002	Värmeväxlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) Frekvensomvandlare Bioreaktor	428/2009	WA NSG AG					
Armenien	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Bahrain	1	1A004	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA	1	5A002, 5D002	Telekommunikationsprodukter (informationssäkerhet)	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
Bangladesh	3	5A002,5D0 02	Telekomprodukter	428/2009	WA					
Bhutan	1	5A002 5D002	Telekomprodukter	428/2009	WA					
Bolivia	1	5A002	USB-adapter	428/2009	WA					
Bosnien- Hercegovina	2	3A225, 5A002	Frekvensomvandlare Telekomprodukter	428/2009	WA NSG					
Botswana	1	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Brasilien	58	1A004, 1C010, 2B350, 3A225, 5A002, 5D002	Kemskyddsdräkt Kolfiber Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA NSG AG	1	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA
Chile	14	1A004,	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		2B350, 3A225,	Värmeväxlare Frekvensomvandlare		NSG AG					
Colombia	13	2B350, 3A225,	Värmeväxlare Frekvensomvandlare	428/2009	WA AG NSG					
		5A002,5D0 02, 9A012	Telekomprodukter(information ssäkerhet) UAV							
Costa Rica	1	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Curaçao	1	5A002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Demokratiska Republiken Kongo	2	2B350,5A0 02	Värmeväxlarpåt Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	AG WA					
Dominikanska republiken	4	3A225,5A0 02	Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	NSG WA					
Ecuador	4	2B350, 3A225	Värmeväxlarpåt Frekvensomvandlare	428/2009	NSG AG					
Egypten	15	3A225,5A0	Frekvensomvandlare	428/2009	WA					

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUJ	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		02,5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)		NSG					
El Salvador	2	3A225,5A0 02,5D002	Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	NSG WA					
Elfenbenskusten	1	5A002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Etiopien	6	5A002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Filippinerna	4	1A004,2B3 50,5A002	Kemskyddsdräkt Membranpump Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA AG					
Folkrepubliken Kina	213	1A004, 1C002, 1C010, 2B001, 2B004,	Kemskyddsdräkt Titanpulver Kolfiber Isostatpress Tryckgivare	428/2009	WA NSG AG MTCR					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		2B104,	Värmeväxlare							
		2B204,	Frekvensomvandlare							
		2B350,	Bioreaktor							
		2B352,	Elektronikkort							
		2D002,	Datainsamlingskort							
		3A001,	Lågbrusförstärkare							
		3A002,	Telekomprodukter(information							
		3A225,	ssäkerhet)							
		3C005,	IR-kamera							
		5A002,	Lasrar							
		5A101,	Radarsensor							
		6A003,	Teknologiöverföring							
		6A008	Integrerade kretsar							
Förenade Arabemiraten	28	1A004,	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA	12	5A002.5D0	Telekomprodukter(information	428/2009	WA
		1C010,	Kolfiber		NSG		02,	ssäkerhet)		
		2B350,	Pumpar		AG			IR-kamera		
		3A225,	Värmeväxlarplåt				6A003,			
		3C005,	Substrat							
		5A002,	Telekomprodukter(information							
		5D002,	ssäkerhet)							

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUR	Regim
		6A003, 9A012, 9D004	IR-kamera UAV							
Ghana	2	5A002,5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA					
Guinea	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA					
Hongkong, Kina	13	2B352,5A002,5D002, 6A003,	Hålfiber Telekomprodukter(informationssäkerhet) Kameragimbäl	428/2009	AG WA					
Indien	35	1A004,2B001, 2B003,2B006,2B201, 2B204, 2B350, 2B352, 3A225,	Kemskyddsdräkt Slipmaskin Optisk multimeter Bioreaktor Värmeväxlarplåt Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information)	428/2009	WA NSG AG	1	5A002,5D002	Telekomprodukter	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		5A002, 5D002, 6A003,6A0 08	ssäkerhet) IR-kamera							
Indonesien	21	2B230, 2B350, 3A225, 5A002, 5D002, 6A003	Trycktransmitter Värmeväxlarplåt Ventiler Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA NSG AG					
Irak	4	2B350, 5A002, 5D002	Värmeväxlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Iran	275	II.A1.003, II.A2.007, II.A2.009, II.A2.015, III.A1.003,	Frekvensomvandlare Värmeväxlare Pumpar Telekomprodukter(information ssäkerhet)	267/2012	Sankti oner					

Region/land	Civil slutanvändning			Militär slutanvändning						
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		III.A2.009, III.A2.010								
Island	10	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Israel	42	1A004,1C0 02, 2B350, 2B352, 3A001, 3A225, 6A003	Kemskyddsdräkt Titanpulver Värmeväxlarplåt Pumpar Hålfiber Mikroprocessor IR-kamera	428/2009	WA NSG AG					
Japan	2	2B350,3C0 01	Värmeväxlarplåt Kiselskivor	428/2009	AG WA					
Jordanien	15	2B350,3A2 25, 5A002, 5D002	Värmeväxlarplåt Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	AG NSG WA	4	5A002, 5D002,5E0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)		WA
Kazakstan	3	3A225,	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)		WA					
Kosovo	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Kuba	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Kuwait	3	2B350, 3A225,	Värmeväxlare Frekvensomvandlare	428/2009	AG NSG					
Libanon	10	5A002, 5D002,6A0 03	Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA	2	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA
Libyen	2	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Makedonien (FYROM)	1	2B350	Värmeväxlare	428/2009	AG					
Malaysia	17	1A004,2B0 01,2B230, 2B350, 3A225,	Kenskyddsdräkt Slipmaskin Trycktransmitter Pumpar	428/2009	WA NSG AG	2	6A003,6A0 08	IR-kamera Radar	428/2009	WA

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUR	Regim
		5A002,5D0	Frekvensomvandlare							
		02,	Telekomprodukter(information							
			ssäkerhet)							
		6A003	IR-kamera							
Mali	2	5A002,5D0	Telekomprodukter(information	428/2009	WA					
		02	ssäkerhet)							
Marocko	7	5A002,	Telekomprodukter(information	428/2009	WA	1	6A003	IR-kamera	428/2009	WA
		5D002	ssäkerhet)							
Mexico	32	1A004,2B0	Kemskyddsdräkt	428/2009	WA					
		01,	Slipmaskin		NSG					
		2B350,	Värmeväxlare		AG					
		3A225,	Frekvensomvandlare							
		5A002,5D0	Telekomprodukter(information							
		02	ssäkerhet)							
			UAV							
		9A012								
Moldavien	4	5A002,	Telekomprodukter(information	428/2009	WA					
		5D002	ssäkerhet)							
Monaco	1	2B350	Värmeväxlarplåt	428/2009	AG					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUR	Regim
			IR-kamera							
Pakistan	12	1C010, 2B350,3A2 25, 5A002, 5D002	Kolfiber Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA AG NSG	1	1C210	Kolfiber	428/2009	WA
Panama	1	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Papua Nya Guinea	1	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Peru	3	1A004, 3A225,5A0 02, 5D002	Kemskyddsdräkt Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA NSG					
Qatar	11	1C002, 2B350, 5A002,5D0 02, 6A003	Titanpulver Värmeväxlarpåt Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA AG					
Republiken Korea	44	1C002,	Titanpulver	428/2009	WA					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning				
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	Regim
		1C010,	Kolfiber						
		2B001,	Verktygsmaskin						NSG
		2B350,	Värmeväxlarplåt, Bioreaktor						AG
		2B352,	Mikroprocessor						
		3A001,	Frekvensomvandlare						
		3A225,	Telekomprodukter(information						
		5A002,	ssäkerhet)						
		6A002,	IR-kamera						
		6A003,	Radarsensor						
		6A008,	UAV						
		9A012							
Rwanda	2	3A225,	Frekvensomvandlare			428/2009			NSG
		5A002,	Telekomprodukter(information						WA
		5D002,	ssäkerhet)						
Ryska Federationen (Ryssland)	93	Catch all	Plåtpress			428/2009			WA
		1A004,	Kemskyddsdräkt						NSG
		2B104,	Titanpulver						AG
		2B230,	Isostatpress						MTCR
		2B350,	Trycktransmitter						

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning				
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	Regim
		2B352,	Värmeväxlare						
		3A001,	Bioreaktor						
		3A225,	Mikroprocessor						
		5A002,	Frekvensomvandlare						
		5D002,	Telekomprodukter(information						
		6A003,9A1	ssäkerhet)						
		17	IR-kamera						
			Mellansteg/adapter						
Saudi arabien	26	2B350,	Värmeväxlare	428/2009	WA				
		3A225,	Pumpar		NSG				
		5A002,	Frekvensomvandlare		AG				
		5D002	Telekomprodukter(information						
			ssäkerhet)						
S:t Helena, Guadeloupe	1	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG				
Schweiz	1	2B350	Värmeväxlare	428/2009	AG				
Serbien	5	2A101,2B0	Högprecisionslager	428/2009	WA				
		07,	3D-scanner		NSG				
		3A225,	Frekvensomvandlare						
		5A002,6D0							

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till-stånd	Produkt-kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till-stånd	Produkt-kategori	Produkt	EUR	Regim
	03		Telekomprodukter(information ssäkerhet)							
			Flygledningssystem							
Sierra Leone	1	5A002,5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Singapore	20	1A004, 1C002, 2B350, 2B352, 5A002, 5D002, 6A008	Kemskyddsdräkt Titanpulver Värmeväxlarplåt Bioreaktor Telekomprodukter(information ssäkerhet) Radarsensor	428/2009	WA AG	1	5A002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA
Sudan	2	5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Sydafrika	14	2B350, 3A225, 5A002, 5D002,	Värmeväxlare Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA NSG AG					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUJ	Regim	Antal tillstånd	Produkt-kategori	Produkt	EUR	Regim
	6A003									
Sydsudan	1	5A002, 5D002	Telekomprodukter(informationssäkerhet)	428/2009	WA					
Taiwan	35	1A004, 1C010,1C002,	Kemskyddsdräkt Kolfiber Titanpulver	428/2009	WA					NSG AG MTCR
		2B104, 2B350, 2B352,	Isostatpress Värmeväxlarplåt Hålfiber							
		3A225, 3C005,4A001,	Frekvensomvandlare Substrat Dator							
		5A002,5D002,6A008	Telekomprodukter(informationssäkerhet) Radarsensor							
Thailand	27	1A004, 1C010, 2B350, 3A225	Kemskyddsdräkt Kolfiber Värmeväxlare Pumpar Frekvensomvandlare	428/2009	WA					NSG AG

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning					
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUR	Regim
		3A225, 5A002, 5D002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)							
Trinidad och Tobago	3	3A225	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					
Tunisien	13	3A225, 5A002,5D0 02	Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	NSG WA					
Turkiet	34	2B001,2B3 50,3C001, 3C005, 3A225, 5A002, 5D002, 6A003, 9A012	Verktygsmaskiner Värmeväxlarplåt Frekvensomvandlare Substrat Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera UAV	428/2009	WA NSG AG					
Turks och Caicosöarna	1	5A002	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA					
Uganda	4	3A225,5A0 02,5D002,	Frekvensomvandlare	428/2009	NSG					

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning				
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	Regim
	6A003	Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera			WA				
Ukraina	17	1C002,2B0 04, 2B350, 3A225, 5D002, 6A003	Titanpulver Isostatpress Värmeväxlarplåt Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information ssäkerhet) IR-kamera	428/2009	WA NSG AG				
Uruguay	2	6A003, 6A008	IR-kamera Radar		WA				
Uzbekistan	2	5A002,5D0 02	Telekomprodukter(information ssäkerhet)	428/2009	WA				
Vietnam	9	1A004, 2B350, 2B352,3A2 25 5A002, 5D002	Kemskyddsdräkt Pumpar Hålfiber Frekvensomvandlare Telekomprodukter(information)	428/2009	WA AG NSG				

Region/land	Civil slutanvändning				Militär slutanvändning				
	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	EUF	Regim	Antal till- stånd	Produkt- kategori	Produkt	Regim
Vitryssland	2	1A004, 5D002	ssäkerhet) Kenskyddsdräkt	428/2009	WA				
			Telekomprodukter(information ssäkerhet)						
Zambia	1	6A003	IR-kamera	428/2009	WA				

Lagen om krigsmateriel

Lagen (1992:1300) om krigsmateriel gäller dels materiel som är utformad för militärt bruk och som enligt regeringens föreskrifter utgör krigsmateriel, dels tekniskt stöd avseende sådan krigsmateriel. I förordningen (1992:1303) om krigsmateriel har regeringen närmare angivit vad som ska omfattas av lagens bestämmelser. Vad som utgör krigsmateriel enligt förordningen överensstämmer med EU:s gemensamma militära förteckning, med tre nationella tillägg. Därtill görs en indelning i krigsmateriel för strid och övrig krigsmateriel. Med krigsmateriel för strid avses materiel med en förstörelsebringande verkan, inklusive sikten för sådan materiel och materiel för eldledning. Som övrig krigsmateriel räknas vissa delar och komponenter till krigsmateriel för strid samt materiel som inte har direkt förstörelsebringande verkan i en stridsituation.

Enligt lagen om krigsmateriel gäller generella förbud mot tillverkning, tillhandahållande och utförsel av krigsmateriel samt för lämnande av tekniskt bistånd till någon utanför landet. För dessa verksamheter kan emellertid tillstånd beviljas.

Tillverkning definieras som framställning av sådan materiel eller delar därav som utgör krigsmateriel. Med tillhandahållande förstås i lagen försäljning, upplåtelse, utbudande mot vederlag, lån, gåva och förmedling. Svenska myndigheter, svenska företag samt personer som är bosatta eller stadigvarande vistas i Sverige får inte heller utomlands bedriva verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel eller i ett enskilt fall till någon i utlandet tillhandahålla krigsmateriel som finns i utlandet. Även avtal som innebär upplåtelse eller överlåtelse av tillverkningsrätt till någon i utlandet och avtal om att tillsammans med annan i utlandet utveckla krigsmateriel kräver tillstånd. Vidare krävs tillstånd, med vissa undantag, för att bedriva militärt inriktad utbildning.

För utförsel och lämnande av tekniskt bistånd finns tre olika sorters tillstånd; individuella, globala och generella. Individuella tillstånd avser en utförsel (som dock kan bestå av flera leveranser) till en mottagare. Ett globalt tillstånd ger en leverantör rätt att till en eller flera mottagare eller kategorier av mottagare i ett eller flera andra länder föra ut sådan krigsmateriel eller lämna sådant tekniskt bistånd som specificeras i tillståndet. Ett generellt tillstånd innebär att en leverantör direkt, utan att ansöka om tillstånd, kan föra ut sådan krigsmateriel eller lämna sådant tekniskt bistånd som specificeras i tillståndet. Inspektionen för strategiska produkter (ISP) har meddelat flera olika föreskrifter om generella tillstånd. Ett generellt tillstånd är således ett normbeslut som riktar sig till samtliga leverantörer som uppfyller de villkor som anges i tillståndet.

Från och med den 1 februari 1996 prövas frågor om tillstånd enligt lagen om krigsmateriel i första hand av ISP, utom i sådana fall där ett ärende bedöms vara av principiell betydelse eller annars av särskild vikt. Ärendet ska i sådant fall överlämnas till regeringen för avgörande.

Samråd ska ske med exportkontrollrådet innan beslut fattas i viktigare ärenden.

Den som har tillstånd att tillverka och tillhandahålla krigsmateriel står under tillsyn av ISP.

Lagen om krigsmateriel innehåller vidare ansvarsbestämmelser för den som bryter mot bestämmelserna i lagen.

I rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av produkter och teknik med dubbla användningsområden finns i vissa fall krav på exporttillstånd för produkter som inte ingår i begreppet krigsmateriel, men som hör samman med exporterad krigsmateriel.

Svenska riktlinjer för krigsmaterielexport och annan utlandssamverkan

Enligt 1 § andra stycket lagen om krigsmateriel får tillstånd enligt lagen lämnas endast om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik. De närmare principerna för prövningen har lagts fast i regeringens praxis och kommit till uttryck i regeringens riktlinjer för krigsmaterielexport och annan utlandssamverkan som riksdagen godkänt (jfr prop. 1991/92:174 s. 41 f., prop. 1995/96:31 s. 23 f. och bet. 1992/93:UU1). Se riktlinjerna i fulltext nedan.

Övergripande kriterier och bedömningskriterier

Riktlinjerna uttolkas med brett parlamentariskt stöd och är vägledande för ISP vid prövningen av ärenden om tillstånd enligt lagen och förordningen om krigsmateriel.

Vid sidan av själva riktlinjerna beaktas också internationella åtaganden som Sverige har gjort och är bundna av. Det handlar i första rummet om EU:s gemensamma ståndpunkt (2008/944/GUSP) samt vapenexport och artiklarna 6 och 7 i FN:s vapenhandelsfördrag (*Arms Trade Treaty*, ATT), men kan även avse andra förpliktelser, t.ex. att inte exportera personminor enligt Ottawakonventionen.

Riktlinjerna är försedda med två övergripande kriterier för när tillstånd enligt lagen kan lämnas, nämligen dels att utlandssamverkan behövs för att tillgodose det svenska försvarets behov av materiel eller kunskande eller i övrigt är säkerhetspolitiskt önskvärd, dels att samverkan inte står i strid med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik. Dessa övergripande kriterier kan anses utgöra en precisering av 1 § andra stycket lagen om krigsmateriel.

I riktlinjerna preciseras också de faktorer som bör beaktas i samband med prövningen av ett enskilt ärende. Ett grundkrav är att alla för ärendet betydelsefulla omständigheter ska beaktas, oavsett om de uttryckligen anges i riktlinjerna eller ej. Dessa bedömningskriterier tillämpas också på samverkan med person eller företag i utlandet avseende utveckling eller tillverkning av krigsmateriel.

Riktlinjerna framhåller särskilt den vikt som vid den utrikespolitiska bedömningen av varje utförelseärende ska fästas vid respekten för mänskliga rättigheter i mottagarlandet. Situationen i mottagarlandet vad gäller mänskliga rättigheter ska alltid vägas in, även i de fall då det är

Ovillkorliga hinder för export

Riktlinjerna anger tre typer av ovillkorliga hinder som, om de inträffar, anses omöjliggöra export. De tre är; beslut av FN:s säkerhetsråd, internationella överenskommelser som Sverige biträtt (t.ex. EU-sanktioner) samt exportstopp som påbjuds enligt de folkrättsliga reglerna om export från neutral stat under krig.

Krigsmateriel för strid och övrig krigsmateriel

Krigsmaterielbegreppet breddades år 1993 till att även omfatta viss materiel med civil eller delvis civil användning. Utvidgningen av begreppet ledde till att export som tidigare varit oreglerad kom att bli föremål för politisk prövning och inkluderas i krigsmaterielexportstatistiken. Breddningen åtföljdes av en indelning av krigsmateriel i två kategorier för vilka uppställts delvis olika riktlinjer för utförsel.

För kategorin krigsmateriel för strid (KS) gäller att tillstånd till export inte bör ges till en stat som befinner sig i väpnad konflikt med annan stat, en stat som är invecklad i internationell konflikt som kan befaras leda till väpnad konflikt eller en stat som har inre väpnade oroligheter. Ett tillstånd bör återkallas om den mottagande staten kommer i väpnad konflikt eller inre väpnade oroligheter. Ett återkallande av tillstånd kan emellertid underlåtas om det är förenligt med folkrätten och målen och principerna för den svenska utrikespolitiken. Utförseltillstånd bör heller inte ges till en stat där det förekommer omfattande och grova kränkningar av mänskliga rättigheter. Detta är samma krav som tillämpades före år 1993, med den skillnaden att förekomsten av kränkningar av de mänskliga rättigheterna tidigare endast behövde beaktas om materielen i sig kunde användas för att kränka de mänskliga rättigheterna. För utförsel av övrig krigsmateriel (ÖK), som i stor utsträckning omfattar produkter som före år 1993 inte betraktades som krigsmateriel (exempelvis spaningsradaranläggningar eller simulatorer för utbildningsändamål), gäller att utförseltillstånd bör beviljas till länder som inte befinner sig i väpnad konflikt med någon annan stat, som inte har inre väpnade oroligheter eller där det inte förekommer omfattande och grova kränkningar av mänskliga rättigheter. Risk för väpnad konflikt utgör således inte ett särskilt kriterium i bedömningen avseende utförsel av övrig krigsmateriel.

De skilda riktlinjerna för krigsmateriel för strid respektive övrig krigsmateriel innebär att en större länderkrets kan komma i fråga som mottagare av övrig krigsmateriel, dvs. icke förstörelsebringande materiel, än för krigsmateriel för strid.

Följdleveranser och "svensk identitet"

När det gäller följdleveranser anger riktlinjerna att "tillstånd bör ges till utförsel av reservdelar till tidigare, med vederbörligt tillstånd exporterad krigsmateriel, om inte ovillkorligt hinder möter. Detsamma bör gälla andra leveranser, t.ex. av ammunition, som har samband med tidigare utförsel eller där det annars vore oskäligt att inte ge tillstånd".

När det gäller samarbete med utländsk part gäller att export till tredje land bör bedömas i enlighet med de svenska riktlinjerna om produkten har övervägande svensk identitet. Om produkten har övervägande utländsk identitet, eller om det föreligger ett starkt svenskt försvarspolitiskt intresse av samarbetet, kan samarbetslandets regler om utförsel tillämpas.

De svenska riktlinjerna i fulltext (prop. 1991/92:174 s. 41 f.)

Tillstånd till utförsel av krigsmateriel, eller till annan samverkan med någon i utlandet avseende krigsmateriel, bör medges endast om sådan utförsel eller samverkan

bedöms erforderlig för att tillgodose det svenska försvarets behov av materiel eller kunnande eller i övrigt är säkerhetspolitiskt önskvärd, samt inte står i strid med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik.

Vid prövningen av ett tillståndsärende ankommer det på ISP att göra en totalbedömning av alla för ärendet betydelsefulla omständigheter med utgångspunkt från de nyss angivna grundläggande principerna.

Utrikespolitiska hinder föreligger inte i fråga om samverkan med eller export till de nordiska länderna och de traditionellt neutrala länderna i Europa. Samverkan med dessa länder får i princip anses stå i överensstämmelse med Sveriges säkerhetspolitik. I takt med att samarbetet med övriga länder inom de Europeiska Gemenskaperna byggs ut, bör samma principer för utlandssamverkan och export tillämpas i fråga om dessa länder.

Tillstånd får endast avse stat, statlig myndighet eller av staten auktoriserad mottagare; vidare bör vid utförsel av materiel ett slutanvändarintyg eller ett intyg om egen tillverkning (bearbetningsintyg) föreligga. En stat som trots åtagande gentemot den svenska regeringen har tillåtit eller underlåtit att förhindra vidareexport av svensk krigsmateriel ska i princip inte komma i fråga som mottagare av sådan materiel från Sverige så länge omständigheterna kvarstår.

Tillstånd till utförsel eller annan utlandssamverkan enligt krigsmateriellagen ska inte beviljas om det skulle strida mot internationell överenskommelse som Sverige har biträtt, mot beslut av FN:s säkerhetsråd eller mot folkrättsliga regler om export från neutral stat under krig (ovillkorliga hinder).

Tillstånd till utförsel av krigsmateriel, eller annan utlandssamverkan som avser krigsmateriel, bör inte lämnas om det avser stat där omfattande och grova kränkningar av mänskliga rättigheter förekommer. Respekt för mänskliga rättigheter är ett centralt villkor för att tillstånd ska beviljas.

Tillstånd till utförsel av krigsmateriel för strid, eller till annan utlandssamverkan som avser krigsmateriel för strid eller övrig krigsmateriel, bör inte beviljas om det avser stat som befinner sig i väpnad konflikt med annan stat, oavsett om krigsförklaring har avgetts eller ej, stat som är invecklad i internationell konflikt som kan befaras leda till väpnad konflikt eller stat som har inre väpnade oroligheter.

Tillstånd bör ges till utförelse av materiel som klassificerats som övrig krigsmateriel, förutsatt att mottagarlandet inte befinner sig i väpnad konflikt med annan stat eller har inre väpnade oroligheter, eller det i landet förekommer omfattande och grova kränkningar av mänskliga rättigheter och om inte ovillkorligt hinder möter.

Ett meddelat tillstånd till utförelse bör återkallas, förutom vid ovillkorliga exporthinder, om den mottagande staten kommer i väpnad konflikt med annan stat eller får inre väpnade oroligheter. Undantagsvis bör, i de två senare fallen, återkallande av tillstånd kunna underlåtas om det är förenligt med de folkrättsliga reglerna och med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik.

Tillstånd bör ges till utförelse av reservdelar till tidigare, med vederbörligt tillstånd exporterad krigsmateriel, om inte ovillkorligt hinder möter. Detsamma bör gälla andra leveranser, t.ex. av ammunition, som har samband med tidigare utförelse eller där det annars vore oskäligt att inte ge tillstånd.

Vad särskilt angår avtal med utländsk part om gemensam utveckling eller tillverkning av krigsmateriel ska tillståndsbedömningen utgå från de angivna grundläggande kriterierna. Utförelse till samarbetslandet, som följer av avtalet, bör medges om inte ovillkorligt hinder uppstår. Om ett samarbetsavtal med utländsk part förutsätter export från samarbetslandet till tredje land bör fråga om sådan export, i den mån slutprodukten i fråga har en övervägande svensk identitet, bedömas i enlighet med riktlinjerna för sådan export från Sverige.

Beträffande materiel som har övervägande utländsk identitet bör export från samarbetslandet till tredje land medges inom ramen för samarbetslandets exportregler. Föreligger ett starkt svenskt försvarspolitiskt intresse av att samarbetet kommer till stånd, och det är en förutsättning från samarbetspartnerns sida att viss utförelse får ske från samarbetslandet kan efter omständigheterna export till tredje land även i övrigt medges inom ramen för samarbetslandets exportregler.

När det gäller mer omfattande och för Sverige viktigare utlandssamverkan på krigsmaterielområdet bör en regeringsöverenskommelse träffas mellan Sverige och samverkanslandet. Innan överenskommelser av detta slag ingås, bör utrikesnämnden höras.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 av den 14 mars 2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

Den 30 september 2013 trädde förordningen (2013:707) om kontroll av vissa skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition samt vissa ändringar i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel i kraft.

Förordningen och ändringarna i krigsmaterieförordningen kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 258/2012

av den 14 mars 2012 som reglerar tillstånd att exportera civila skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition utanför EU samt vissa import- och transiteringsåtgärder vid sådan export. Förteckning över de skjutvapen, delar och väsentliga delar till skjutvapen och ammunition som är under kontroll framgår av en bilaga till förordning 258/2012.

ISP är tillståndsmyndighet för ärenden enligt förordningen.

Rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av produkter och teknik med dubbla användningsområden

Gemensam EU-lagstiftning

Rådet antog år 2009 rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden (omarbetning). Förordningen trädde i kraft den 27 augusti 2009 och ersatte en EU förordning från år 2000, rådets förordning (EG) nr 1334/2000. Till skillnad från de internationella exportkontrollregimerna är förordningen juridiskt bindande för Sverige, liksom för alla andra EU-stater. Syftet är att så långt möjligt etablera fri rörlighet för kontrollerade produkter inom den inre marknaden samtidigt som de olika nationella systemen för kontroll av export till tredjeland stärks och harmoniseras.

Förordningen förenar medlemsstaternas åtaganden inom ramen för de internationella exportkontrollregimerna med friast möjliga rörlighet av varor inom den inre marknaden. Utvecklingen inom regimerna beaktas genom återkommande ändringar och uppdateringar av produktlistorna till förordningen. Förordningens medföljande bilagor beslutas inom ramen för gemenskapssamarbetet i första pelaren, vilket innebär att de får direkt verkan på det nationella planet. Bilagorna ska enligt förordningen uppdateras varje år.

Bedömningen i tillståndsärenden har underlättats genom att förordningen inkluderar gemensamma kriterier som medlemsstaterna har att beakta vid sin prövning. Tillstånd beviljas dock nationellt, se nedan. Vidare finns ett generellt gemenskapstillstånd för export av vissa produkter till vissa angivna tredjeländer. Denna tillståndstyp har förenklat arbetet för de exporterande företagen genom att ett och samma tillstånd kan åberopas oavsett var utförseln från EU äger rum. Detta har även lett till en ökad samsyn inom EU när det gäller denna typ av export.

Svensk lagstiftning

I Sverige kompletteras EU-förordningen av lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, samt förordningen (2000:1217) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd. Båda författningarna trädde i kraft den 1 januari 2001.

Till skillnad från vad som gäller för krigsmateriellagstiftningen, där utförseltillstånd utgör undantag från ett generellt exportförbud, är förhållandet det omvända under regelverket för kontroll av produkter med dubbla användningsområden. Här är utgångspunkten att utförseltill-

stånd ska ges såvida det inte strider mot utrikes- eller säkerhetsintressen såsom dessa beskrivs i EU-förordningen.

Skr. 2016/17:114
Bilaga 3

För export, överföring och tillhandahållande av förmedlingstjänster av produkter med dubbla användningsområden krävs det tillstånd. Tillståndsgivande myndighet är ISP. När det gäller kärnämnen och material m.m. i kategori 0 i bilaga I till EU-förordningen är det emellertid SSM som meddelar tillstånd.

Lagen om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd saknar liksom sin föregångare särskilda bestämmelser om möjligheten att få förhandsbesked om huruvida ett utförseltillstånd kommer att ges vid en eventuell export av produkter med dubbla användningsområden till en specifik destination. En praxis har emellertid utvecklats med innebörden att ISP ger företag förhandsbesked.

Generalklausulen – en uppsamlingsbestämmelse (catch-all)

Enligt artikel 4 i rådets förordning (EG) nr 428/2009 kan tillstånd krävas för export av produkter som inte är angivna i bilagorna till rådsförordningen (s.k. icke-listade produkter) om exportören har informerats av svenska myndigheter att produkten helt eller delvis är eller kan vara avsedd att användas i samband med produktion m.m. av massförstörelsevapen eller missiler som är kapabla att bära sådana vapen. Generalklausulen har tillkommit som en uppsamlingsbestämmelse för att se till att syftet med regleringen inte kringgås på grund av att produktlistorna sällan kan vara heltäckande med anledning av den snabba teknologiska utvecklingen.

För att generalklausulen ska vara tillämplig krävs att exportören har blivit informerad av svenska myndigheter om produktens användningsområde. Exportören är emellertid även skyldig att upplysa svenska myndigheter om exportören är medveten om att en produkt helt eller delvis är avsedd för sådan användning som regleras i förordningens artikel 4.1–4.3 i EU-förordningen. ISP eller SSM ska då avgöra om tillstånd ska krävas för exporten.

Generalklausulen innefattar även särskilda krav på tillstånd i vissa fall för export relaterad till militär slutanvändning eller krigsmateriel, eller för export av icke-listade produkter som är eller kan vara avsedda för militär slutanvändning i ett land som omfattas av ett FN-, EU- eller OSSE-embargo, samt för icke-listade produkter som är, eller kan vara, avsedda att användas som delar eller som komponenter till krigsmateriel som olovligen har exporterats.

Förklaringar

Avslag (denial). Ett negativt myndighetsbeslut när någon ansöker om tillstånd till export av krigsmateriel eller produkter med dubbla användningsområden till ett visst land. En medlem i en multilateral exportkontrollregim förväntas informera de övriga medlemmarna om det negativa beslutet. Enligt rådets förordning (EG) nr 428/2009 ska de behöriga myndigheterna i EU-staterna informera varandra och kommissionen om avslag.

Exportkontrollregimer. Zanggerkommittéen (ZC), Nuclear Suppliers Group (NSG), Australiengruppen (AG), Wassenaar-arrangemanget (WA) samt Missilteknologikontrollregimen (MTCR). Syftet med dessa internationella regimer är att de ska identifiera varor och teknologier som bör underställas exportkontroll, harmonisera exportkontrollen och utbyta information om spridningsrisker samt främja icke-spridning i kontakter med länder utanför regimerna.

Generalklausulen (catch-all). Begreppet avser möjligheten till exportkontroll av sådana produkter med dubbla användningsområden som inte finns upptagna på kontrollistorna. En exportör ska underrätta exportkontrollmyndigheten om myndigheten informerat denne om att den produkt som man vill exportera kan vara avsedd för produktion m.m. av massförstörelsevapen. Myndigheten beslutar om det är lämpligt att kräva tillstånd för exporten. Detsamma gäller om exportören känner till att produkten är avsedd för produktion m.m. av sådana vapen.

Icke-spridning. Åtgärder som nationellt och på det internationella planet vidtas för att förhindra spridningen av massförstörelsevapen. Framst har detta tagit sig uttryck i internationella avtal samt genom samverkan i flera exportkontrollregimer.

Immateriella överföringar. Överföring av programvara eller teknik, med hjälp av elektroniska medier samt från person till person från ett land till ett annat.

Massförstörelsevapen. Kärnvapen samt biologiska och kemiska vapen. Även vissa vapenbärare som exempelvis ballistiska missiler med lång räckvidd samt kryssningsmissiler inkluderas i icke-spridningsarbetet rörande massförstörelsevapen.

No-undercut. Då ett avslag utfärdats förväntas de övriga medlemmarna inom den berörda internationella exportkontrollregimen konsultera den stat som har utfärdat avslaget om de avser att besluta om utförseltillstånd för en motsvarande transaktion. Syftet med detta är att motverka att den förvägrade köparen vänder sig till ett annat land samt att undvika

konkurrensnedvridande effekter av olika länders exportkontroll. Enligt rådets förordning (EG) nr 428/2009 ska de behöriga myndigheterna i EU-staterna informera varandra och kommissionen om avslag. Skr. 2016/17:114 Bilaga 4

Outreach. Informationsverksamhet och stöd till stater, myndigheter, företag m.fl. i exportkontrollsammanhang.

Utförseltillstånd. Enligt 6 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel får krigsmateriel inte föras ut ur landet utan tillstånd, om inte annat följer av lagen eller annan författning. Ett företag ansöker om utförseltillstånd för det belopp som i ett kontrakt överenskommits med ett visst land. Leveransen pågår sedan oftast under flera år och inleds sällan det år som kontraktet har slutits. Utförseltillstånd är därför inte detsamma som en faktisk leverans utan visar endast hur stora order avseende kontrollerade produkter som svenska företag fått på den internationella marknaden ett visst år.

Förkortningar

AG	Australia Group
ASD	AeroSpace and Defense Industries Association of Europe
ATT	Arms Trade Treaty
BTWC	The Biological and Toxic Weapons Convention
CBW	Chemical and Biological Weapons (Kemiska och biologiska vapen)
COARM	Council Working Group on Conventional Arms Export
COCOM	Coordinating Committee on Multilateral exports Controls
CONOP	Council Working Group on Non-Proliferation
CWC	Chemical Weapons Convention
EDA	European Defence Agency
EG	Europeiska gemenskapen
EKR	Exportkontrollrådet
EU	Europeiska Unionen
FA	Framework agreement
FMV	Försvarets materielverk
FN	Förenta Nationerna
FOI	Totalförsvarets forskningsinstitut
FRA	Försvarets radioanstalt
FXM	Försvarsexportmyndigheten
GTRI	Global Threat Reduction Initiative
GUSP	EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik
IAEA	Internationella atomenergiorganet
ISP	Inspektionen för strategiska produkter
KS	Krigsmateriel för strid
LoI	Letter of Intent
MANPADS	Man-Portable Air Defense Systems
ML	Militär lista
MTCR	Missile Technology Control Regime
Must	Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten
Nato	North Atlantic Treaty Organization
NETTEM	New and Evolving Technologies Technical Experts Meeting
NL	Nationella tillägg i förekommande fall
NPT	Non-proliferation treaty
NSG	Nuclear Suppliers Group
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OSSE	Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa
PDA	Produkter med dubbla användningsområden

PGU	Politik för global utveckling	Skr. 2016/17:114
PSI	Proliferation Security Initiative	Bilaga 5
SALW	Small arms and light weapons	
SCB	Statistiska centralbyrån	
SIPRI	Stockholm International Peace Research Institute	
SOFF	Säkerhets- och Försvarsföretagen	
SSM	Strålsäkerhetsmyndigheten	
Säpo	Säkerhetspolisen	
SÖ	Sveriges internationella överenskommelser	
TI	Transparency International	
TVR	Teknisk-vetenskapliga rådet	
UNODA	United Nations Office for Disarmament Affairs	
WA	Wassenaar Arrangement	
WPDU	Working Party on Dual-Use Goods	
ZC	Zangger Committee	
ÖK	Övrig krigsmateriel	

Vägledning till andra källor

Källhänvisning i alfabetisk ordning

Australiengruppen: www.australiagroup.net
Europaparlamentet: www.europarl.europa.eu
Europeiska unionens råd: www.consilium.eu
Europeiska unionen: www.europa.eu
Exportkontrollrådet: www.isp.se/sa/node.asp?node=1057
Förenta Nationerna: www.un.org
International Atomic Energy Agency: www.iaea.org
Inspektionen för strategiska produkter: www.isp.se
Missilteknologikontrollregimen: www.mtcr.info
Nuclear Suppliers Group: www.nuclearsuppliersgroup.org
Organization for the Prohibition of Chemical Weapons: www.opcw.org
Organization for Security and Co-operation in Europe: www.osce.org
Stockholm International Peace Research Institute: www.sipri.org
Strålsäkerhetsmyndigheten: www.ssm.se
Sveriges Exportkontrollförening: www.exportkontrollforeningen.se
Utrikesdepartementet: www.ud.se
Wassenaar-arrangemanget: www.wassenaar.org
Zanggerkommittén: www.zanggercommittee.org

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 2017

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Bucht, Hultqvist, Andersson, Hellmark Knutsson, Ygeman, A Johansson, Bolund, Bah Kuhnke, Strandhäll, Shekarabi, Fridolin, Wikström, Eriksson, Linde, Skog, Ekström

Föredragande: statsrådet M Johansson

Regeringen beslutar skrivelse 2016/17:114 Strategisk exportkontroll 2016 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden